

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Szabadság és adminisztráció.

Budapest, június 17.

(s.) Sohasem hittük volna, hogy a közigazgatás egyszerűsítése ellen a közszabadság nevében fognak tiltakozni. Eddig ugyanis abban a hitben éltünk, hogy a polgárok szabadságának veszedelmei között nem a legutolsó az a tekervényes, hosszadalmas, bizonytalan és megbízhatatlan közigazgatási rendszer, amelynek a javítása érdekében folyik most nagyszabású kodifikációs munkásság. A megszámlálhatatlan rendeletek tarka paragrafus-tömegében, az összevissza rendszabályozott adminisztráció szövevényes és homályos zsákutcáiban itt is, ott is elveszett egy-egy jogbiztosíték, hol itt, hol ott bujkált egy-egy veszedelem, amely a szabadságjogokra ólálkodott. És most jön Széll Kálmán egy törvényjavaslattal, amely hol kibogozza, hol átvágja a törvényeknek és rendeleteknek fölöslegesen összecsomózott szárait, a tekervényes sikátorok helyére széles, egyenes utakat épít, a homály helyére világosságot, a dohos pinceszag helyére friss levegőt teremt; és ime, előállanak azzal, hogy ez a tisztító, felszabadító művelet veszedelme a szabadságnak, aránytalan megnövelése a kormányhatalomnak az egyéni jogok rovására.

Csodálatos, hogy éppen onnan hangzik fel ez a vád, ahonnan legtöbb panaszt halottunk eddig az adminisztráció visszaéléseiről, a szabadjára eresztett közigazgatási önkényről, a kormány hatalmának túltengéséről és az egyéni jogok biztosítékainak ingatag mivoltáról. Az ellenzéki gravámenek állandó témái voltak mindezek ideig és most, mikor mindezen egy jól átgondolt törvénnyel akar segíteni Széll Kálmán, az ellenzék részéről mondják, hogy mindezeket a veszedelmeket Széll Kálmán készül rázudítani az országra. Természetes, hogy az ilyen vád ellen,

amelyben éppen annyi volt az igazság, mint a következetesség, nem volt nehéz Széll Kálmánnak megvédenie magát. Csak rá kellett mutatnia arra, hogy milyenek voltak az állapotok ideig és milyeneket fog teremteni ez a törvényjavaslat s egyszerűben semmivé lettek a vádak, amelyek némiképpen gyanúsításnak is beillettek. Amint magának a megvédett javaslatnak is az egyszerűség és világosság a legfőbb tulajdonsága, — hiszen ennek a jegyében fogantatott — azonképen a miniszterelnök mai fényes polémiájának az egyszerűség és átlátszó világosság adta meg a karakterét. Meggyőzően mutatta ki, hogy a javaslatnak az a célja, hogy megszüntesse a közigazgatás lassúsága és pontatlansága miatt örökösön felhangzó panaszokat és hogy ezt a célt nem jogfosztás útján, hanem egyenesen a jogok biztosítékainak gyarapításával éri el. A kormányhatalmat nemhogy kiterjesztené, hanem éppen ellenkezőleg, apasztja a kormány beavatkozására való alkalmakat, mert csökkenti azokat az eseteket, amelyekben az ügyek a minisztériumhoz felebbezhetők. A jogtíprás vádját meg egyenesen megsemmisíti az az egyszerű valóság, hogy a javaslat törvényes rendelkezéseket állít olyan jogszabályok helyébe, amelyek eddig csak rendeletekben voltak megírva. Hiszen ez nem jogfosztás, hanem az eddig bizonytalan és a kormányok tetszésének alávetett jogok biztosítása.

Nagyon egyszerű és világos argumentumok ezek és éppen egyszerűségükkel és világosságukkal fogva meggyőzők. De minden ténybeli argumentum mellé odaállítunk még egy subjektív érvet is, amely talán magában is elegendő volna arra, hogy minden vádat képtelennek, lehetetlennek mutasson be. Havalakinek, ugy Széll Kálmánnak van joga arra, hogy méltankodva utasítson vissza minden olyan vádat, amely neki bármilyen jogfosztó szándékot imputál. Ellene mond ilyen föltevésnek egész

multja, egyéniségének minden vonása, de főképpen kormányzatának egész eddigi története, minden egyes kormányzati cselekedete. A jogtisztélet kultuszában telt el ideig a magyar politikának az a korszaka, amelynek Széll Kálmán adta meg a nevét és jellegét. A veszedelembé került alkotmányosság megmentése mellett a törvény és jog uralmának helyreállítása volt az a főcél, amelyet maga elé tűzött akkor, mikor az ország ügyeinek vezetését átvette. Ehhez a célhoz szabta a programját és ennek a programnak hűséges, sikeres megvalósítása irányítja azóta egész munkásságát. Lépten-nyomon sikerek jelzik az utját és minden sikere egy-egy diadala egyuttal a jogok és törvények tiszteletétől áthatott kormányzati szellemnek. Ilyen kormányzati tevékenység közben azzal a váddal állani elő, hogy Széll Kálmán jogfosztásra törekszik, gyanúsítással menne még akkor is, ha nem tiltakoznék e vád ellen a törvényjavaslat minden betűje.

Való igaz, hogy ez a javaslat bizonyos jogokat megszüntet, de ezek a jogok nem a polgárok jogai. Megszünteti az önkény jogát, amely a bizonytalanságból, homályból és hiányosságokból csirázott ki. És helyébe állítja azt a jogot, amelyet a törvény biztosít és oltalmaz. Nem a polgárok szabadságát nyírálja meg, hanem a hatóságok szabadoságának szegi a szárnyait. Nem a kormány hatalmát, hanem a jog uralmának épít szilárd alapokat. Az adminisztrációt úgy javítja, hogy ami szabadságot és jogot a hatóságoktól elvesz — törvénnyel kötvén meg a kezüket — azt mind a polgároknak adja oda. Ha ezt az ellenzéki terminológia jogfosztásnak akarja nevezni, ám teljék benne kedve. De hogy ezt komolyan vegyék, arról aztán mondjon le. Mert ha jogfosztás az ilyen munka, akkor jogfosztás a törvényhozó minden munkája, mert hiszen régi jogok helyére újakat alkot. És

TÁRCA.

Az ajtónálló.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Írta: Richard O'Monroy.

Henissard ismeretes Párisban. Szoarékon, amelyeken a vendégeket bejelentik, nélkülözhetetlen. Boulanger tábornok *felelt fel*, akinek feltűnt szép testtartásával a hadügyminisztérium szolgái között. Azóta — körülbelül tizenöt esztendője — minden ünnepség alkalmával ott áll az ajtónál és francia libériás, impozáns termetével, kurtá térdnadrágjával, nyakláncával és hóna alatt háromszögletű kalapjával csakugyan nagyon jó figura. Párisban talán ő az egyetlen, aki háromszáz embert be tud jelenteni, a nélkül, hogy csak egyetlen egyszer is eltévesztené a nevet, vagy a címet, vagy egyáltalában bármilyen ostobaságot is követne el ezenközben.

Első sorban is nagyon finom a hallása, úgy hogy egyetlen szótág sem vész el abból, amit a fülébe sugnak. Azonkívül az egész mágnás-cimrét fölserolja az ujján. Mert olyan sokszor látta felvonulni maga előtt ugyanazokat a személyiségeket, hogy a Faubourg-St.-Germain minden tagját ismerte már, akár egy öreg tábornok a katonáit. És a legnagyobb hódolat, amivel valakit kitüntethet, ha valami szoarén megjelenik, az, hogy mély tisztelettel s arcán bizonyos szakértelmelemmel üdvözi. Mintha csak mondaná:

— O, uraságod akár meg se mondja a nevé!

Aztán stentori hangon, minden habozás és előzetes tanácskozás nélkül jelenti be. Vannak emberek, akiknek rendkívül jól esik, ha az ajtón-

álló ilyen módon adja biznyságát az ő hírességüknek.

Korunkban, amikor egy-egy estélyen az ismeretlenek egész tömege sereglik össze, Henissard végül egészen nélkülözhetetlenné vált. Azért is van már szükség rá, hogy ugyszólván bevezesse az ismeretleneket a társaságba. A háziasszonyoknak, akiknél a vendégek egész özöne jelenik meg, valósággal biztos utmutatást ad, hogy udvarias mosolylyal és a fogadás szokásos frázisaival teljesen tájékozottan mondják el üdvözléseiket:

— Ó hercegnő, milyen kedves, hogy eljött.
— Ó kedves jó X., mennyire hálás vagyok, hogy nem feledkezett meg rólam, amikor pedig az Akadémia és a szenátus annyira lefoglalta az idejét.

— Isten hozta, tábornok ur, hajlékunkban, ahol a hadsereget nagy tiszteletben tartják.

Henissard pedig folytatja tovább ezenközben ceremóniás hivatását és csak úgy veti bele a levegőbe a neveket, címeket, rangokat és állásokat és megrészegszik a sok nagy, csengő, pöffeszkedő néven.

Jól eligazodik azon, vajjon az érkező emelkedőben van-e, vagy pedig letörőfélben, szerencse kedvence-e, vagy pedig szerencsétlen flótás. Jól ismeri a valódi háztartásokat, ahonnan a két fél egyenkint jön és a talmiakat, ahol a felek egyszerre érkeznek, de azért ugyanazokat mutatják a meglepetést, amikor az előcsarnokban véletlenül összetalálkoznak, pedig hát kettesben jöttek ugyanazon a kocsin. Henissard világi és filozófus egy személyben: mindent tud és nem tud, mindent lát és nem lát.

A múlt szezon óta úgy esik mindig, hogy Chabraud márkinét és Fontgirond urat mindig egyszerre vagyis jobban mondva közvetlenül

egymásután jelenti be. A márkiné szőke, gyöngéd, és nagyon érdekes halavány arcsínével és mélyen fekvő szemével. Fontgirond vörhenyes arcu, tenyeres-talpas s kurtá hajával, asszír módra nyeresett fekete szakállával, falusi nemes termetével egészen az erőből duzzadó ferfinak a típusa. Nem elégsznek meg azzal, hogy a megérkezésnél tapossák le majdnem egymásnak a sarkát, hanem még a szoaré alatt s im hagyják el egymást még egy percre sem, hanem téleeső kis szalonokba vonulnak, ahol háborítatlanul cseveghetnek, vagy úgy tesznek, mintha a kottilont egymással táncolnák, miközben a negyedik, vagy ötödik sorba ülnek, hogy az előtáncos valahogy rájuk ne akadjon. De azért Henissardnak mindig végig kellett hallgatnia az előszobában ezt a párbeszédet:

— Ah asszonyom, milyen szerencsés véletlen, hogy láthatom!

— Hja, a világ olyan kiesiny. Manapság már csak a hegyek nem találkoznak.

Henissard pedig mosolyog ilyenkor azzal a bizalmas mosolylyal, amire olyan sokan áhítoznak és feszesen megállva, olyan tisztartással, amilyennel Mirabeau küldhette vissza Dreau Brégé urat XVI. Lajoshoz, minden kérdészköds nélkül bejelentette:

— Chabraud márkiné és Fontgirond ur!

Ez az és arra volt jó, hogy a rossz indulatokat csiklandozza és mosolygásokat keltsen. Mivel azonban a márkinét a társaságban nagyon becsülték kitűnő szakácsáért és zeneestéiért, mivel azonkívül Fontgirond a vívóklub egyik legbuzgóbb tagja volt és harminc méternyi távolságról úgy lelőtte a darazsat a rózsáról, hogy azért „a virágok királynőjének szirmai teljesen sértetlenek maradtak”, — a viccelődés nem ment túl a megengedett határon, a mosolyok eltűntek a legyezők

pusztítás az okos és bölcs építő munkája, aki ócska, düledező, otromba épület helyére új, szilárd, szép és kényelmes hajlékot emel.

ORSZÁGGYÜLES.

Budapest, június 17.

A vége felé hajló ülészek mai napját jelentőse tette a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslatnak magas színvonalon mozgó vitája, amely ma inuit meg lanyha érdeklődés mellett.

Három hosszú évtizednek a közigazgatás terén elkövetett mulasztásait igyekszik helyreütni a belügyi kormányzat ezzel a törvényjavaslattal, amely — miként a miniszterelnök mai kimagás beszédében mondotta — szerény mezben jelenik meg az ország színe előtt, nem dobálódik hangzatos frázisokkal, világraszóló instituciók gígon-dolásával és felállításával, de hatalmas lépéssel fogja közelebb vinni adminisztrációkat a gyakorlati élet mindennapos követelményeibe.

Két tételben eszesodott ki az ellenzék támadása a javaslat ellen. Az egyik az volt, hogy a kormány csak a hatalmát akarja növelni azzal a reformmal, amely valójában burkolt gőfösztást tartalmaz. A másik pedig, hogy a miniszterelnök titkos szándék vitte ennek a javaslatnak előterjesztésére, nem is komoly a javaslat, mert csak rekompenzáció akar lenni azért, hogy a kuriai bíráskodásnál a tisztviselőknek a választókra való hatása egyes részeiben korlátozva van.

Ezekhez a merész argumentumokhoz sorakoztatott még az ellenzék két szónoka sok egyéb támadást, köztük gyanúsított természetűeket is.

Egyetlen egy megjegyzést sem hagyott válasz nélkül a miniszterelnök, aki ma ismét gyarapított parlamenti sikereinek hosszú sorozatát egy ragyogó szónoki remekléssel. Tiszta okéjtéssel és erős logikával döntötte meg Széll Kálmán az ellenzék tetteit. És aztán végképpen leszerelte a támadásokat és elejét vette minden további ellenvetésnek azzal, hogy a javaslat indokolásából kiemelt két tételt, amelyeket a részletes tárgyalás során a büntetőparancsról szóló szakaszba fog illeszteni módosítások gyanánt.

A miniszterelnök mai beszéde után nyilván nagyon rövidre fogja majd a törvényhozás a közigazgatás egyszerűsítése felett megindult vitát, amelyet Kristoffy József előadó formás és tartalmas ismertetéssel vezetett be. A szélsőbaloldali álláspontra Mészö László körvonalazta, majd pedig Barta Ödön állott esatorába a javaslat ellen komoly és nagy készülségre valló beszéddel.

Holnap folytatja a Ház az általános vitát.

A képviselőház ülése június 17-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Daniel Gábor.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Hegedűs Sándor Pócs Sándor, Wassics Gyula.

mögött s a megjegyzések legfőbb halk suttogásig emelkedtek. Ezt a viszonyt elfogadták, elismerték, ugyszólván helytlenbágyolag támogat-ták. Idővel megkaptá azt a szentesítést, amit az idő és a társadalmi miliő azonossága ad meg. A kastélyokba, a vadászünnepekhez mindig együtt hívták meg őket s a jól értesült, a maga dolgá-ban biztos Henissard csak jelentette be őket min-dig a maga módján:

Chabraud márkiné és Fontgirond ur!

Azon a jótékony bálon azonban, amelyet Areole hercegnő, a marsallné adott a Quai d'Orsayn lévő pompás palotájában, a házi asz-szony nem állhatta meg, hogy össze ne huzza a szemöldökét erre a bejelentésre. Mint istenfő, egészen a jótékonyágnak élő urhölgyben, aki a kiesnyes világ gonoszágain és teccésén ma-gasan fölülte állónak érezte magát, ez az és szel-id borzalmat keltett. A legnagyobb mértékben izetlennek találta és miután a jegyzőkönyvébe valamit beirt, hogy el ne felejtse a dolgot, a szoaré vége felé így szólt az ajtónálhoz:

— Henissard, beszélni akarok magával, jöj-jön el hozzám holnap két óra előtt.

— Parancsára marsallné asszonyom — fe-ljelte Henissard és földig hajolt.

Másnap, a déjeuner után Henissard pontosan megjelent. Még harmat lépett előre, meghajolt, lábat derékszőg alatt egymáshoz illesztette ele-gáns, csaknem csodálatos testtartással.

— Henissard — mondta Areole hercegnő — nem akarom szolgálatait kicsinyíteni. Megenge-dem, hogy senki sincs Párisban, aki jobban ér-tene a bejelentéshez, mint ön... És mégis meg kell valamit jegyezmem. Mért mondja maga így: „Chabraud márkiné és Fontgirond ur”. Miért?

A Ház harmadik olvasásában elfogadja a toron-táli helyiérdekű vasutak és a torontálmegyei új-alap pénzügyi viszonyainak rendezéséről szóló tör-vényjavaslatot.

A közigazgatás egyszerűsítése.

Kristoffy József: Távrolról sem azt jelenti ez az egyszerűsítési reform, hogy ennek folytán a közigaz-gatás általános szervezeti reformja elhalasztatik, vagy elodáztatik. Sőt ellenkezőleg, már most létesí-teni akarja azokat az előöltételeket, amelyek az át-lános reformörvények végrehajtásának pillanatában meg nem valósíthatók. Amely előöltételek készen-állása a nagy reformörvénynek végrehajtását meg-könnyíti és előmozdítja fogja, nem is számítva azt, hogy addig is megszünteti azt a már-már türbe-telen állapotot, amely a közigazgatási eljárás és ügy-vitel terén napról napra hangosabban jelenkezik átá-lános panasz gyanánt. A javaslat némely ponton köz-jogi szférákat is érint, mint például, a jogorvoslatok korlátozása és a büntetőparancs életbeléptetése folytán, a nélkül azonban, hogy a jogvédelem szabadságát sértene vagy elhomályosítaná.

Igy a jogorvoslati módok és határidők egy-szerűsítése által a jogorvoslatok terén fennálló teljes rendszertelenséget szünteti meg. A rendőri büntető-bíráskodás terén a hatósági fokozatok, a jogorvoslati módok és határidők egyszerűsítése által és a büntető-parancs intézményének életbeléptetése által az eljárás gyorsítását a felelősek esetleges zaklatásoktól és hátráló kötségektől, a hatóságok a többletes munkától és idővesztégetől való megkímélését fogja eredményezni. A büntetéspénzek elszámolásának egy-séges rendezése által e penzek indokolatlan és ceta-lan szétforgosását és eddigi szövevényes kezelését akadályozza meg.

A postaténymény igénybevétele folytán a kéz-besítés nem kevésbé fontos intézkedését igyekszik a modern élettel összhangzásba hozni; az ügyvitel átá-lános egyszerűsítése és megújítása által különösen a vármegyei központi és járási, valamint a községi és körjegyzői a közigazgatási bizottsági és a gyámügyi; ügyvitel szabályainak, továbbá a törvényhatósági és rendezett tanácsú városok és a községek ügyeire vonatkozó ügyvitel egyszerűsítésének helyes szabá-lyozása által.

Előadóra ajánlja a javaslatot.

Mészö László általánosságban elfogadná a tör-vényjavaslatot, ha a részletei ellen nem volna kilö-gása. Mert e javaslat egyes szakaszai, különösen a büntetéspénzek, nagyon hézagosan vannak formázva s sok visszaélésre adhatnak alkalmat. Nem he yesli azt sem, hogy két órum egybehangzó ítélete után felebbezésnek helye nincs, holott a két órum nem egészen üggyetlen egymástól. A javaslat legnagyobb hibája az, hogy a kormány jóváhagyásától teszi füg-gővé a vármegye által kibocsátott ügyviteli és pénz-kezelési határozatok életbeléptetését. Ez sérti a vármegye autonómiát. Sajnálja azt is, hogy a javaslat intézkedéseit az adóügyekre ki nem terjeszti.

Barta Ödön hibáztatja, hogy ily fontos törvény-javaslat az országgyűlés nyári ülésében kerül tárgya-lás alá. Ez annak a jele, hogy a törvényhozás köny-ven veszi hivatását. Pedig érdemes a törvényjavas-lattal mélyebben foglalkozni. Az előadó azzal indokolja a törvényavaslat szükségességét, hogy az keresztül-gázol a közigazgatás visszaélésein, bünein. De hát nem a szabadalvúpart uralma a att teremtke a vissza-élések? Nem a szabadalvúpart harminceves kormány-zása alatt? A vasatára magára rátérve, különösen a büntető intézkedéseket kiagólgára. A javaslat alkalm-asnak látszik arra, hogy rekompenzációt adjon a

— Ezt egészen rosszul tette — szólott bele a herecgnő kurtán — jövőre, ha így lesz szíves őket bejelenteni: „Chauraud márkiné”. Pont. Most egy kis szünet és csak aztután, hogy egy kis idő elmúlt, folytatja: „Fontgirond ur”.

— A legnagyobb örömmel, marsallné asz-szonyom.

Es Henissard némileg lesujtva távozott. Senkisémmé méréselte eddig az ő tudományát ák-sárolni. De hát a marsallné végre is nem volt akéris és végre is igaz lehetett. Jövőre majd vigyázni fog és elnyomja magában azt a végzetes kötő-zésőskát, amely mindentéle megjegyzésre adha-tott okot.

Kevéssel ezután Palatov hercegnőnél mü-kevelő előadás volt. A diplomáciai világ, az arisztokrácia és a klubok legkiválóbb alakjai vol-tak jelen és ott csoportosultak az első szalonban, hogy a még érkező vendégeket megláthassák. És a hajporos parókájú, diszlibériás és kardsajtón-álló az egész gothai almanachot és állami kézi-könyvet jelentette be.

Egyzer csak meglátja Chabraud márkinét, aki úgy közelgett, mint valami lilium, halvány-kék csipkétülből készült, XV. Lajos korabeli diszittel ékes, illatos toalettnben, ó-kék atlaszból való virákokkal és esokrokkal. Henissard rögtön visszagondol a marsallnéól kapott figyelemze-tésre és reszkető hangon szól:

— Chabraud márkiné!

Aztán lélekzik egyet és némi szünet után mondja ugyanazon a hangon:

— Fontgirond ur!

Csakhogy Fontgirond ur akkor véletlenül nem volt ott és a közelben lévő vendégeket elfo-jthatatlan ostoba derűtség vett erőt. És a már-kinét biborpiposra festette az arcába szókó vér...

kormányának hatalma megszorításáért, amelyet a kuriai bíráskodás folytán szenvedett.

Ismétli a javaslat legsérlemesebb részének a büntetőparancs behozatalát találja, mert ennek alap-ján az egész megye miatt egyes polgárok lehet majd letartóztatni.

Széll Kálmán miniszterelnök: Barta Ödönnek egyáltalában nem tetszik ez a javaslat; nem tetszik az idő, amelyben előterjesztett, sem a módszer, a melyben készült. Sem a tartalom, amely benne van. Azt mondja, hallatlan dolog, hogy nyáron ilyen javaslatokat tárgyal a Ház...

Barta Ödön: Most már szünetnek kellene lennie! Széll Kálmán miniszterelnök: ... a szüneteket előtt, tehát nem azon időben, amelyben szüneteket szokott a Ház 30 esztendő alatt tartani, hanem a szünetek előtt.

Ha azzal állott volna elő, hogy a képviselőhá-zat beviszi nagyon messze időbe, amelyben már rendszerint nem szokott üléseket tartani, a vád talán jogosult volna, de mikor a javaslat előterjesztik a tavaszi hónapokban és kelő idő adatik a közvéle-ménynek arra, hogy vele foglalkozzék, akkor ebben semmi olyan irrtatózó és háborongató dolog nincs, (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon) amint azt Barta Ödön mondotta.

Olay Lajos: A kormányhatalom kiterjesztése!

Széll Kálmán miniszterelnök: Ugyan Olay kép-viselő ur, legyen szíves egy kicsit várni, arra is rá-jöve, arra a bizonyos témára, amelyet én 34 esztendő óta hallok, hogy itt ebben az országban semmi sem történik más, mint ami a kormányhatalmat kiterjeszti!

Olay Lajos: Ez igaz is! Ugy is van! Mindig ugy volt Tiszától kezdve! (Zaj)

Széll Kálmán miniszterelnök: Ha nem terjeszti elő ezt a javaslatot, akkor azzal valódiok, hogy hol kékis hát az adminisztrációs reform?

Barta Ödön: A közigazgatás kodifikáció!

Széll Kálmán miniszterelnök: Ha a kodifikáció-val áll elő s azzal, amit ebben az országban az ad-minisztráció reformjának neveznek, akkor Barta islen tudja mielőle skálában emelné fel azt a megbotránkozó hangot, amelyet ma hallotunk, ha már ezen, az or-szág közjogi és szabadsági tekinteteire nevez egészen ártatlan törvényjavaslattal szemben ilyen erős és tel-bevült állapotban van.

Olay Lajos: Ez sem más! Ez ugyanaz!

Széll Kálmán miniszterelnök: Nem érdemel tehát szemrehányást ha az adminisztráció reformjának a kérdésével nem csak frázisokban, hanem végre tényekben is állást foglal. (Élénk helyeslés a jobb-oldalon.) Lehet-e szemrehányást tenni éppen a tul-oldalról, hogy amikor az adminisztrációnak igen sok hiányát ismeri el minden ember, amikor minden ember arról panaszkodik, hogy az adminisztrációban az eljárás sem nem egyszerű, sem nem gyors, sem nem exakt: akkor a kormány nem akarja bevárni azt az időt, amely meghozza az adminisztráció egész nagy gépezetének és tervezetének a reformát, hanem egy olyan reformot terjeszt elő, amely minden rendszerbe beilleszthető akkor szemrehányást éppen azok, akiktől sokszor hallottuk, hogy nem tesznek semmit, hogy nem törőnk semmi, hanem csak kötségesítés és formális tárgyalások történnek a Házban, de a produktív munka terén nincsenek javaslatok?

Barta Ödön: En nem tettem szemrehányást! Hiszen az esküdtbíróági javaslatot is nyáron tárg-yaltuk!

Széll Kálmán miniszterelnök: Hát talaly mi történt? Az történt talaly hogy az országgyűlés szeptembertől fogva június vége feléig ülésezvén, azt proponálta a Háznak, hogy napolja el magát három hónpra. Akkor azokkal a szemrehányással találkozott, hogy nem foglalkoztatja a Házat.

Május 9-ike előtt azért nem terjesztette elő a javaslatot, mert azokat az elveket, amelyek alapján ez a javaslat készült s mely a mindennapi közigazgatási funkcionálásnak és eljárásnak egészét áteli tel és abba hatol be és amely minden szolgabíróknak és 16-szolgabíróknak és alispánnak az eljárás reformja, azokat az elveket kérdőponatok alakjában közzöte az összes törvényhatóságokkal. A törvényhatóságok e felett tanácskozásokat tartottak bizonyos körben...

Barta Ödön: A tisztikar, nem a törvényhatósá-gok! (Élennyomások balfeől.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Barta a gyakorlati élettől akarja magát itt elzárni. Nem elég széles keret e ez? Ha minden közgyűlésen tárgyalta volna a dolgot, az már csak megfordítottja volna annak, amit a helyes törvényelőkészítés igényel. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Barta bizonyos szándékot impulál. És ez aztán már az a terrenum, amelyen nem enged meg önmagá-val szemben semmi, éle impuáció és semmi, éle gyanu-sítást. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Barta Ödön: Nem impuálattam semmit!

Széll Kálmán miniszterelnök: Az érvet tekinté-tében és a vita terén a legkonciliansabb és mindenkor szóba áll mindenkivel, (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) de Barta, hogy a maga, talán nem egészen erős argu-mentumait megvértesse, előlál a szándoknak meg-gyanúsításával...

Barta Ödön: Azt nem találja meg a beszé-demben!

Széll Kálmán miniszterelnök: Kérem, felolva-som. Azt mondta (Olvasva) „ha nem tudtam volna is, mi van abban a javaslatban már csak azért, mert nyáron terjesztik elő, tudtam volna hogy egy jog-lóztás van benne, egy nyári föfösztás.

Barta Ödön: Csak gondolkodóba ejtet!

Széll Kálmán miniszterelnök: Nobát sem téli, sem nyári fog osztás nincs e javaslatban. (Derűtség. Ugy van! Ugy van! jobboldal.) Egy 114 oldalra ter-jedő indoklás lekszik a képviselőház és az egész ország közvéleménye előtt, hát mondhatni-e akkor, hogy keresztül akar valamit hajtani a nyári bőség segítségével, amely éppen ma segítségére is jött, mert nagyon leszűtt. (Élénk derűtség. Egy hang a szélső-

baloldalon: *De holnap már meglesz!*) A szándékait meggyanúsítani akaró állítást elutasítja magától, máskor is, most is, ezután is.

Azt mondja Barta, hogy nem is komoly dolog ez; hogy rekompenzáció akar és lenni azért, mert a kuriai bírásoknál a tisztviselőknek a választásokra való hatása egyes részeiben korlátozva van. Hát ez sem gyanusítás? (Barta Odön tagadólag int.) Nem? Nohát akkor nem tudja, mi a gyanusítás. Ebben a javaslatban semmi egvén nincsen és ettől a javaslatától és annak célszerűségétől idegen az ezzel politikai célszerűt vagy hatalomkiterjesztéstendőmát kizáró volna össze. Minden törvényre, vagy egyes részére rá lehet fogni hogy jogokat fosztogat vagy korlátoz. Vannak törvények, vannak reformok melyek a közérdek szempontjából a jogoknak szabályozását igénylik; lehet, hogy ilyen törvénynek egyik-másik emanációjában a jog megnyilvánulásának valami kis korlátozása rejlik, de ha a közérdek nagy célja, az államnak egy kitűzött nagy és sajátos célja és feladatait ezt megkívánja, akkor a jogoknak a korlátozásához is hozzá kell nyulnunk. De ha ezt tenné, lenne bátoraság ezt a képviselőházban megmondani és nem fog ocsúta becsapóznai más címen semmit. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Azt mond a tovább, hogy a miniszter felhatalmazást ad magának, hogy azokat a rendeleteket, amelyekre a törvény jogot ad, módosíthassa is.

Barta Odön: Nem azt mondtam! Széll Kálmán miniszterelnök: En egy alkotmányos elvet hozok ide, a maga közigyó ellátásában...

Barta Odön: En a jogorvoslat korlátozásáról szoltam.

Széll Kálmán miniszterelnök: ... mikor erre vonatkozó jogomat, hogy a törvény által adott felhatalmazás alapján kibocsátott rendeletet módosíthassam, a törvényben kérem magamnak megadni. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Barta Odön: Egy szóval sem mondtam!

Széll Kálmán miniszterelnök: Ez egy közgyó skrupulózis, amelyet töm telhetőleg igyekszem megtartani. Hogyha a felszólalók nem generalizáltak volna, nem mondták volna hogy az a javaslat jogfosztó, jogtörő, hanem azt mondták volna, hogy ennek a javaslatnak van egy része, ez a büntető-parancs, mely megintolásra méltó mert ez bizonyos mértékét a védelem korlátozásának involválja ezért vitassuk meg, akkor az objektív kritika lett volna.

Miről van szó? Arról, hogy egyszerűsük a közigazgatási eljárást két érdekből; először abból, hogy a nagy tulerheltség alatt szenvedő közigazgatási apparátus megkönnyítsük, a munkát lehetőleg redukáljuk, a munkaszaporításnak gátat vessünk és gyorsabbá, egyszerűbbé tegyük az eljárást; másodsor, hogy a felekre, a közigazgatásnak oltalmát igénybe vevő, vagy a közigazgatásnak suító eljárása alatt álló polgároknak állapotát közigazgatási vonatkozásokban könnyítsük. Mindkét szempontnak megjelöltem a büntető-parancs intézményét. Mert az, hogy Németországban be van hozva, nem válik szegényére magának az eszmének. A németországi adminisztráció mai állása és kifutó volta nem argumentum a mellett, hogy már csak azért sem kell, mert Németországban van behozva.

Azt vetik ellen, hogy még sem lehetséges az, hogy meghallgatás és tárgyalás nélkül van akit ehtéjenek és hogy ezt a dolgot nem kell olyan könnyen venni, mert a nép nem tudja, hogy mily következzésekkel jár a büntető parancs és így meg van fosztva attól, hogy magát védje és tárgyalást kérjen. Hát lehetnek ilyen esetek. De az egész intézkedésnek jótékony hatása ugy az adminisztrációra, mint az adminisztráltak szempontjából annyira szembeszökő, hogy ezt a nem gyakran és izoláltan elő orduló apró kis bajt annak a nagy erőnek alárendeli, amelyivel jár. Az idézésnél, illetőleg a büntető-parancs kézbesítésénél felveszi erre vonatkozólag azt a módosítást, hogy a kézbesítésnél az illető megjelmezendő arra, micsoda joghatállyal jár rá nézve a büntető-parancs és hogy 15 nap alatt feljő yamodhatik ellene, vagy kérheti a tárgyalást, az az ember vagy reagál arra...

Rátkay László: Ki figyelemzeti, mert a kézbesítők maguk sem tudják?

Széll Kálmán miniszterelnök: A kézbesítésnél figyelemzettek. Az illető kijelentheti akkor, amikor neki kézbesítik, hogy nem fogadja azt el és tárgyalást kér.

Ezzel a módosítással minden éle, minden hátránya vagy tulerjeszedése ennek a dolognak ki van kerülve.

Kívánatosnak mondatk, — így fejezi be a miniszterelnök szavait — és ez egészen helyes — hogy az adó és az illetékkezelés reformja is kövesse ezt a javaslatot. Ezt a kérdést a kormány, amint már többször kijelentette igens égetően sürgős feladatának tartja; magának az adókezelésnek, ugy az egyenes mint a közvetett adók, valamint az illetékek terén való reformját t. barátom, a pénzügyminiszter ennek a Háznak be is jelentette, meg is ígérte és készíti is. Addig is, amig ez a reform, amely az egész adókezelést átöleli, az indirektet úgy, mint a direktet. létesítim fog, szándékom azon javaslaton felül, amelyet már előterjesztettem és amely a pénzügyi és számvégségi szolgáltatást a vármegyék és a községek háztartásának és a községi vagyonek kezelésének ellenőrzését célozza és nézetem szerint helyes alapokra lekteti: annak idején, mibelyt azzal elkészültük, mert kén-és törvényjavaslatról van szó, az összes közszolgálatok egységesítéséről, egyöntetű kezeléséről, egyöntetű behatásáról és ellenőrzéséről törvényjavaslatot terjeszteni a képviselőház elé. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Mikor teltem, még nem tudom megmondani, de legközelebb és legközelebb feladataink közé tartozik, mert azt tartom, hogy az adminisztráció javítását és egyszerűsítését ezzel a kérdéssel fogjuk csak beletölteni.

Ezt fiztem elől magam elé a nagy adminisztrációs reform előtt, mert azt megkívánhatja ennek

az országnak minden adózó polgára, hogy az az adóteher, amely különben sem könnyű, — nehéz, beismerem én is, minden irányban — hogy az rá nézve a kezelésben, a fizetésben, a lerovában mégis a lehetőség határain belül ne súlyosbítsák, hanem könnyítsék. Ez azt gondolom, ha olyan reform lép életbe, amely lehetővé teszi, hogy az illető adófizető, vagyis mindannyian, ahányan vagyunk, akik adót fizetünk, összes adóját egyszerre kivette tudja meg és kapja meg (Ugy van! Ugy van! jobb.élel.), hogy egyszerre fizethesse le, így tehessen az állam a községek részéről és egyéb részéről reá háruló kötelezettségeinek eleget s így a közszolgálatok kommasszávala legyenek: akkor, azt gondolom, könnyebben fogja viselni és ez reá nézve kétségtelenül olyan előnyökkel fog járni amelyek az adófizetés terhein ezen adminisztráció mellett legalább kezelés tekintetében határozottan könnyíteni fognak (Ugy van!) És e téren a mai állapotokat ugy az adófizetés szempontjából, mint az adminisztráció szempontjából lényegesen javítani fogják. (Helyes és jobb.élel.) A munka már annyira készen van hogy valóban csak az utolsó vonások szükségesek hogy véglegesen elkészült-ön és a törvényhozás elé terjesztessék. (Helyeslés jobb.élel.)

(Személyes kérdés.)

Barta Odön személyes kérdésben kér szót és tiltakozik az ellen, hogy a miniszterelnök nem tartja komolyan bírálatát Nem szokott senkit sem gyanusítani Fenntartja a 46. szakaszt, illetőleg a kormány jogkörére vonatkozó észrevéleiteit.

Széll Kálmán miniszterelnök: Akárhogy vonatkozik Barta, aki azt mondja, hogy ebben a javaslatban én nem akarom az adminisztrációt javítani, hanem rekompenzációt keresek a politikai hatalom csorbításáért, amelyet a kuriai bírásoknál, amelyet én emeltem törvényre, szenvedett és hogy itt politikai tendenciák vezetnek engem: ha ez sem imputáció és gyanusítás, akkor, bocsánatot kérek nem tudom, mit tesz ez a kitézés és mi a gyanusítás?

A második megjegyzésre az a válasza, hogy a javaslatban ismétli azt amit az ezelőtt négy évvel megalkotott törvény megállapított és csak azt a felhatalmazást akarja, a jeen törvényjavaslatnak a felhatalmazást nézve felalutott korlátozásáról. Ha nem is hivatkoznék reá, magától értetődő volna, ezt csak a világosság kedvéért vette fel, inkább skrupulózisból hivatkozni tehát a törvényre, mely e felhatalmazást megadta. Nemcsak hogy tudja, mi van a törvényben, hanem érti is, hogy mi van benne és — úgy látszik — jobban, mint Barta. (Helyeslés jobb.élel.)

Barta Odön: Akkor én nem értem!

Széll Kálmán miniszterelnök: A képviselő ur nem érte meg és leütélesen magyarázta!

Barta Odön: Most sem értem!

Széll Kálmán miniszterelnök: Barta jobban válogassa meg ha valamit rá akar olvasni mint ahogy most tette. (Élénk helyes és a jobboldalon)

Gróf Benyovszky Sándor kéri, hogy beszédét holnap mondhasa el. (Helyeslés.)

Elnök a vita folytatását holnapra halasztja.

valamint minden egyes polgárban érdekét a főlen telhető mértékben é ömozdíthatom.

Fogadja nagyságod legöszintébb tiszteletem nyilváníását, melylyel vagy ok stb.

Báró Fejérváry Géza.

Arra a táviratra, amelyben báró Fejérváry minisztert a párt által egyhangu lelkesedéssel történt jelöléséről értesítették táviratilag, Plausich Mátyas elnökhez a következőké táviratát küldte a miniszter:

Öszinte köszönettel vettem nagyságod sürgönyvét, mely szerint Temesvár város szabadalvü-pártja a jövő országgyűlésre engem ismét képviselőül elöltölt ki. Midőn választóm ezen újabb kiténtelős és nagybecsü biza máért legmelegebb hálámat és legöszintébb köszönetemet kifejezem, kijelentem, hogy a megüsztelős jelölést elögomad és megválasztásom esetén ugy az országos, valamint a kerületi érdekeket ugyanazon politikai irányban és törekvések szerint, mint ezt eddig is tettem, erőmhöz képest a jövőben is előmozdítam és tisztelt választóim jogos kívánalmait is főlen telhetőleg támogatni fogom.

Báró Fejérváry Géza.

Széll Kálmán miniszterelnöknek a következő üdvözlő táviratot küldték:

Temesvár város szabadalvü-pártja a mai napon báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter ur ö nagyméltóságát, a nagyméltóságod bötes és szerencés nemzeti kormányának ozo opoz tagját a jövő országgyűlésre u ből képviselőül kijelölte. Leikes tüntetésünk közepette nagyméltóságod korszakos jelentőségü működését is hazafias érzelmeikkel ünnepeitük és amidőn jelölésünket nagyméltóságodnak, mint az immár egvszes nagy szabadalvü-párt lángeszü vezérének tiszteletesen bejelentjük, egyuttal nagyméltóságod iránt tántoríthatatlan ragaszkodásunkat, áldásdus és sikeres kormányzati működéséért pedg hazafüi hálánkat és törheden bizalmunkat tolmacosljuk.

A temesvári szabadalvü-párt nevében

Plausich Mátyas elnök.

Ezenkívül lelkeshangu táviratot küldött a párt báró Podmaniczky Frigyesnek, a szabadalvü-párt elnökének is, tudatva a honvédelmi miniszter jelölését és biztosítva az országgyűlési szabadalvü-pártot a temesvári elvtársak bizalmáról. Báró Podmaniczky Frigyes a következő távirattal válaszolt:

Nagyságod távirata nagy örömet és meglegedést keltett minden magyar szabade.vü ember kebelében különösen pedig az országos szabadalvü-párt minden tagja szívében. Ezt átérzem csak az képes, aki tudja és tapasztalja, hogy báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter urat mi igazán szeretjük és tiszteljük mindannyian. Eljen a temesvári szabadalvü-párt! Eljen báró Fejérváry Géza!

Podmaniczky pártelnök.

BELFÖLD.

Báró Fejérváry és a temesváriak. A temesvári szabadalvü-párt tegnapi gyűléséből, melyen báró Fejérváry Géza honvédelmi minisztert u ből kiküldötték képviselőjelöltnek, a következő táviratban értesítették a minisztert a jelölésről:

Temesvár szabad királyi város szabadalvü-pártja, mely immár a város öszszpolgárságának politikai tolmácsa, mai népes gyűlésében Nagyméltóságodat a jövő országgyűlésre, az öszinte bizalomnak nagyméltóságod alamtérfüi érdemei elölt való lelkes hódoltnak és személté iránt tápiált szeretetteljes ragaszkodásnak kitörő nyilvánítlásai közt, egyhangulag Temesvár város képviselőül kijelölte és a politikai bizalom legdiszsebb babérját ujból nagyméltóságodnak nyujtja azon tiszteletteljes kérrsel, hogy ezen jelölést, mely, ugy érezzük, újabb fényvel övezi városunk címerét egyuttal mint eddigi sikerdus képviselő működéséért tartozó hazafüi mély hálánk kitejezését elögomadni méltóztassék.

A temesvári szabadalvü-párt nevében:

Plausich Mátyas, elnök.

Báró Fejérváry Géza, előzetesen értesülvén arról, hogy a temesvári szabadalvü-párt ujból jelölni szándékozik őt a város képviselőül, a következő levelet intézte a város polgármesteréhez, dr. Telbisz Károly kir. tanácsoshoz, melyet a tegnapi pártgyűlésen Barát Armin párt egyzó olvasott fel:

Nagyságos Uram! Öszinte örömmel vettem nagyságod beces levelet, amelyben engem ugyaságod a temesvári szabadalvü-párt azon megüsztelős szándékáról értesít, hogy a pártnak í. hó 16-án tartandó gyűlésén a párt engem a jövő országgyűlés és képviselőjelöltül fog kiküldetni.

Ez alkalommal kérem nagyságodat, a párt irántam mindenkor tanusított megüsztelős bizalmáért legöszintébb köszönetem nyilváníását tolmacosolni, mely bizalomnak meg eieim nemcsak hogy kötelességemnek tartom, de végtelen megelégedéssel töit el, hogy a Házban Temesvár városát mely polgárságának hazafüis szelleme és buzgó tevékenysége által fontos ku turális feladatának minddög oty fényesen felelt meg, továbbra is képviselhessem és hogy a jövőben is alkalmam nyulik, Délmagyarország metropolisának po gárságával váltítve a város érdekeit szolgálhatom,

A öszszeférhetelenség. A öszszeférhetelenségi ügyekben való eljárás módozatainak a házszabályokba leendő beillesztése tárgyában kiküldött bizottság Szilágyi Dezső elnökölésével ma ülést tartott, amelyen a kormány részéről Széll miniszterelnök és Plösz miniszter volt jelen. Elnök az ülést megnyitván, utalt arra, hogy az öszszeférhetelenségi törvény revíziója tárgyában kiküldött bizottság az eljárásra nézve már dolgozott ki tervezetet, amelynek a házszabályokba való beillesztésére nézve kell a bizottságnak javaslatot tenni. A bizottságnak nincs ugyan megköttve a keze abban, hogy a tervezeten változtatásokat tehessen, szólnak azonban az a nézete, hogy komoly és erős ok nélkül ne tétessenek ily változtatások.

Általános vitára szükség nem lévén, megkezdték ezután az eljárási tervezetnek szakaszonként való tárgyalását.

Az 1. §. megtoldatott avval, hogy több képviselőre nézve az öszszeférhetelenségi esetek bejelentése egybe nem foglalható; továbbá, hogy az aláírás hitelesítése nem szükséges, midőn a képviselő írásban önmagára nézve jelent be öszszeférhetelenségi esetet; végül, hogy a Ház elnökének az az intézkedése, melylyel a megszabott kelékeket nélkülözö írásbeli bejelentést visszautasította, a legközelebbi ülésen a Háznak bejelentendő.

A 4. §-nál kimondatott, hogy az öszszeférhetelenségi állandó bizottság s az ítélőbizottság tagjai egyenlő esküt tesznek le, amelyben nemcsak a törvény, hanem a házszabályok megtartására is kötelezik magukat. Felvetett továbbá az eljárási szabályokba, hogy a bizottságok tagjai öszszeférhetelenségi ügyekben információit senkifől nem fogadhatnak el, minden befolyásolási kísérletet vissza tartoznak utasítani s arra nézve, hogy miként ögják gyakorolni szavazatukat, semminemü előleges ígéretet nem szabad tenniük. Kimondatott végül, hogy a képviselőknak tilva van öszszeférhetelenségi ügyekben a bizottságok tagjainál közbenjárni vagy befolyásolásukat megkísérelni.

A 8. §-nál kimondatott, hogy a Ház elnöke a bejelentés hitealiból átteszi az öszszeférhetelenségi bizottsághoz oty esetekben, midőn a képviselő az öszszeférhetelenségi törvény értelmében önmagára nézve öszszeférhetelenségi bejelentést tesz s az ügy rendezé-

sére a törvényben engedett határidő letelt a nélkül, hogy az ügyet rendezte volna, vagy ha a határidő letelte előtt az összeférhetlenségi bizottsághoz való áttevést maga kívánja.

A 9. §. megtoldatott avval, hogy a bejelentésben a törvény valamely pontjára való hivatkozásként téves volta a bejelentést eset megvizsgálását és az eljárást nem gátolja.

A 11. §-nál mellőztetett az eredeti eljárási tervezetnek az a rendelkezés, mely szerint, ha a képviselő, aki ellen összeférhetlenségi bejelentés történt, a kitűzött határnapon meg nem jelent s kitűnik, hogy az értesítés kézbesíthető nem volt, a bizottság újabb határnapot tűz ki s erről jelentést tesz a Háznak, mely ilyen esetben jelenlevő tagjai közül a képviselő megbízásának védelmére ügygondnokot választ.

Ezek után a tárgyalás folytatása holnap délelőtti 9 órára tűzött ki, az ülés véget ért.

Választási mozgalom Gyulán. Hentaller Lajos országgyűlési képviselő, a Kossuth-párt gyulai jelöltje vasárnap délután jelent meg jelöltsége után először a gyulai választók közt, hogy megköszönje jelölését. Vele mentek *Ilyés Bálint Papp Elek Dienes Márton* és újabb *Balogh László* orsz. képviselők, *Tasnády Antal*, a szentesi és *Csorvássy István*, a nagyszalonai függetlenségi párt elnökei. Csabán különdíj üdvözölte *Hentallert*, a gyulai állomáson pedig óriási embertömeg élén *Nevery Albert* pártalelnök üdvözölte a megjötteket. A szakadó eső dacára nagy közönség kísérte be a jelöltet, negyven tagú banderum vezetésével és zeneszó mellett a városba. A négyféléte négy órákor volt a rendkívül rossz időben is nyitott a választóközönség a szabad ég alatt. *Hentaller* Lajos az Ugron-párt eddigi szerepét lejegyezte s beszéde nagy hatást kelettet. *Dienes Márton* a Kossuth kultusz ionosságát, *Ilyés Bálint* és *Papp Elek* a Kossuth- és Ugron-párt köztiennálló különbséget lejegyezték. Este a 48-as kör bált rendezett a vendégek tiszteletére.

Páris Frigyes távozása.

Budapest, június 17.

Páris Frigyesnek, a rutén akció helyettes kormánybiztosának erről az állásáról való lemondását *Darányi Ignác* földmivvelésügyi miniszter elfogadta. Őszinte sajnálattal vesszük ezt tudomásul, mert nagy veszteségnek tartjuk *Páris Frigyes* távozását arról a helyről, amelyre őt előkelő egyéni kvalitásai predesztináltak.

Mielőtt részesévé lett a rutén akciónak, már egy értékes irodalmi és gyakorlati munkásság állott mögötte, amely munkássága biztató programja volt ott megkezdett tevékenységének. Önzetlenül, sőt jelentékeny áldozatokkal szerezte meg azokat a tapasztalatokat, amelyek az élje szabott feladatok teljesítésére képesítették. Utazásokat tett a külföldön a szövetségi ügy tanulmányozása végett és valóságos apostoli munkát folytatott könyvekben, rőpiratokban, amelyek közül legutóbb, a németországi mezőgazdasági szervezetekről írott művét a különböző felekezetek püspökei pásztorlevelekben is propagálták. Az ő részvétele a rutén akció vezetésében jelentékeny garanciája volt az akció komolyságának és sikerének; épp ezért mélyen fáljaljuk, hogy nem sikerült olyan megoldást találni, amely ezt a garanciát továbbra is fenntarthatja volna.

De az ügyet *Páris Frigyes* távozásával semmi esetre sem vagyunk hajlandók befejezettnek tekinteni. Az, ami *Páris* lemondására okot szolgáltatott, több volt személyes természetű differenciánál. Súlyos vádak merültek fel, még pedig, amint a távozó helyettes kormánybiztos nyilatkozata sejteti engedi, mind a két részről. Ezeket a vádakokat tisztázni kell. A rutén akció dolgában már előbből is sok homályosság támadt s ez mind eloszlatásra vár. Ebben a dologban meg kell szünnie valahára minden kétségeknek, minden gyanúnak, vagy félreértésnek. Azzal nem lehet elútni ezt a dolgot, hogy *Páris* megy, *Egan* marad. Különösen olyanformán nem, hogy *Egan* ur egyedül marad. Elvárjuk, hogy az ez ügyben megindított vizsgálat eredményét megismertessék a nyilvánossággal, mert a közvéleménynek joga van végre tisztán látnia. És elvárjuk továbbá, hogy *Páris*nak, ha már mennie kellett, olyan ember lesz az utódja, akiben meglesz minden képesség arra, hogy betöltse az ő helyét, amely üresen nem maradhat. *Egan* urnak egy pártatlan helyettes kinevezése lehet kellemetlen, de hogy az ügy érdekében elkerülhetetlenül szükséges, azt eldöntötte annak idején a földmivvelésügyi miniszter,

aki *Páris*at a csikszerepai királyi ügyészségtől a rutén vidékre rendelte. Azóta semmi sem történt, ami ennek a kirendelésnek a szükségességét és helyességét megcáfolta volna.

Az az akció nem maradhat továbbra is egészen *Egan* urra bízva, aki annyit mindenesetre bebizonyított eddigi viselt dolgaival, hogy legalább is nem az ember, aki azt a nagy feladatot *egymaga* meggyőzi.

*

Fáris Frigyes a következő nyilatkozat közzétételére kért fel bennünket:

Tiszelt szerkesztő ur!

Kérem tiszelt szerkesztő urat, szíveskedjék becses lapjában a következő nyilatkozatot közzétenni:

Az ugynevezett rutén akciónál való alkalmazásom aól ismételtelen előterjesztett kérésemre dr. *Darányi* miniszter ur ó nagyméltósága tegnap engem felmeneni mőltóztatott.

Ezen alkalmat felhasználom arra, hogy kijelentsem, miszerint a lemondásom előzményeivel kapcsolatosan terjesztett híresztelések és különféle ellenem irányuló vádak önkényesek, illetve teljesen alaptalanok.

Lemondásomnak egyedüli oka az volt, hogy a rutén akciónál nem tudtam betölteni azt a szerepet, amire vállalkoztam. Feladatom ugyanis az annak idején nyert utasítás szerint az lett volna, hogy az egész akcióit nyugodtabb mederbe tereljem. Minthogy pedig ez nekem nem sikerült, a helyzetnek szóval és írásban tett megismertetése után állásomról lemondottam. Ez a való tényállás.

A magam részéről nyugodtan várom a rutén akció fejleményeit, mert meg vagyok győződve, hogy ennél az áldásos akciónál előbb-utóbb érvényesülni fog az a szellem amit én oda bevinni akartam; ami nekem nem sikerült, az bizonyosan sikerülni fog másnak és ez lesz nekem a legszébb elégtétel azért a sok félreértésért és gyanúsításért, melyek becstületes törekvésemet követték.

Kitünő tisztelettel vagyok

Budapesten, 1901. június 17-én.

Páris Frigyes
nyug. kir. ügyész.

KÜLFÖLD.

Osztrák-magyar-serb konvenció. *Risztics* Jovának, az egykori szerb régensnek fia kiadták atyjuk emlékiratainak harmadik kötetét, amelyben természetesen nagyon sok oly részlet foglaltatik a szerb politika multjából, amelyek minket is közelről érdekelnek. *Risztics* e kötetben a *Mihály* fejedelem meggyilkolásától *Milán* uralmáig szól Szerbia külügyeiről. Hogy a monárkiánkra vonatkozó részekenél mindig objektív maradt-e, azt nem állapíthatjuk meg. Annyi bizonyos, hogy módjában volt-e vonatkozásokat közvetlen figyelemmel kísérni.

Legérdekesebb az emlékiratokban egy állítólagos konvenció, amelyvel *Risztics* szerint 1870 őszén *Kállay* belgrádi osztrák-magyar ügyvivő kereste fel a régensét. E szerint az osztrák-magyar monárkia a következő szerződést a *ánolta* fel Szerbiának:

1. Abban az esetben ha Szerbia és az ottomán hatalom közt legyveres összeütközésre kerülne a sor, úgy az osztrák-magyar monárkia a be nem avatkozás elvét fogja követni s hasonlóra iparkodik bérni a többi hatalmasságot is. Ha Szerbia kezdi a konfliktust, úgy kötelezi magát, hogy előzőleg tudatja e szándékát az osztrák-magyar monárkiával ha viszont a porta a kezdeményező, úgy Szerbia kötelezi magát akciónak megkezdéséről előzetesen informálni a monárkiát.

Mindkét esetben kötelezi magát a császári és királyi kormány, hogy a háboru tartama alatt Szerbiával szemben jóakaratu semlegességet tanusít.

2. Abban az esetben ha Ausztria-Magyarország és valamely más hatalom közt háboru törne ki, Szerbia kötelezi magát, hogy barátságos semlegességet tart Ausztria-Magyarországgal szemben.

E baráti szolgálattal Ausztria-Magyarország kötelezi magát odahatni, hogy a hadjárat végeztével Szerbiához csatolassék Bosznia, Hercegovina és Ó-Szerbia, úgy hogy ezek a tartományok Szerbiával együtt egységes államot képezzenek a porta szuzerénitása alatt.

Szükség esetén ez az annexió megállapítandó időn belül legyveres erővel is elérendő volna.

Mihelyt megtörténik a tartományoknak Szerbiához való csatolása, úgy Ausztria-Magyarország elfoglalja Boszniának a Vrbászig- és Neretváig nyuló részeit.

3. Ha a háboru folyamán, amelyet esetleg Ausztria-Magyarország visel, a nevezett tartományokban zavargások történnek ki, úgy a monárkia és Szerbia megszállják azokat a részeket, amelyek e pontozatok szerint később hozzájuk csatoltatának.

Ha egy ilyes intervenció esetén a porta, akár Szerbiában akár a nevezett tartományokban megtámadná a szerb haderőt, úgy a porta elvesztí a szuzerénitásra való kilitását, Ausztria-Magyarország pedig kötelezi magát, hogy Szerbiát független államnak ismeri el és a többi hatalmat is rábírja, hogy ezt a függetlenséget elismerék.

Eddig a pontozatok, amelyeknek közelebbi megvitatását megakadályozta a német-francia háboru. Akkor egész Európa figyelme a viaskodó két nagyhatalomra tereledött és a konvenció füstbe ment.

A felelősség e konvenció-terv pontosságáért *Risztics*et terheii.

Eulenburg nagykövet esete. A legfurcsább diplomáciai eset foglalkoztatja most a német lapokat. *Hol a nagykövet?* címmel kérdeztetik egymástól a lapok. Az itt aposztrofált nagykövet pedig *Eulenburg* herceg, aki Bécsben van akkreditálva, de most már hetek óta távol van állomáshelyétől, holott a dunaparti császárvárosban fontos események játszódtak le. Pedig írja a *National-Zeitung* — nem ártott volna, hogy szükség esetén felvilágosításokkal szolgájon a *hármasszövetség* meghánytorgatott kérdése körül. A *Vossische Zeitung* azt is zokon veszi *Eulenburg* hercegtől, hogy a weimari herceg bécsi időzése alatt is valahol ismeretlen helyen bujkált és végül azt az óhaját fejezi ki, hogy vajha a herceg ne tekintené a nagykövetséget csupán mellékfoglalkozásnak.

A *Vossische Zeitung* közleménye nagy föltűnést kelt. Több lap ezen a címen tárgyalja: *Ki itt a kérdező?* és annak a gyanúnak ad kifejezést, hogy a *külgyminiszterium*, ahol nagyon aggodnak a miatt, hogy az *Eulenburg*ok már-már Poroszország második uralkodó családjának tekintik magukat.

Érdekes, hogy a *Reichsanzeiger* éppen a tegnapi számában közölte *Eulenburg* hercegnek bécsi állomására való visszatérését. Alatta pedig az foglaltatik, hogy báró *Marschall* a neki legmagasabb helyről engedélyezett szabadságáról visszatért Konstantinápolyba. A „legmagasabb helyről engedélyezett szabadság” szavak *Eulenburg* neve mellől hiányzanak és ez affért még érdekesebbé teszi.

A boerok győzelmei.

München, június 17.

A müncheni *Allgemeine Zeitung*nak jelentik Londonból: Ideérkezett magánjelentések szerint az angolok a *hartebeest-fonteini* útközvetben tizenöt ágyút veszítettek. A boerok nagy győzelme azt jelenti, hogy az angolok ismét elvesztették *Transvaal* egész délnyugati vidékét. Egyedül *Zoerust* város maradt az angolok birtokában. *Kitchener* tudvalevőleg beismerte a boeroknak ezt a győzelmét.

London, június 17.

Lord Kitchener jelenti Pretóriából 15-iki kelettel:

Wilmansrust mellett, *Middleburg*tól tíz mértföldnyire 250 lovasított *Viktória-lovész*t, akik *Beatson* csapatától elváltak, e hónap 12-én steenkopspruiti taborukban meglepett egy túlnyomó erejű boer sereg. Az ellenség rövid puskalövésnyire löpözött az angol táborhoz s egyszerre gyilkos tüzet szőrt rá. Az angolok részéről két tiszt és 16 ember elesett, négy tiszt és 33 ember megsbesült, két tiszt és 50 ember *Beatson* táborába menekült, a többit a boerok elfogták, de később szabadon bocsátották. *Két Maxim-ágyú*-is az ellenség kezébe esett.

London, június 17.

A *Daily Mail*nek jelentik Norwalspontból 15-iki kelettel: A boerok és hozzájuk csatlakozó fokföldiek száma ebben a kerületben egyre növekszik.

London, június 17.

A *Warmbad* mellett vívott ütközetre vonatkozólag, amelyben *Wilson* ezredes meglepte *Beyer* boer parancsnokot, a Reuter-ügynökség most azt jelenti, hogy június 15-iki kelettel *Durbanból* táviratot kapott, hogy más forrásból megerősíti az ügynökség első jelentésének minden lényeges részletét, kivéve a boer parancsnok nevét, amely a táviratban hiányzik. A hivatalos cáfolat tehát a Reuter-ügynökség föltévése szerint csak arra vonatkozik, hogy a meglepett boer sereg nem *Beyer* kommandója.

Hága, június 17.

Krüger az utóbbi napokban sürűn tanácskozott kiváló hollandiai államférfiakkal és népjogtudósokkal a választott bíróság kérdéséről. *Krüger* ugyanis minden lehető elkövet, hogy választott

birósági döntéssel megelőzte a békeltárgyalást, mint-hogy Anglia eddig csak autonómiát akar adni a boeroknak, nem pedig teljes függetlenséget.

Brüsszel, június 17.

Krüger személyesen megcáfolja azt a hírt, hogy legközelebb megkötik a békét. Szerinte a háború még soká fog tartani.

Hága, június 17.

A németalföldi kormány lépést tett az angol kormánynál az iránt, hogy megegyezjen, hogy megkönnyítsék az élelmiszerek, ruhák stb. küldését Dél-afrikába a boertáborban levő asszonyok és gyermekek számára. A külügyminisztérium az angol kormánytól e tekintetben már nagyon kielégítő választ kapott.

Fokváros, június 17.

Az utolsó negyvennyolc óra alatt Port-Elisabethből három és Mailandból két új pestisesetet jelentettek. Simonstownban egy új pestiseset fordult elő. Összesen eddig 714 pestisesetet jelentettek 338 halálessettel.

HIREK.

A kassai tolvajok.

A lopott mézeskalács-szívek az az ereje, hogy soha nem muló, édes szerelemre gyullasztja a lányokat. A pénzen vett mézeskalácsnak, sajnos, csak az az ereje, hogy elrontja a gyomrot. A nép, az okos és értelmes nép tehát a világot sem veszi a mézeskalácsból való szívet, hanem úgy lopja, ami természetesen a bábosnak busítja az életét.

A lopott mézeskalács-katonának is az az ereje, hogy az a legény, akinek a tarisznyájába lopták, örökre hűséges lesz ahhoz a lánynak, aki lopta. Gastronómiai szempontból a báb-katonaságra ugyanaz áll, mint a mézeskalács-szívekre. Világos tehát, hogy a bábos iparnak minden iparpártolás dacára tönkre kell mennie.

Kassán történt, hogy a bábosok rendőri asszisztenciát kértek, mikor vásárra, bucsura mennek, mert nem győztek eleget panasza menni a rendőrséghez, hogy a legények, leányok egyre lopkodják a portékájukat.

Az örökké izzó, soha nem muló szerelem érdekében most már miképpen fordulnak majd az ügyek Kassán? A policia örökösök a bábokra, a szíveket félti, a katonákat őri s szörnnyű büntetésre itéli, akit lopás ér. Egypár leányt börtönre vetnek talán. Egypár mosolygós, édes szép leányt vasra vernek talán. Söhajítás, bánatos, szerelmes nyögdeselés fog hallatszani a börtönök rácsa mögül, melyen belül apró tolvajok ülnek. Báb-tolvajok.

Mi lesz a kassai szerelemmel? Mi lesz a kassai hűséggel? A rend nagyon erősen terjed ebben az országban, ha már bábót sem szabad lopni s ha már a szerelem sem lehet biztosítani. Ez a büntetőjogilag megrendszabályozott érzések országa lesz, ahol senki sem kötheti le a kedvese hűségét a nélkül, hogy előbb börtönre ne vessék érte.

Pedig a lopás himnusza, dithirambusa ez a kassai eset. Nem az, mikor rózsát lopnak a delnők, könyvet a magyarok. De ez csak szokásból lett tisztesség. De mézeskalácsot lopni, az szükség. Azt kell, mert egy élet üdvössége, gyönyöre, láza függ tőle s a kedvesét... A rendőrség mégis kivonult, a büntetőjog részt követelt magának az esetből s a mézesbábosok védelemre szorultak.

— Oh ez veszedelmes jelenség, mondja a moralista. Mikor már tömegesen lopnak! A minden édes szerelmi babona csodáló pedig buzdítanak a legényeket:

Lopjatok, lopjatok! Jó és okos nép vagytok, amelynek még szerelmi babonái vannak, amely még hisz abban, hogy nem a vér vonzalma az, amely összeveti az embereket, hanem az érzés és az erő. Az érzés, melyet a szív fejez ki s az erő, melyet a lovaskatona jelképez.

Mézeskalácsból való ugyan mindakettő, de mégis szív és mégis — katona. Szív, amely édes és katona, amely elolvad.

Budapest, június 17.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Június 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A bolgár fejedelem Budapesten. Ferdinánd bolgár fejedelem az éjszaka átutazott Budapesten. A fejedelem akit Markov ezredes hadsegéd, Bourbillon gróf udvarmester és udvari orvosa kísért, este 11 órakor érkezett a nyugati pályaudvarra, ahol Daróczy állomásfőnök és Pavlik rendőrőfelsőlegyelő várták. A fejedelem félőrai itt időzés után tovább utazott Szófiába.

— Hercegek párba. Berlinből jelentik: A Kleines Journalnak azt táviratozzák Rómából, hogy tegnapielő kardpárba volt az aostai herceg és D. herceg, a cár közeli rokona között. A párba nagy szenzációt kellett Rómában, nemcsak azért, mert a párbaözők közeli rokonok, hanem annak okáért is, amely nemrég történt botrányból kerekedett. Az aostai herceg segéde Darcenis tábornok és Rivey báró. D. hercegei pedig Obolenszki gróf és de la Gréne volt. A párba kimeneteléről eddig semmit sem lehetett megtudni.

— Spanyolország öröme. Arra a hirre, amelyet Madridból jelent egy távirat, egy gyakran használt mondrára kell hamarjában gondolni. Az a mondas úgy szól, hogy ahol valami igen nagy baj van, ott igen közel szokott lenni az isten segítése is. A madridi hir pedig azt tudatja a világgal, hogy Galiciában, Spanyolország egyik tartományában egy rendkívül nagy aranybányát fedeztek fel. Minden jó spanyol ember és a spanyoloknak minden igaz barátja megkönnyebbülten sóhajtat fel:

— Hát mégis csak van gondviselés!

És még ezt is hozzáteheti:

— Ugyan itt volt az ideje, hogy megjött valahonnan a szerenese.

Mert Spanyolországnak tudvalevőleg mindene van még, csak éppen gazdagsága nincs és amióta a régi fénye és bősége elhagyta mindenféle hibák miatt, azóta az ibériai félsziget népét tartósan üldözi a balsors. Bátran elmondható Spanyolországról, hogy amióta nagy kincsforrását, Amerikát elvesztette s egészen a maga gyöngere erőire van utalva, minden bajának, kellemetlenségének oka a pénztelenségében van. A sors most, úgy látszik, megkönnyítült a szegény, hanyatló országon és feltartá számára egyik rejtett kincsenek a méhét. Ennek a kincsnek a mesés mértékéről Felix Prot francia mérnök adott alaposan biztató szakértői véleményt. Az ő vélekedése szerint ezek a bányák olyan dusak, mint a transvaaliak, amelyekért annyi rengeteg áldozatot és erőfeszítést sem sajnálnak éppen ez idő szerint az angolok. Azt állítja Prot mérnök, hogy ha naponként háromszáz tonna ércet bányásznak ki az új telepekből, azért háromszáz esztendőre való anyag és munkát lehet tőlük remélni. Erthető ennél fogva, hogy annak a vidéknek a népet első sorban, amelynek földjén a földfedezés történt, mérhetetlen öröm fogta el. Ki tudja, hány spanyol kis birtokoskaja alatt rejtőzik a drága, a kedves érc s hány szegény ember jut már legközelebb jóléthez. Valóssággal mármost az örvendező spanyolok megisznak.

— Tevák pasa meghalt. A török államférfiak egyik legismertebbike, Tevák pasa, mint egy konstantinápolyi távirat jelenti ott ma meghalt. Volt tábornagy, közmunka-, pénzügyi- és külügyminiszter. 1845-ben született Konstantinápolyban, eleinte a hadseregben szolgált, de végül a diplomáciai pályára tért vonzotta. Kapitány korában belépett a külügyminisztérium fordító-osztályába, amely a török diplomácia legkitünőbb iskolája. Az orosz-török háború idején a dunai hadsereg parancsnokának politikai tanácsadója volt 1877-ben kinevezték Róma követségi titkárnak, onnan Bécsbe, Berlinbe, Pétervárra került. 1886-ban a szultán kinevezte berlini nagykövetté, ahol majdnem tíz éven át működött. Tevák pasa kiváló tehetségű államférfi volt. megbízható, hü embere a szultánnak. Németországban is nagyon kedvelték.

— Elhunyt szerkesztő. Bécsből jelentik, hogy Teuber kormánytanácsos, a hivatalos Wiener Zeitung szerkesztője tegnap délután szélhűtés következtében meghalt.

— Regény. A vége két élet pusztulása, az előzmények merészek, rendkívüliek, maga az egész nem kitalált, hanem igaz történet. Emeryk, a tífiszi ifju gyilkossá lesz, megölvén féltékenységből Przybyszevski longyel író feleségét, aztán a maga életének vet véget. Ez az utolsó fejezet. Amíg addig jut a két áldozat, addig ez történik. Przybyszevski, aki a legmodernebb irányban szerkesztett Zycze című folyóiratnak a kiadója, annak idején megismerkedett egy norvég orvos szép özvegyével s nemrégiben feleségül is vette. Az özvegy azonban, aki két gyermeknek volt különben az anyja, Strindberggel, a második férjének íróársával is bensős barátságban élt. Mindebből a körülményből két irodalmi munka keletkezett. Przybyszevski az özvegyvel való szerelmi viszonyát a Homo Sapiens című trilógiában dolgozta fel. Erre Strindberg az Inferno című regényével válaszol. Idők múltán a fiatal asszony köré udvarlók sereglenek s a versenyben Emeryk, a fiatal, tizenkilenc esztendőss milliomas kerül ki győztesen. Przybyszevski, aki minden munkájában a szabad szerelemért rajong és a férfi jogát mindennél előbbre valónak tartja, nemcsak hogy nem akadályozza ezt az új viszonyt, hanem valóssággal pártolja és elősegíti. Mikor felesége Lembergől ifju szerelmese, Emeryk látogatására megy, ő maga kíséri el az orosz határig. Az asszony utazik tovább egyedül a Kaukázusba, a — halálba. Elvén ugyanis szerelemben a gyermek-ifju Emerykkel, ez csapodárságot fedez fel benne és győtrő féltékenységtől zaklatva, fegyvert ragad és öldökl. Így jelentik Tífiszből és Lembergől ezt a bonolyult históriát, amely ugylátszik az irodalomtörténetbe is belejártszik és amelynél merészebb bonyodalmat aligha merészel kipréselni a legtöbbvább fantázia sem.

— Ünnepeit igazgató. Az országos nőképző egyesület polgári és tanítónőképző intézetének igazgatója, Vámosy Mihály az idei iskolai év végével nyugalomba vonul. Az intézet előjárói, tanárai és növendékei ebből az alkalomból június 22-én, szombaton ünnepélyt rendeznek a távozó igazgató tiszteletére. Az ünnepélyen az ősz tanfénrtut az elnökség nevében Rudnay Józsefné, a tanártestület részéről Farkas József s ezenkívül több növendék fogja üdvözölni.

— A Nemzeti Múzeum gyássa. Pável János, a magyar nemzeti múzeum természetrajzi osztályának 37 év óta gyűjtője, hirtelen meghalt. A megboldogultat Frivaldszky János még egészen ifju korában vezette be a természetrajzi gyűjtés utkáiba. Pável e hivatásának a legnagyobb buzgósággal, lelkiismerettel és szakértelemmel felelt meg élete utolsó napjáig. Legutóbb hivatalos kiküldetésben volt a magyar tengerpart vidékén s a Velebit-hegységben, ahol most is a múzeum számára gyűjtött rovarokat és lepkéket. Családját a múlt pénteken értesítette, hogy másnap haza érkezik s szombaton Zágrábról távirat érkezett, mely tudatta, hogy Pável ott szívszélhűdésben hirtelen meghalt. A nemzeti múzeum kitűzte a gyászlobogót s egy a múzeum mint az állattári osztály tisztviselői koszorút küldöttek az elhunyt ravatalára, dr. Horváth Géza igazgatót pedig Zágrába utazott, hogy a múzeumot képviselve a temetésen.

— Beiratkozások az állatorvosi főiskolára. A budapesti állatorvosi főiskola a jövő 1901—1902-ik iskolaévtől kezdve csak gimnáziumi vagy reáliskolai érettségi bizonyítvány alapján lehet beiratkozni. Jó osztályzatú érettségi bizonyítvány alapján beiratkozó hallgatók számára évi 600 K. ösztöndíjakat rendszeresítettek nagyobb számban, tiszta jeles hallgatók pedig esetleg 800 koronás ösztöndíjban is részesülhetnek. Folyamodványok ösztöndíjakért a földmívelésügyi miniszterhez címzve és az érettségi bizonyítvány másolatával, valamint vagyontalansági bizonyítvánnyal jelszerelve, lehetőleg július közepéig nyújtandók be az állatorvosi főiskola rektori hivatalához.

— A lövészek részvéte. A Budapesti Polgári Lövészegegyesületnek tíz tagu küldöttsége jelent meg ma Járít Andráss helyettes főlövészmester vezetésével özvegy Del Medico Agostonnánál, hogy térjenek, az egyesület egykori főlövészmesterének elhunytá alkalmából az egyesület részvétét tezeze ki s ez alkalommal díszesen kiállított részvétiratot nyújtott át az özvegynek. Darányi miniszter Komaromból táviratilag mentette ki el jaradását s kérte a lövészeket, hogy az ő nevében is jeleztsék ki részvétüket az özvegy előtt.

— Léghajó-kalandok. Stockholmból jelenti egy távirat, hogy egy léghajó, amely tegnap szállott fel Berlinben, átröpült a Keleti-tengeren s a nagy orkántól kergette, Svédországban szállott le. Utközben a léghajó egyik utasa a tengerbe ugrott, de kimentették. Berlinből hamarosan tudatták, hogy az utóbbi időben léghajó nem németek. — Az Adler nevű katonai léghajó két vartüzértiszttel 13-án szállott fel Krakóban s ma délelőtt a lublini kormányzatban fekvő Auppal helységben ért földet. A két tisztet addig is, míg a varsói főkormányzótól rendelet jött, egy orosz főhadnagy felügyelése alatt őrizték s ma szabadon bocsátották. — Pápnán ma szállott le a Meteor nevű katonai léghajó Korvin József vadászőhadnaggyal és egy tartalékos hadnaggyal. A nagy szél magas régiókba vitte a léghajót, amely 4400 méternyire emelkedett.

— **Kislányok a vágóhídon.** A szemléltető oktatás égisze alatt esett meg az, hogy néha egész csomó kislányt vittek ki a közvágóhídra. Ott aztán a lányok sora között húzták, taszigálták el a marhát a mészáros legények a vesztőhelyig. Szép kordován bőrről, felgyűrt ingujju mészáros legények, akiknek a karjára szívek vannak tetoválva lobogó lánggal a esüskükben, meg szép nagy betűk, a szerelmesek nevei s köztük rózsaláné. A kislányok mindjárt arról is meggyőződhetnek a vágóhídon, hogy a mészáros legény szerelme mély és vörös, mint a jöfőle, sötétes ökrvér, ami ime kibuggyant annak a határozott koppantásnak a nyomán, amit a legény mért az állat feje bubjára. Egy kis agyvelő is kiserkedt a vérel — s az ökr félre fordul, egész teste ránehédezik arra a kötéltre, amivel föl van kötve. A fejbe költött nagy test még él. Bággyadt, zavaros pillantása fáradtan döngög végig a kislányokon, hogy hátha segít valamelyikük. De hát erre még nem volt eset. A kislányok ilyenkor már azzal vannak elfoglalva a szemléltetésben, hogy valamelyik kis barátjukat kivigyék a friss levegőre. O, milyen furesza összetételű emberi teremtmények ezek a kislányok. Még azt se tudják nyugodtan végignézni, hogy hogyan üti fejbe az ökröt a mészáros legény. — Azután a bőr lenyuzása következik. Illetőleg a bőrké, mert sok van. Előbb egy vastag, azután meg finom irhák — s végül odáig jutnak, hogy fölhasítják a nagy késsel a most már egészen husszinű nagy darab állatot, amiből süri, nehéző gőz száll föl, míg kétfelé széttesik a töméslen hus meg a használhatatlan részeket, amiket kifejtenek az állatból a mészáros legények s beledobnak egy igen-igen büdös koscsiba. Az aztán tovább viszi — azonban míg ez megtörténik, újra ki kell vinni az advarra két-három kislányt. — Most következnek a voltaképpeni szemléltető előadás. Nagy lépek, maják, tüdők kerülnek elő a hatalmas bordák közül, aztán a szív s a kislány tanulja meg, hogy mi a vesepernyéje, a felső, a lapocka, a toka — s mindez a tanulmány arra való, hogy majdan, ha egyszer kilépnek az életbe, ha asszonyok lesznek a saját tüzhelyük melegeiben, be ne csaphassa őket a mészárosuk. Képzeltető, hogy ezek után milyen szívesen látják őket a vágóhíd mészáros legényei, akiknek viszont egy kis önálló üzlet a végőjük, amiben aztán bizony nem mindig azt kapják a pénzükről az asszonyok, amit megfizetnek. — Mig azonban kislány, hogy mi micsoda fogra való husocská, a kislányok fele belebetegedett a szemléltetésbe és esősdöt mondott a szemléltetés tanításnak az a tulhajtása is, amely tulságosan sokat követel a gyöngye izgató gyerekektől. Erre való tekintettel Almády Géza tanácsos ur egyszerűen kizárta a vágóhídról a kislányokat. Szóval: tekintettel arra, hogy minálunk minden felfordítva megy, a közlekedési tanácsosnak kellett, hogy észbe jusson az, hogy a marhataglózáshoz nincs szükség a leányiskolák asszisztenciájára.

— **Vérnász.** Az osztrák északi vasut mentén Süßenbrunnban a vasuti vendéglős szépséges leánya Schlederer Teréz, a polgármester fiával Schöpfleitner Nándorral jegyet váltott. A két fiatal szerelmes egybekelését elnezezte a flatalember apja, aki az ő polgármesteri méltóságát tartva szem előtt: mezallianszot, látott a tervezett házasságban. A fiatalok egyre várták hogy az apai szív föleged és hogy a kölcsönös szerelem le fogja győzni a frigy ellen tiltakozó büszkeséget. Csalódtak. Az eljegyzés napján véglegesen feladták a további reménykedést. Az ünnepélyre meghívott vendégek már együtt voltak, a jókedv lassan-lassan bontakozni kezdett, mikor a halavány menyasszony és a hallgatag vőlegény elosonását észrevették. Nemsokára keresésükre indult az egész vendégsereg és a nyomozás nem is maradt eredménytelen. Néhány lépésnyire a háztól, a mezőn találták meg a jegyeseket élettelelenül. A fiu apjának törhetetlen tiltakozása érte meg bennük az öngyilkosság gondolatát, melyet az eljegyzési ünnepély idején hajtottak végre.

— **De Wet a magyar képekről.** A boer-parancsnok és kiserőli Budapesten fölkeresték Uher Odón es. és kir. udvari lényképész ismert műtermét, amely a Kossuth Lajos-utca 7. számú házában van. Az előkelő társaság e kedvelt fotografusa oly remek fölvételeket készítet, amilyent De Wet kijelentése szerint a külföldi legjobb fényképészei sem csinálnak. Az előkelő boer vendégek nem győzték megcsodálni Uher felvételeinek kiválóságait.

— **Tüntetés a bosnyák zenekar ellen.** Gráchan ma nagy botrányt csaptak a német diákok. A városi kertben az automobil-kiallítás alkalmából a bosnyák ezred zenekara hangversenyzett. A német diákok, buzavirággal a gomblyukban felvonultak és kipisszegték a zenekart. A közönség a diákok ellen foglalt állást és verekedésre került volna a dolog, ha a rendőrség szíjjel nem zavarja a német tanulókat.

— **Kitüntetés.** A király Lőrinczi Ferenc szilágy-csehi nyugalmazott járási tisztiorvosnak, sok évi szolgálata elismerésül az arany érdemkeresztet adományozta.

— **Meginterjuvott bakások.** Dódd Katalin asszony néhány év előtt angol és német iskolás lányokhoz a következő két kérdést intézte:

— *Mi szeretne inkább lenni: fiú-e vagy leány? És miért?* — Továbbá:

— *Melyik férfi vagy nő, akiről hallott vagy olvasott, szeretne leginkább lenni? És miért?*

Ugyanezt a két kérdést intézte mostanság vagy 600 amerikai leányhoz Dódd asszony, aki a *National Review* legutóbbi ízüzetében számol be az érdekes ankét eredményéről. *Uj-Angliából* vagy száz leány küldött választ. Tizenöt szívesebben lenne fiu, nyolcvanöt meg van elégedve a természet rendelésével, okul hozván föl, hogy a nők sorsa különb, mint a férfiaké. *Angliában* az első ankét alkalmából kitünt, hogy a lányok harmincegy százaléká inkább szeretne az erős nemhez tartozni és feleletét azzal indokolta, hogy a férfiaknak jobban megy a sora, több a pénze és diosőségesebb a jövője. *Németországból* alig választák a fele a kérdést leányoknak, mert meg se mutatták nekik a kérdést, nehogy a sorsukkal e-égedet-lenkedjenek. Többen azonban, akiknek megengedték, hogy írjanak, röviden és komolyan csak annyit válaszoltak:

„Istentelenség, magunknak azt kívánni, hogy fiuk legyünk.”

„A feleletek, amelyek most *Amerikából* érkeztek, csaknem kivétel nélkül praktikus észjárásról tanuskodnak:

„Szívesen lennék férfi” — írja az egyik, — „mert a férfiak erősebbek és több pénzt kereshetnek.” — Egyéb feleletek így szólnak:

„A férfiak sok életjályn között válogathatnak, de mindjárt féltékenyek, míhelyest nő például ügyvéd szeretne lenni.” — „A férfiak költők lehetnek; szeretnék olyan költő lenni, amilyen *Shakespeare* volt.” — „A férfiaknak nem kell házimunkát végezni és minden egyéb munka különb ennél.” — Egy tizenhárom éves hölgyecske sok határozottsággal ír: „Férfi szeretnék lenni, mert ővé a világ és én is akarnám a részemt kivenni.”

Az a nyolcvanöt százalék, amely hűségesen tart neméhez, ekként oszlik meg: tizenkét százalék öző, mert meg vannak róla győződve, hogy a nők sorsa kegyelmesebb, mint a férfé, — tizennégy százalék megveti a férfit és a nőt magasabb rendű lénynek tartja, — huszonegy százalék filozófus és bele-nyugszik a megváltozhatatlanság, — harmincöt százalék pedig úgy véli, hogy a nők a jövő. Az özők ilyen-féle válaszokat küldtek be:

„Nőnek nem kell olyan nehéz munkát végeznie, mint a férfiaknak.” — „Nő többet mulathat, mint a férfi.” — „A nők szebben öltözködnek, mint a férfiak.” — Azok közül, akik a férfit megvetik, ezt írja az egyik kis kotnyeles:

„A nő sokkal erkölcsösebb, mint a férfi.”

Arra a kérdésre, hogy melyik személyiség szeretne leginkább lenni, a legkülönbözőbb feleletek érkeztek. Az egyik angol királynő szeretne lenni, a másik *Marlborough* hercegnő, mert akkor sok jót tehetne a szegényekkel, a — harmadik *Washington* György, a negyedik *Gould* kisasszony, a jótékony milliárdos hölgy.

Nyugat-Amerikából kétszázöt válasz érkezett: tizennégy percent fiu szeretne lenni, nyolcvanhat meg van elégedve sorsával. Az egyik így ír: „Férfi szeretnék lenni, mert az harcolhat hazájáért; elvégre a nők csak locongni tudnak. — Örülök, hogy nőnek születtem, mert már sok jó nőt láttam, de férfit — nagyon keveset!” — Egy istenes kisasszony így ír: „Szívesebben vagyok nő, mert a nők sokat szenvednek és meg vagyunk irva, hogy a szenvedők az örök üdvösség.”

Egy tizenkét éves bakús ekként filozófál:

„Lányból asszony lesz tehát belőlem is az lesz. Ha lányok férfivá nővekedhetnek, jobb férfiak lennének, mert a lányok jobb, mint a fiuk.”

Ime, Dódd kisasszony anketjének eredménye.

— **Halálkozás.** Berlinből jelentik, hogy *Grimm* Hermann, a műtörténelem tanára, ott ma meghalt. *Grimm* nemcsak műtörténeti munkái (Leben Michel-angelo's) és esszai, hanem szépirodalmi művei révén is kiváló helyet foglal el a német irodalomban. Munkái: *Traum und Erwachen*, *Demetrius* és több elbeszélés. Neje, *Armin* Gizella (*Armin* Bettina leánya) színműveket írt. *Grimm* 1823-ban született s így 78 éves volt.

— **Franciaország lakossága.** A *Temps* szerint Franciaországnak a lakossága az 1901. március 24-én tartott népszámlálás alapján körülbelül 38 600 000 lélek. A szaporodás az 1896-iki népszámlálás óta körülbelül 330 000 lélek. Ez a szaporodás valószínűleg az idegenbevándorlásnak köszönhető.

— **Forgalmi akadály.** Az árvis okozta pályarongálás miatt a déli vasut bozen-riesszi vonalának *Saturn* és *Auer* állomárai között az összes forgalmat meg kellett szüntetni további intézkedésig. Útasok egyrészt csak *Auer*ig, másrészt csak *Saturn*ig továbbíthatók.

— **Nem valószínű.** A *Frankfurter Zeitung* hosszabb cikkben foglalkozik avval a nekünk keserves kérdéssel, hogy mennyi magyar hagyja el esztendőnkint a hazáját azért, hogy *Amerikában* keressen otthon magának. A cikkben azonban többek között ilyet is mond — a levelező:

Jelenleg itten — tudniillik Budapesten — még pedig a legkomolyabb körökben az a hír van elterjedve, hogy a kormány bizonyos vidékeken föl fogja hatalmazni a postákat, hogy a Brémából, Hamburgból és *Amerikából* a parasztnak érkező gyanus leveleket fölnyithassa és azokat a postaigazgatóság útján földalási helyükre küldje vissza.

A *Frankfurter Zeitung* budapesti levelezője nem tesz jó szolgálatot nekünk, ha még csak föl is tételezi, hogy ilyesmi megtörténhetik a magyar postán. Ez az intézmény — postai küldemények továbbítására és becsületes kézbesítésére alkottatott. Meggyanusítani azzal, hogy a kormány rendeletére fogják majd felbontogatni a leveleket a postások — nem szabad. A magyar posta spicli-szolgálatra nincs berendezve.

— **A reszcai munkások küldöttsége Visonlai** képviselő vezetése alatt ma tiszteleg *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszternél, aki meghallgatván a munkások panaszait és kéréseit, hosszabb beszélgetésbe eszkedett a küldöttség tagjaival. A tárgyalás eredménye az lett, hogy a munkások elégedetten távoztak, elválva azt a missziót, hogy munkáztársaikat megnyugtadják és nekik a munka azonnal való fölvetését ajánlják. Meggyőződtek arról, hogy a miniszter a munkások törvény által biztosított jogainak teljes érvényt szerzett és az általuk kért fölőrai szünetnek rögtönös életbeléptetését elrendelte.

— **A kolozsvári anárkia.** Kolozsvárt egy idő óta éjjelenként valóságos ostromot intéznek a Valentini János lakása ellen. Valentini János — a temető őre. Hogy mit akarnak tőle, azt nem tudja senki, de tény az, hogy megostromolják. A temető lejtőjén nagy köveket bocsátanak le az ő lakására. Majd hogy be nem döntik a vaskaput, ami a temetőtől elválasztja az ott lakó egyetlen élő ember házat. A rendőrség már sok kísérletet tett arra, hogy megcsipje az ostromlókat, de hiába, még nem kerültek kézre. Sőt tegnap az *Ujság* című lap szerkesztőségébe az ablakon át egy levelet is bedobtak, hogy így is érintkezésbe lépjenek a világgal. A szerkesztőség ott van a temető aljában, a Torda-utcaiban, hát nem is kellett nekik nagyon messze menni a csatatéről.

A levél így szólt:

Tisztelt Szerkesztőség!

Önök a multkor úgy tették ki a lapba, hogy a temetői ismeretlenek: éretlen csavargók, akik viccelődni akarnak. Ez nem igaz! Mi anarkhisták vagyunk, akik egy társaságot alapítottunk, hogy vér árán váltsuk meg a mostani korhadt világrendet. (Csinos mondat!!!) Összekötöttesben állunk más városok szövetségével, amelyek szintén e cél felé törekednek. Budapesti testvéreink a királyt fogják meggyilkolni, mi pedig a kolozsvári hatalom embereit: gróf Beldi Ákos főispánt, Deák Pál főkapitányt és Szvacsina polgármestert. Egy hét alatt mindnyájan halottak lesznek ...

Hogy ez az anárkia nem tulságosan komoly, azt bizonyíthatni se kell.

— **Egy ép mammoth.** Szibériában, fönt a jégvilágban ráakadtak az őslátlak királyára, aminet teljes sértelenségben aludta örök álmát. A pétérvári akadémia egy tudós társasága, amely fönt a messze vidékeken járt kutató utján, volt olyan szerencés, hogy ezt a világra szóló fölfedezést megtehetette. Mindezeideig ugyanis nem volt egy teljes, hatalmas, valóságában megmaradt mammothunk, pedig ez volt az őt világrész minden valamirevaló tudósának egyik legnagyobb vágya. A pétérvári szerencés tudósok jól tudják a dolog fontosságát és ugyancsak vigyáznak arra, hogy a szép mammoth-példány jó karban érkezék meg az oroszok fővárosába, hogy se husáiban, se semmiféle más belső részében semmi kár ne essék.

— **Szemlelem találkozása.** *Turóc-Szent-Márton* ban az érettségi vizsgák alkalmával a franciából nyert feladatot nagyon jól oldotta meg tizenegy vizsgázó, csak hogy — betűről betűre egyformán. A szemlelem e találkozás okot adott a sajtóságos tünemény alapos megvizsgálására, aminek azután az lett az eredménye, hogy mind a tizenegy vizsgázót elbuktatták, illetőleg szeptemberig visszavetették.

— **Gyümölcsbefőzési tanfolyam.** A magyar háztartási iskola egyesület július és augusztus hónapokra gyümölcsbefőzési tanfolyamot nyit *Rottenbiller-utca* 15. sz. alatti helyiségében. A növendékeket akik igen csekély tandíjat fizetnek, már most be lehet írni. E tanfolyammal kapcsolatban a családok háziasszonyai való befőtött előzetes megrendelés mellett beszerezhetik az iskolában.

— **Grófné és szobalány.** Péterváron meghalt nemrégiben egy *Jermilov* nevű özvegy grófné. Hogy ennek a grófnénak mennyi rengeteg kincse, gazdagsága volt, azt a végrendeletnek egy pontja mutatja meg a legjobban. E szerint az elhunyt urhölgy a vagyonának jó részét és pedig egy millió rubel készpénzt és másfél millió rubel értékű ékszert, azonkívül két nagy birtokot és pompás palotáját a — szobalányának hagyta, aki 16 évig szolgált nála. Ha ez a sok kincs mind a hűségese szolgálat jutalmazása, akkor nagy változás remélhető a családok világában. Istenem, gondolhatja a sok szobalány, hátha még egyszer megtörténhetik ez a csoda! Ha csak a századrésze válik is be az ilyen főnyereménynek, még azért is érdemes állhatatosan szolgálni. — A pétervári szobalányok egyébként vélegénye is van: egy szakács. És a nábobnővé avaszált szobalány hozzá is megy az ő vőlegényéhez.

— **Szülőjé.** A Rök-Szilárd-utcai elemi iskolában holnap, kedden meg nyitva van a szülőjé-kiállítás, amelyet *Wilhelm Franciska*, a tanfolyam vezetője rendezett az évszázó vizsgálatok alkalmával. A kiállításnak, amely az udvarban levő egyik földszintes termet foglalja el, sokan látogatják s ott többek között gróf *Festetics* tanácsjegyző és *Guttenberg* Pál tanár, aki a szülőjé-oktatást nálunk meghonosította. A nyolc-tizenkét esztendő növendékek rendkívül szép és hasznos munkákat készítenek ebben az esztendőben buzgó tanítónőük vezetése alatt, aki évek óta buzgó tanulmányozza a szülőjé-oktatásra vonatkozó intézményeket. A tanfolyam főcélja, hogy a szegényebb sorsú növendéket már korán hozzászoktassa a kézi ügyességhez és az ipari munkákhoz. Ez a cél a Rök-Szilárd-utcai tanfolyamon bőségesen el van érve, aminek legszebb bizonyosságai azok a kedves és ügyes munkák, amelyek ott ki vannak állítva.

— **Az állami tisztviselői mozgalmak.** A szegedi állami tisztviselői tegnap *Káplány Géza* táblai bíró elnöklésével nagy értekezletet tartottak, amelyen a tordai állami tisztviselői által megindított országos mozgalomhoz való csatlakozást egyhangulag kimondták, s a képviselőkhez intézett kérvényt elfogadták. Az értekezlet száz taggal megalakította a tisztviselői érdekében működő helyi bizottságot. Egyhangulag megválasztotta elnökül *Káplány Géza* táblai bíró, igazgatókul *Kalner Elek* kir. pénzügyigazgatót és *Perjessy László* felső kereskedelmi iskolai igazgatót. Jegyzőül *Pálffy Zsigmondot*, Szüdlényi *Nándort*, Takács *Jánost* és dr. *Lippay Györgyöt*. A helyi bizottság tiszteletbeli elnökül *Fabinyi Ferenc* táblai elnököt *Kállay Albert* főispánt és *Lobmayer István* főügyészt. Az értekezlet kimondta, hogy az ország összes állami hivatalaiból felhívást intéz, melyben megkeresi a hivatalok vezetőit, hogy a tisztviselői érdekében helyi bizottságokat alakítsanak és megalakulásukat, valamint azt hogy a megtartandó országos kongresszuson kikkel képviselődjenek magukat a szegedi intéző bizottságnak jelentésként, be egyuttal közölni augusztus 1-ig az országos kongresszus elé terjesztendő memorandumhoz javasataikat és a memorandumban felveendő sérelmeiket. Az országos kongresszus az elfogadott memorandumot a király elé terjeszti, küldöttség adja át a memorandumot a törvényhozás két háza elnökének, az összes minisztereknek és megküldi az összes országgyűlési képviselőknél. *Pálffy Zsigmond* indítványára határozatilag kimondta az értekezlet, hogy a tisztviselői budapesti országos szövetségének választmányi ülésén ellogadott azt a határozatot, hogy a kormány támogatásával *Tisztviselői Hittőlbeszélést* alapítsák — *elölle* — és e határozat ellen, mint az összes tisztviselőiség nevében felhatalmazás nélkül egy kisebbség által kezdeményezett és a tisztviselői helyzetének javítását előadó tervezet ellen *legerélyesebben tiltakozik*. Ezt a tiltakozást a nevezett szövetséggel az értekezlet táviratban tudatta.

— **Esőzések, jégverések.** *Imreg, Zemplén, Ladány, B-Szerdahely* és *Bereczki* bodrogmenti községekben nagy felhőszakadás volt, mely jelentékeny károkat okozott. Az áradat helyenkint két-három méter magasságban hűmpölygött és mindent, ami útjába akadt, magával ragadott. A szőlőskői Boerog-átmetezés nagy hidját is elhordta a víz. — *Bajáról* írják, hogy vasárnap délután egy óraker nagy jégeső és zápor volt, mely félórát tartott. A galambtojás nagyszámu jégdarabok hűvelykujl vastagságban borították a város utait. A kár a szőlőkben és a veteményes kertekben igen nagy. — *Dombóvárról* táviratozzák: Tartós szárazság után ma végre eső volt, mely ugy az ősi, mint a tavaszi vetések fejlődését nagyon előmozdítja. A természetjavult. — *Apatin, Szenta* és *Boroszló* határán nagy jégeső volt, mely a vetésekben igen nagy károkat okozott.

— **Betörés Kun-Szent-Miklóson.** A rendőrség *Kun-Szent-Miklósról* táviratot kapott, amelyben egy betörésről adnak hírt. Tegnap este *Baki János* volt hajómálházó feltörte a szalkai gőzhajó-állomását s onnan nagyobb összeg pénzét lopott el. A kun-szentmiklósi rendőrség megállapította, hogy a betörő a reggel öt óraker elindult személyvonattal Budapestre utazott. A betörő huszonnyolc éves, magas termetű, hossz as arcu, kis szőke bajszu ember. Ruhája kopott. Kabátján fehér csontgomb van. Részleg volt, amikor elutazott. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Házasság.** *Kirschbaum* Jakab, a Salamon és *Wellisch* cég irodafőnöke, eljegyezte *Török Janka* kisasszonyt Budapesten.

— **Az óbudai katonai raktár.** Megirtuk, hogy a katonai kincstár az óbudai katonai raktárt át akarja helyezni máshová, s erre a célra már megfelelő telket is talált a Lágymányoson. Az I. kerület választóinak egy küldöttsége ma dr. *Aldassy Antal* egyetemi magántanár vezetésével járt dr. *Falk Miksánál*, a kerület képviselőjénél a katonai raktár áttelepítésének ügyében. A választópolgárokban aggodalmat keltett az újságoknak az a híre, mely szerint a katonai kincstár már eljettette pedig, hogy a raktárt a Lágymányosra helyezték át, pedig erre a célra már a telek is megvan, a terveket is elkészítették, a földmunkákhoz is hozzáfogtak, sőt a törvényhatóság elhatározta az utkerítést, a csatornázást és a világítást. A küldöttség a lágymányosi telek tulajdonosok nevében arra kérte képviselőjét, hogy emelje fel szavát a kerület eddig meglehetősen elhanyagolt közgazdasági érdekeinek a megoltalmazására. Dr. *Falk Miksa* hosszabb válaszban beszámolt ebben az ügyben szerzett értesüléseiről. A híreket szemben az áll, hogy a miniszterelnököt arról értesítették, hogy a katonai raktár áttelepítésére az amag sem virágzó Óbudát erős anyagi kár érné, sok száz család egzisztenciája lenne veszélyeztetve. A miniszterelnök azért felkérte a hadügyminisztert, hogy tegye újabb megfontolás tárgyává az ügyet. Azóta is élénken foglalkozott a kérdéssel, amely négy évvel, tehát hivatalba lépése előtt került döntés alá, s mindkét kerület megnyugodhat abban, hogy a miniszterelnök egyiknek a rovására sem fogja a másik érdekeit előmozdítani. A maga részéről is kijelentette dr. *Falk Miksa*, hogy a legnagyobb figyelemmel fogja kísérni az ügyet.

— **Öngyilkosság.** Ma este fél kilencker a Kalvária-téren egy uri kinézésű fiatalember strichninnel megmérgezte magát. Amikor már megitta a mérget, maga szólt a téren álló rendőrnek:

— Az istenért, hívja hamar a mentőket, strichnint ittam.

A rendőr értesítette a dologról a mentőket, mire azonban ezek kiértek, az illető iszonyu kínok között meghalt. A rendőrség azt hiszi, hogy az öngyilkost *Ruiss Józsefnek* hívják. Eddig egyebet nem tudtak róla megállapítani. Holttestét a törvényszéki orvostani intézet boncterembe vitték.

— **Rendőri hírek.** Ma délelőtt 11 óraker a kőbányai *Municipál-gőztéglagyárban* *Szvetkovics József* napzamos a gép kerekéi közé került, amelyek rettenetesen összezsuzták. Haldokolva vitték a Rökus-kórházba. — *Zilahy Jenő* 15 éves gimnáziumi tanuló szüleinek *Pusztaszent-Mihályon* levő lakásáról eltűnt. A rendőrség keresi. — *Nagy Gábor* kocsis ma délelőtt elaludt a kocsiján. A lovak e közben nekiindultak s a budai főúton Nagy leesett a kocsijáról. A kerekék a jobb kezét összezsuzták. A mentők a *Szent-János-kórházba* vitték. — A rendőrség tegnap egész sereg zsebmetszőt fogott el, akik között több notórius zsebtolvaj is hurokra került. A letartóztatottak a következők: *Pusztai Gyula* 13 éves csavargó, *Entlik Vilmos* 19 éves cserrepes, *Breszó Lajos* 19 éves napzamos, *Kiss Árpád* 24 éves tőzsés büntetett kárpitos, *Deutsch Lázár* 20 éves asztalos, *Novotni Vencel* 21 éves rovott multu molnár és *Hován Lajos* 21 éves gyári munkás. Ezeket a detektívek munka közben szűrték nyakon. Ma átkísérték őket az ügyészséghez.

— **A legnagyobb tetszés és siker részese volt vasárnap este az a kitűnő, minden eddigit felülmúló új variété-műsor, melyben Ős-Budavára közönségének volt alkalma gyönyörködni.** A legszebb száma az *Aleimodos* japán akrobata-társulat bámulatos erőművészet mutatványával, a legkedvesebb az *5 bájós Lorisson* nővér és a legkacagatóbb a *Pavell* társulat ügyes némajátéka. A közönség nem fogott ki a tapsból és a nevetésből. A terület utcáin az ujjonnan szerződöttet olasz bersaglieri zenekar okozott feltűnést pompásan összevágó zenéjével és exotikus ruházatával. *Ben-Ali-Bey*, a keleti varázsló és a *Folies Caprice* szintén új műsora mutattak be és így bizonyos, hogy a mulatóhely látogatói ma június második felében folyton emelkedni fog.

(x) Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!

FŐVÁROS.

(*) **Az erszébetvárosi sugárút.** A fővárosi középítési bizottság ma délután *Rózsavölgyi Gyula* alpolgármester elnökle alatt rendkívüli ülést tartott az Erszébetvárosnál átépítendő sugárút tárgyában. Az erre nézve beadott különféle indítványokat tárgyalta.

Dr. *Morzsányi Károly*, mint a sugárút megalkotásának az indítványozója behatóan lejegyezte, hogy a VII. kerületnek erre a sugárutva feltétlenül szüksége van közegészségügyi, közlekedési, ipari és kereskedelmi szempontból. Határozottan a Dob-utacnak kiszélesítése és pedig huszonöt méterre (tizenkét) önyire való kiszélesítése mellett van, ami hét millió korona költséggel keresztül vihető. A harminc évi adómentességet szintén kérte. *Czigler Győző* a keskenyebb utcát tartja célszerűbbnek és élönek tartja a tíz öre való szélesítést. Sokan szólaltak fel ezután s *Morzsányi* hozzájárult a tíz ös szélesítéshez. *Heuffel Adol* középítési igazgató védelmezi a saját és a mérnöki hivatal álláspontját. *Devecsi Ferenc* műszaki tanácsos ismerteti az ő saját tervezetét, s egyszerűsége miatt kéri az utvonat folytatását a *Damjanich-utca* irányában a *Osányi-utcaig* s a *Dob-utacnak* az északi oldalon való megszelésítését. *Szabó József* a tizenkét ös mellett szólal fel, mert a különbség csak *hét-száz-ezer* korona. *Kun Gyula* tanácsos, mint a *magánépítési ügyosztály*

vezetője abból a szempontból, hogy a VII. kerületnek a *Király- és Dob-utac* közti részét fölszabadítsák a mai elzártságtól, kéri a bizottságot, hogy a részéről fölvetett kérdéseket minden obligó nélkül tanulmányoztassák, főleg arra vonatkozólag, hogy a *Dob- és Király-utac* közti új út töressék s hogy általában nyitva legyen tartva egy nagy közlekedő vonal alakítására. Ma azonban csak az legyen a bizottság határozata, hogy a *Dob-utac* északi oldalát 10 öre kell kiszélesíteni. Arra nézve azonban, hogy a keresztülvitel egyszerre vagy részletenként történjék, kéri, hogy ezutal ne határozzanak, mert az a leleményektől függ. A bizottság többsége ellogadta *Kun Gyula* javaslatát.

(*) **A községi alap fölöslege.** A székesfőváros zároszámadása szerint a községi alap háztartásánál tavaly 622.663 korona fölösleg volt, amelyet a fölvő évben fölmerülő fontos kiadásoknak póthitel után kijelölendő fölöszei alapjául és az 1902. évi költség-előirányzatnál várható hiány apaszására fognak felhasználni.

B. Fejérváry — Budapest diszpolgára.

— A székesfővárosi közgyűlése. —

Budapest, június 17.

Nagy lelkesedéssel választotta meg ma déiben a székesfővárosi törvényhatósági bizottsága báró *Fejérváry Géza* honvédelmi minisztert Budapest diszpolgárának. Ismeretes az a hajszá, amely a diszpolgárságról szóló indítvány ellen egy nagyon is szűk keretből kiindult s amely csak folytatás volt annak a személyes legjelű harcnak, amelyet a honvédelmi miniszter általánosán tisztelt személye ellen már régebben indítottak. De a diszpolgárságról szóló indítvány fölött elrendelt szavazás eredménye megmutatta, hogy az ország első törvényhatóságának bizottsága méltán tudja tisztelni azokat a kiváló érdemeket, amelyeket báró *Fejérváry Géza* a magyar honvédség felvirágoztatása körül szerzett. A közgyűlés ugyanis *százharmadnyolc* szóval *huszonegy* ellen választotta meg báró *Fejérváry Gézát* Budapest diszpolgárának s ez az impozáns többség a legméltóbb válasz azokra az apró támadásokra, amelyek egy pillanatra sem tudták elhomályosítani az ország színe előtt a honvédelmi miniszter nagy érdemeit.

A mai rendkívüli közgyűlésről egyébként az alábbi tudósításonk számol be:

Szokatlan időben, délelőtt, tartott ma közgyűlést a fővárosi törvényhatósága. A városatyák sürű tömegekben jöttek, hogy minél impozánssabb többséggel válaszssák meg báró *Fejérváry Géza* honvédelmi minisztert Budapest diszpolgárának.

Nagy esőndben hallgatták meg a városatyák *Márkus József* főpolgármestert, aki a közgyűlést délelőtt 10 óraker megnyitotta és bejelentette, hogy számos városatyá sürűs indítványt adott be, hogy báró *Fejérváryt* választssák meg Budapest diszpolgárának. *Zajos* helyeslés, éljenzés és taps fakadt a bejelentés nyomán. De a főpolgármester folytatta a bejelentést, hogy *Kovács Pál* és társai pedig azt az indítványt tették, hogy *Szell Kálmán* miniszterelnököt és *Apponyi Albert* grófot is választssák meg diszpolgárának.

— Első sorban a napirendre tűzött indítványt tárgyaljuk — jelenti ki a főpolgármester, — s ha azt elintézte a közgyűlés, akkor kerül a sor a másik indítvány tárgyalására.

A napirend előtt azonban *Szébeny Antal* az ügyrendhez kívánt szólni, *Stipanics Elek* három, *Kovács Pál* öt, *Kasics Péter* pedig harminc interpellációt kívánt elmondani.

A közgyűlés jókedvűen fogadta az interpellációkat s hangos kacagás követte a bejelentést.

Szébeny Antal kezdte *ügyrendi vitával*, hogy miért kezdtek délelőtt a közgyűlést. Délelőtt sok a dolguk a városatyáknak. Egyik itt, másik ott van elfoglalva. Indítványozza, hogy a mai közgyűlést halasztssák észre.

Márkus József elismeri, hogy a rendes közgyűlést délután tartják meg, de máskor is volt délelőtti rendkívüli közgyűlés s miután most számos bizottsági tag kérte, hogy délelőtt legyen a közgyűlés, nem volt semmi ok arra, hogy ne tartsák meg. De hát szavazzon a közgyűlés.

Kasics négy híve és körülbelül nyolc belvárosi állott föl *Szébeny* indítványa mellett. Ezt tehát elintézték.

Az interpellációk megkezdése előtt még *Földváry Imre* próbált szerenésot, nem lehet-e az ügyrend segítségével eltüntetni az interpellációkat. Meg is tette az indítványt, hogy a közgyűlés ne engedje meg az interpellációk megtevését.

Márkus József főpolgármester azonban szavazni sem engedett az indítványra, mert szerinte az ügyrend megengedi az interpellációt.

Ez ellen nem volt felelekezés és *Stipanics Elek* megkezdte az obstrukciót. Látszott, hogy ökonomikusan berendezte a hangját s olyan lassan kezdte, hogy egy szavát is alig lehetett hallani. Igaz, hogy nem is figyelt rá senki. Hiába rázta a főpolgármester a csengőt, ugy diskuráltak a városatyák, mintha kaszinóban volnának.

Egyszerre csak fölugrik dr. *Havassy Rezső* és tiltakozik az ellen, hogy *Stipanics* ugy olvassa a beszédjét.

— Tessék azt rám bizni, azt én itélem meg, mondta a főpolgármester.

Stipanics pedig mintegy válaszul fölvásta a közúti vasutassársággal kötött szerződés nagy részét. A városatyák kivonultak a társalgóba s alig néhányan maradtak a teremben. *Stipanicsnak* a *budai közfoglalom*

az iskolaépítések és a kerületi adóhivatalok bajai szolgálatok alapul a három interpellációra.

Dr. Kovács Pál engedékenyebb volt. Az öt interpellációból négyet elengedett s csak az *Erzsébet-sugárút* dolgát sürgette. Kapott érte éjelt bőségesen.

Kasics Péter is meglepetéssel kezdte. Azt mondta, hogy a délelőtti ülésel támadást intéztek a város- atyák testi épésére ellen, tehát enged az interpellációk számából. Az őrm. azonban korai volt. Kasics mindjárt azzal kezdte, hogy csak azokat az interpellációkat mondja el, amelyek azzal a rendszerről vannak kapcsolatban, amelynek élén báró Fejérváry Géza áll, akit ma ünnepeim akarnak. Ez a rendszer ellentétben van a királlyal, az alkotmánnyal, a magyar nemzettel. A kaszárnyák förtárat német, a kaszárnyák hirdetik, hogy nincsen magyar nemzet hanem németek vagyunk. Az akit ma ünnepeim akarnak, nem engedi meg hogy Budapesten a kaszárnyáknak magyar főúrunk is legyen s mindennap a magyar nemzet arcához vágya. Hogy Budapesten is a német az ur. A második büne Fejérvárynak, hogy a katonaság német átiratot küld a hatóságoknak, hogy a katonaság nem respektál semmit, neki minden polgár csak civi- bagazs. A magyart kenérvényességéből még a tiszt- karból is kituzskolják. Jött a *harmadik*, amelylyel nagyobb kedvet akar csinálni az indítványozóknak. Válaszszák meg diszpolgárnak azt az embert, aki hódolta a polgárokat az Orczy kertből. Most megmutat- ható az új diszpolgár, hogy mennyire szereti a várost, nyissa meg a kertet, legyen legalább a mai heccből a polgároknak is valami hasznuk. A *negyedik* egy s omorú nóta, a tornaversenyen elhangzott *Gottterhele*. A király szívesen hozzájárulna, hogy legyen nemzeti himnuszunk, de Fejérváry nem engedi. Fejérváry az oka, hogy nekünk minden alkalommal a magyar nemzeti hősök meggyilkolásának bűnét huzzák a fülünkbe. Hagyák békét a magyarnak vigyék el inkább az egész bandát, de ne sérteggessék a magya- rokat az akasztófa-himnuszal. A kalmat akar adni Fejérvárynak, hogy mutassa meg, hogy igazi magyar ember s tüssa meg a honvédeknek, hogy a Gott- erheletet fújja.

Nem sokáig bírta a szót Kasics, mert csakhamar kifradt. Szünetet kért tehát, amit a főpolgármester meg is adott. Szünet után Kasics Fejérváryt tette te- leléssé, hogy nem a magyar ipar lat a el a hadsereget de még a honvédséget sem. A következő interpellációt titokzatosan kezdte, a hosszu bevezetésben csak annyit áruit el, hogy a közúti vasutról leszen szó s hogy Fejérváry a közúti vasut parónusa. Végül el- árulta, hogy a cinkotai vicinálisról akar beszélni s nem akarja, hogy a város szóháza föl a váhatat az átalakításra. Kikezdte a közlekedési bizottság egyes tagjai amit a közgyűlés jókedvűen fogadott. Kasics kiakadások helyett régi és új viccekkel mutat- tatta a városatyákat akik kacagással honorálák egyik-másik adomáját Köszönet Fejérvárynak, mond a, hogy diszpolgárságával alkalmat adott neki arra, hogy a cinkotai vasut dolgát átozozza s kártpótlástul az elhangzott interpellációkért részletesen elmondja, hogy mi a küönbség a közúti és vicinális vasut között. Aztán azt javasolja, válaszszák meg Jeleneket is diszpolgárnak s ratert a *hatodik* interpellációra amely- ben a tavalyi zugati villamos katasztrófával rendez- teti tetemrehívást. A közönséget védte mert a katasztrófia oka a vállalat meg azok a protektorok akik megköth- t a polgármester kezét s nem engedék, hogy a város érdekét képviselje. A közúti vasut zónatartója volt a *következő interpelláció* anyaga. Az is Fejérváry büne, hogy a közúti villamos vasut zónatartója drága. A vasuti témakörből is kifogyva, az Orbánnev s a kis Svabhegy érdekében mondott egy-egy interpellációt. Ez volt a *tizedik s az utolsó*.

— Van még sok de hiába szölok, hiába való minden beszéd, ugvis megszavazzák, a további inter- pellációk későbbre hagyom.

Erre már egyhangulag megjelenezték Kasicsot, s Rényi Dező felolvassa az indítványt.

Percekig tartó elenezés követte az indítvány föl- olvasását. A városatyák ószinte lelkesedéssel éljenez- tek és tapsoltak.

Eppen délután harangoztak, amikor megkezdtek az indítvány tárgyalását. *Balogi* Aiadar kezdte meg a vitát s szomorúan mondta, hogy megámtadták, mert magyar professzor léte megzavarta a Magyar Színház német előadásait. El van rá készülve, hogy most is támadni fogják, de nem szavazza meg az indítványt.

Kovács Pál így kezdte: Magyar emberre meg- szégyenítő, hogy Fejérváry bárót...

Erre egyszerre megmozdult a közgyűlés. Ohó! zugták minden oldalról s Kovács igyekezett mente- getni a dolgot, hogy joga van a maga meggyőződésé- nek kifejezést adni. Fejérváryt nem tartja méltónak a diszpolgárságra, azért sem mert egyik városatyát kiméletlenül tönkretette. Nem jart el a lovagasság szabályai szerint s a mikor az a városaty a leg- súlyosabb vádakat hozta föl ellene nyilvánosan, Fejérváry hallgatott s azt mondta, hogy az illető bolond. Azt kérde, hogy a dolog illetén emntézése nem gváva- ság-e? (Zajos ellentmondás). Hazaárulással vádolták s ő elhallgatott.

— Jól tette, zugtak minden oldalról.

— En kisebb ember vagyok...

— Ez igaz! — kiáltanak közbe.

— De nem halgatom el. A diszpolgárságot nem szavazom meg.

— Hejjes! kiáltották nagy örömmel, hogy Ko- vács olyan röviden végezt.

Szebeny Antal obstrukciós beszédről készült. El- mondta hogy milyen volt a legutóbbi áltáiban kép- viselőválasztás s támadta az egyházipolitikát de nem bírta hanggal s kénytelen volt hamarosan befejezni.

Kasics Péter felhívta az indítványtevőket, hogy szóljanak hát az indítványuk mellett. Hát nincs senki, aki meg tudná okolni Fejérváry érdemét hát nincse- nek érdemei, amelyeket föl lehetne hozni, — kiáltotta

dühösen. Nem is osoda. Hát majd én elmondom. Én eddig s érces tisztasága egyesülni fog a kifejezés hevével és bársnyos puhaságával: széles szerepkör- ben lényes sikerekre számíthat. *Vaszhíves* Alvin mellett *Kiss Antónia* a legügyelemremetőbb növendék. Koloraturája Valois Margit áriájában finom képzet- ségre vallott. A többi növendék közül említhető még: *Harmos Blanka*, *Mocsári Olga*, *Giacomo Valéria* és *Fritvaldszky Emilia*.

— Nem engedem meg, hogy a király személyét bevonja a vitába, szól le az elnök Kasicsra.

Kasics tovább protestált. Ha a po garokat meg- szavaztatnák, inkább a börtönre és halálra szavazna- nak, mint a diszpolgárságra. Az legyen Budapest dis polgára, aki nem ismer magyart nem ismer Ma- gyarországot. (Zajos ellentmondás.) Hát nincsen bata- lom, aki ilyen Landsknechtet szemben Magyarorszá- got megvédelmező?

— Rendre, rendre! — kiáltották minden oldalról s az elnök felhívta, hogy válogassa meg a szavait s legyen objektív.

De Kasics már benne volt. Főtiszteltök! kaptam egyenes írhívást — ugymond — hogy ne enged em megírtórnai ezt a becstelenséget.

— Még egyszer megintem, — kiáltja az elnök nagy helyeslés mellett.

Kasics Péter ezután régi oszászri pátenseket ol- vasott föl s azzal vádolta Fejérváryt, hogy az ő ren- dszere az osztrák korrupció. Majd Heitai Fereneknek támadt, hogy Heitait elárasztotta a kormány minden jóval s ugyanaz a szellem vezérelte, amikor a közúti vasut szerződésének en bloc elfogadását javasolta, amikor báró Bánffy diszpolgárságát s most, amikor Fejérváry diszpolgárságát indítványozza. Amikor ki- fogyott a támadásból a maga kis pártját dicsőítette. Ezt már megutált s folytonos szavazaukn. eláll-kiált- tásokkal zavarták. Végre befejezte s különve eményt adott be, hogy a jövő is tudja meg, hogy ellene volt.

Vivava József akart még szólni, de az elnök hamarosan bezárta a vitát s megtant ut városatyá kérte, erendelte a névszerinti szavazást.

A szavazásnál nagy meglepetést okozott, hogy a tanácsnak egy tagja sem szavazott. *A közgyűlés 138 szóval 21 ellen az indítványt elfogadta s báró Fejérváryt Budapest diszpolgárának megválasztotta.*

Hosszanartó le kes éljenzéssel fogadták a szava- zás eredményeké a kihirdetését.

Ezután abban a hitben, hogy Kasicséknak Széll Kálmán és gróf Apponyi Albert diszpolgárságára vona- kozó indítványával hamarosan végeznek, megkezd- ték ennek a tárgyalását is. *Kovács Pál* röviden okolta meg az indítványt s aztán nagy várakozással mellett állott föl *Heitai* Ferenc. Rövid megokolással ezt az indítványt terjesztette elő:

A törvényhatósági bizottság ószinte elisme- réssel, teljes bizalommal és a ragaszkodás érzé- sével méltányolja azon nagy és maradó érde- meket, melyeket Széll Kálmán és gróf Apponyi Albert a haza és a nemzet körül szereztek, mind- azonáltal a diszpolgárra választásukra vonatkozó- lag előterjesztett indítványt, miután előterjesztésé- nek körülményeiből nyilvánvaló, hogy ez az in- dítvány valójában nem ezen nagyérdemű állam- fértnak megérdemelt megüstéltetését célozza, ez alkalommal tárgyalás alá venni nem kívánja. (Zajos helyeslés.)

Egész sereg ember akart hozzászólni az in- dítványhoz. Az elnök azonban a közgyűlést bezárta s a tárgyalás folytatását holnap délutánra halasztotta.

SZÍNHÁZ, ZENE.

*** Énekes növendékek. A *Nemzeti Zenedén* az ének-tanszak növendékei ma dé előtt tartották évről vizsgálatukat az intézet nagytermében előelő közön- ség előtt. A zenede énekosztálya nem tartozik a fa- vorizált énekosztályok közé. Nem éppen szigorú cen- zurával majdnem mindenkit fölvesznek, aki énekelni akar s a kompetens énektanárú nincs abban a hely- zetben, hogy az anyagot megválogassa, mert a jelen- kezők előtte nem énekelnek próbát. A tehetségesebb, ambiciózusabb növendék, aki a színpadon akarja sze- renesét megalapítani olyan intézetek ajtaján kopogtat, ahol a fiatalokból direkte opera- vagy operett-énekes nevelnek. Ennek következtében a *Nemzeti zenede* éne- kosztályába többnyire olyanok iratkoznak be, akiket másutt nem fogadtak el, vagy olyanok, akik csak privát passzióból tanulnak. Természetes, hogy ilyen körülmények közt a rendelkezésre álló hang-anyag nem a leglényesebb. Annál nagyobb dicséret illeti az énekosztály tanárúját, *Balászné* Bogárné Vilma asz- szonyt, aki évek óta lankadatlan szorgalommal és kiváló sikerrel végzi a tanítás nehéz kötelességét. A *Nemzeti Színház* operájának ez az egykori starja és egyik legelső disze, aki egyforma bravurral énekelte *Normát* és *Philinet*, *Melindát* és *Fluthné*, *Dinorah* és *Luciát*: most a zenede énekosztályának élén érte- kesíti mindazt, amit hosszu és lényes karrierjén ízlés, tudás, művészi tapasztalat dolgában összegyű- jött. A mai vizsgálat eredményében a tanárú kiváló kvalitásait örömmel ismertük föl. Tanítványai közül különösen egy bírós megje- enésű fiatal leány tűnt ki: *Vaszhíves* Alvin kisasszony, akinek a jövőjéhez a legszebb reményeket fűzhetjük. Ennek a szép, fiatal leánynak meglepően erős, érces a hangja. Ez az orgánum még teljesen egészséges és a nagy fejlődés

csiráját rejti magában. Ha úgy halad tovább, mint eddig s érces tisztasága egyesülni fog a kifejezés hevével és bársnyos puhaságával: széles szerepkör- ben lényes sikerekre számíthat. *Vaszhíves* Alvin mellett *Kiss Antónia* a legügyelemremetőbb növendék. Koloraturája Valois Margit áriájában finom képzet- ségre vallott. A többi növendék közül említhető még: *Harmos Blanka*, *Mocsári Olga*, *Giacomo Valéria* és *Fritvaldszky Emilia*.

** A pozsonyi színészet. *Bezvédy* Viktor miniszteri tanácsos, aki a színházi ügyek vezetője, ma fogadta az *Országos Színész-Egyesület* küldöttségét, amelynek *Dürói* Mór, *Hercegy* Fe- renc, *Márkus* József és *Mészáros* Kálmán voltak a tagjai. A küldöttség kimerítő előterjesztést tett a pozsonyi színészet ügyében s bőven kifejtette az egyesületnek azt az álláspontját, hogy a ma fonnálló kételyről rendszer továbbra tenn nem tartható. A kormány mervadó körében ez a fel- fogás a kellő méltánylásra talált s kétségtelen, hogy a kételyről rendszer a jövő évben, amikor a színház mostani bérlete lejár, meg fog szünni. A másfél órán túl tartó megbeszélés után a küldöt- ség azzal a meggyőződéssel távozott a belügyminisz- tériumból, hogy abban az esetben, ha a *pozso- nyiak* teljesgázott követelésekkel nem lépnek fel, akkor mindaztal a jóakarattal és előzékenységgel fognak a belügyi kormányzat részéről találkozni, amelylyel az elmérgesedésnek indult kérdés ki- elégítő megoldást nyerhet. *Pozsony* városa ismeretes határozata, amelylyel a kételyről rendszernek újabb hat évre való fenntartását kimondta, min- donesetre vissza fog kerülni újabb határozathozat- tal végett a városhoz, de ennek az időpontját attól függ, hogy a pozsonyi illetékes tényezők annak a belátására jussanak, hogy teljesgázott követeléseik csak akadályul szolgálnak a kérdés békés meg- oldásának.

** Növendék-hangverseny. *Vámos* Gizella zene- iskolájának növendékei vasárnap déltben mutatták be tehetségüket és haladásukat a Terézvárosi Kaszinó disztermében tartott vizsgálati hangversenyen. A nö- vendékek egytől-egyig becsületére váltak tanítónő- jüknek, aki mint zenepedagógus, méltán megérdemelt jó hírnévének örvend. A növendékek közül kitűnt *Virág* Zoltán, *Kálnai* Erzsébet, *Horváth* Gyula, *Engel* Kornélia, *Bergmann* Endre stb. A hangversenyt elő- kező közönség hallgatta végig.

** Nyári Színház a Margitszigeten. A Margitszigetre tervezett nyári színház kérdése a közel jövőben megoldást fog nyerni. Jól beavatott forrásból arról értesülünk, hogy ez a színház 1903. tavaszra teljesen elkészül s át is adják rendeltetésének. Az illetékes tényezők már leg- közelebbi jövőben meg fogják tenni azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek arra, hogy a modern színházépítési technika legmagasabb színvonalán álló új nyári színház az említt időre elkészüljön.

** Műsorváltás a Népszínházban. A *Műliók* a hó alatt című regényes színmű jelentékeny sikere arra késztette a Népszínház igazgatóságát, hogy az érdekes újonságot egyfolytában játszsza egész héten. A heti sorozatot csupán egy estén, osüörtökön, fogja félbeszakítani a *Hoffmann* meséi előadása, *Stella* Olympia- Antónia hármas szerepében *Hejji* Arakával. Offen- bachnak e regényes zeneművét a múlt év októbere óta nem játszották a Népszínházban. A megváltozott műsor szerint a *Cigánybőr* holnapra kitűzött előadás elmarad s helyette a *Műliók* a hó alatt kerül színre. Edith szerepében mindannyiszor *Fedák* Sárival ki a szerepek egy drámai részével, mint dalaival és tánc- számaival a közönség folytonos tetszését vívja ki.

** A nürnbergi mesterdalnokok. Az Operában holnap, keiden lesz a szini évad utolsó előadása. Színre kerül bérletelőlyamban (évi bérlet 90. szám) Wagner Rikárdnak a *Nürnbergi mesterdalnokok* című háromfelvonásos operája *F. Pevny* Irén, *Válenk* Vilma, *Broulik*, *Ney* Dávid, *Szenáró*, *Dalnoki*, *Mihályi*, *Hegedűs*, *Beck*, *Kiss*, *Kertész*, *Ney* B., *Kárpát*, *Kornai*, *Deri* és *Várady* fellépésével. Az előadás hét órákor kezdődik.

** Fővárosi Nyári Színház. *Orfeusz* a pokolban mult heti nagy sikere folytán szerdára a Szultán helyett ismét Offenbach e bájos zenéjű operettjét tűzte ki előadásra az igazgatóság. A *Szultán* e héten osü- törtökön kerül színre. *Ujházi* fellépéséhez, szombatra (Lengyel szidó) és vasárnapra (Peleskei notár) az egész héten lehet jegyet váltani a színház pénztárá- nál és Patzik-Kertész Lujza dobánytűzdésében.

** A föld körül. Dr. *Gáspár* Ferenc látványos- ságának első előadásai felt házak mellett lojttak le az Urániban. A szerző nem kerülhette el az ováció- kat s páholyából kihajolva köszönte meg a közönség zajos tetszésnyilvánításait.

** A Városligeti Színkörben most tartják az utolsó próbákat az *Ocska brigadéros* című új, paro- disztikus bohózatból. Az igazgatóság a kacagató, énekes bohózatot annál is inkább nagy sikert vár, mivel a közönségre *Sziklai* Kornélt, a Magyar Szín- ház kitűnő komkusát szerződtette állandó vendégnek. *Tizza* Ilona szerepét, *Duna* Ilona néven, szintén ven- dög, *Láng* Etel, a *Magyar Színház* jeles komikája játszsza. A többi szerepet a színkör legjobb erői ad- ják. Az *Ocska brigadéros* pénteki első előadása iránt oly nagy érdeklődés mutatkozik a közönség körében

hogy a jegyeket már máától kezdve árusítják az elővételi helyeken.

**** A Nemzeti Színház statisztikája.** A Nemzeti Színház igazgatósága az elmúlt szezonról a következő hivatalos jelentést adta ki:

A Nemzeti Színház 1900-1901-iki jétékéve 1900. szeptember elsején Katona Bánk bányájának előadásával kezdődött s 1901. június 15-én Gárdonyi Géza: A bor című falusi történetének adásával fejeződött be. A közbeeső idő alatt volt a színházban 285 esti és 40 délutáni, tehát összesen 325 előadás. Ehhez járul mint munkateljesítés az az 50 előadás, melyet a Nemzeti Színház a budai Várszínházban tartott. A 325 előadásból 135 előadás 27 magyar darab, 206 előadás 57 idegen darab került színpadra. Egy-egy magyar darab tehát átlag adott öt-ször, egy-egy idegen darab háromszor-négyszer.

Az eredeti darabokból volt négy tragédia 25, kilenc dráma 48 tizenkét vígjáték 40, egy iaiusi történet 21, egy kis darab egy előadás; az idegen darabokból volt 9 tragédia 19, 16 dráma 100, 25 vígjáték 74, 7 kis darab 16 előadás.

A tavalyi év folyamán ezzel szemben a viszony igy alakult: volt 285 esti és 35 délutáni, összesen 321 előadás. Ebből 107 estét magyar darabok, 214 estét idegen darabok foglaltak el.

A szerda délutáni előadások a nagy munkahalmaz miatt az idegen elmaradtak. Ezek helyett 6 esetben, klasszikus előadások alkalmával, 13:00 jegyet bocsátott az igazgatóság a tanulóifjúság rendelkezésére.

A lefolyt évadban 15 új darab került színpadra és pedig 6 eredeti egész estét betöltő, 8 idegen egész estét betöltő és 1 idegen egyfelvonásos. Új betanulásai és szereposztásai 6 eredeti és 3 idegen összesen 9 mű került színpadra. Legjobb előadások érték az új műsorból: *A bor* (21), *Höfcherke* (12), *Pelesken nótárius* (11), *Endre és Johanna* (10), *Rab lélek* (10), *Éjféli után* (9), *A bölcső* (8), *Troilus és Kresszida* (15), *Tekelőt apa* (15), *Aranyasszony* (10), *Demi-monde* (9), *A medve* (9). A régi műsorból: *Az ember tragédiája* (11), *Hinny dalai* (5), *A dolovai nábob lánya* (4), *A nagymama* (4), *Bánk bán* (3), *Jobolyfajó* (5), *A hó utakon* (4), *Romeo és Júlia* (4) és egy egész sorozat darab 3 előadással. Klasszikus estéje volt a színháznak 52, ebből Shakespeare művei 29 estét szerepeltek.

A magyar szerzők művei a következő számban töltötték be a Nemzeti Színház műsorát: *Gárdonyi Géza* 21, *Bródy Sándor* 12, *Madách Imre* 11, *Gal József* 11, *Szigeti Ede* 11, *Rákosi Jenő* 10, *Ferenczy Ferenc* 10, *Hajó Sándor* 9, *Herczeg Ferenc* 7, *Bereicz Árpád* 5, *Csiky Gergely*, *Galamby Árpád*, *Latzky Andor* 4, *Jókai Mór*, *Katona József*, *Vörösmarty Mihály* 3, *báró Dóczy Lajos* 2, *Kisfaludy Károly*, *Váradi Antal*, *Murai Károly* egy-egy előadás.

A színház bevételei a lefolyt évben következőképpen alakultak: az esti előadások bevétele volt 491 386 korona 41 fillér, a délutáni előadásoké: 54,011 korona 90 fillér, együtt = 545 398 korona 35 fillér. — Tavaly ugyanezen idő alatt délutáni és esti előadásokból 445 991 korona 93 fillér folyt be. Egy-egy esti előadás átlagos bevétele 1724 korona (tavaly 1484 korona) egy-egy délutáni előadás átlagos bevétele 1350 korona (tavaly 1211 korona.)

**** Siposs Antal növendékének vizsgálja.** Siposs Antal zeneakadémiajának növendéke e hó 20-án osztrákországi déntán 4 órákor tartott meg vizsgálatukat a Royal-színházban díszteremben és e hó 21-én pénteken déntán 4 órákor az intézet helyiségében. (IV. ker. Kecskeméti-utca 14. sz.)

**** Egy kacagás.** A newyorki Tháitia-színház egyik legutóbbi előadásán, amelyet Alfonz Dauzet *Sapphója* került színpadra, a vilamos vezetékből egy szikra pattant ki s olyan rémületet okozott, hogy a közönség hanyatt-homlok rohant a kisérték felé. Könnyen komoly szerencsétlenség történhetett volna, de a legválságosabb pillanatban a társulat ifjú, szereimes hősnője *Aalisch* asszony a színpad elejére lépett és — hangos kacagásban tört ki. A fiatal művésznő híres a dallamos kacagásáról s ez a hirtelenség, ugy látszik nem ok nélkül való, mert amint a közönség illélt ez a kacagás megüthető, egyszerre csak felhagyott a rohanással s mikor a művésznő néhány rövid szóban elmondta, hogy semmi ok sincs a rémületre és tovább kacagott — egyszerre csak a közönség is elkezdett kacagni. Ot perenél tovább tartott ez a harsogó derűség s aztán nyugodtan újra lépett az előadás.

**** Leoncavallo berlini B-landja.** Egy olasz újságíróknak a részvétése volt Leoncavalloval a hírneves olasz zeneszerzővel s a beszélgetés során szóba került a fiatal mesternek *Berlini Roland* című készülő dalműve, amelyet tudvalevőleg a német császár megrendelésére komponált.

— A német császár — mondta Leoncavallo — ennek a dalművnek a megírásával csak aztán bíztam meg, miután a *Medicék* című dalművemét hallotta.

Elmondta Leoncavallo hogy a dalmű márciusra készül el s kevés időre rá a berlini udvari operában fog először színpadra kerülni. A dalmű csak aztán fog Olaszországban bemutatásra kerülni és pedig valószínűleg Turinban, de semmire sem Milanóban.

Ezután Leoncavallo nem a leghízelgőbben nyilatkozott arról az utóbbi városról, amely eddig mint Olaszország első zenei metropolisja volt ismeretes.

— Milanó — szóló Leoncavallo, — lehetetlen egy helyről válni ránk zeneszerzőkre nézve s *Mascagni*, *Puccini*, meg én bizonyára nem fogjuk többé ezt a várost választani arra, hogy dalműveink bemutatását ott tartjuk meg. Ha egy dalműnek a megíteséről van szó nem szabad elfelejteni, hogy Milanóban a parkett közönsége háromnegyed részben a következő elemekből áll: az ellenséges zeneműkiadó járhatóiból, saját zeneműkiadóink politikai ellenségeiből, impresszárokból, akik dühösek, amiért nem nekik adták az elsőbbséget, kineknek énekesekből, akik hasonló okból dühösek, irigy kollegákból és mindenekelőtt krükusokból, akik

mint szövegírók elítélték pályafutásukat. A nézőtér legcsekélyebb részét alkotja az igaz, egészen tehetetlen közönség s a kritika itt méltatlan celszövevényeknek a gyümölcse...

Jövendő terveire nézve Leoncavallo elmondta, hogy a *Berlini Roland* után legelőször műve a *Pierre Louys: Aphrodite* című regénye után készült operája lesz, aztán egy *Tragikai Idyll s Egy bolond* című dalműveit fogja következni.

**** Az An der Wien-színház százéves jubileuma.** *Beza* legelső színháza, az *An der Wien-színház*, az őszesek fili megtemmálása százéves fordulóját. A jubileumi színház erre az alkalomra darabot írat, amelyben mindazoknak új szerep, akik valamikor az *An der Wien-színház* tagjai voltak.

**** A turini Wagner-ciklus.** Olasz Wagnerbarátok Turinban az idei őszön, mint erről már megemlékeztünk, a német mester dalműveiből ciklust akartak rendezni s a művek kiállítására már össze is került 90.000 líra. A vállalkozást most az a vezedelem támogatja hogy fűstbe megy és pedig abból az okból, mert a tudomány kérdésében a *Teatro Regio* és a *Wagner-dalművek* kiadója közt igen éles ellentétek keletkeztek.

**** Utolsó operaelőadás a Telefon Hírmondóban.** A mai nappal zárja be kapuit a nagy kir. Operaház a nagy nyári szünetre. Utolsó előadásul a Nürnbergi mesterdalnok Wagner operája kerül színpadra. A Telefon Hírmondó összes állomásán keresztül hallható lesz ez a előadás, amennyiben azt a Hírmondó előfizetőinek szórakoztatására teljes egészében közvetíteni fogja. Az opera közvetítése után az est folyamán érkezett híreket olvasták fel a beszélő újság, majd annak végeztével 11 óráig még *üdvözlés*-átvitel lesz hallható a kagylókon keresztül.

Londoni színházak.

London, június hó.

Miféleképp, odahaza hanyatlóban a színházi szezon. Itten, a világ első színházi városában pedig most bontotta csak ki szárnyait a „season”. A színházakban találkoztok adnak egymásnak az ó és új világ művész-heroszai, a premérek egymást érik és London minden gentlemanje, ha csak nem sajnál fél guineát egy színházi estéért, esti nyolc óra tájban „evening dress”-et ölt és színházba siet, ahol most megjelenni divát, szokás kötelesség. Hogy őszinte legyek: nem közönséges szórakozás is.

Néhány név, amelyet csak úgy kiragadok a színházi műsorokból, megvilágítja, hogy mit jelent Londonban ez a szó: season.

A *Covent Garden*ben André *Messenger* regiméje alatt *Tagarno*, *Van Dyck*, *Melba*, *Ternina*, *Van Rooy* énekelnek, a *Her Majesty*ben *Sarah Bernhardt* és *Coquelin* játszanak, a *Criterion* *Sada Yacco* felépéseit hirdeti, az *Albert Hall*ban *Patti Adelina* énekel, a *Lyceum*ban *Irving* és *Ellen Terry* szezonja folyik és észörva, kisebb-nagyobb színházakban játszanak *Patrick Campbell*, *Langtry*, *Beerholm Tree*, *Martin Harvey*. Ezekhez a nevekhez nem kell kommentár. Olyan művész-nagyságok, akiknek hírneve bejárta a kontinenset, nevük lényeg bearanyozta a színházi világot.

A kedvem és a szimpátiám mégis csak az operett-színházak felé húz. Ezek az elegáns, fényes, intímen apró színházak, melyeknek termékeit az utóbbi esztendőkből valóságos habzsolta a budapesti közönség. Vidáman mulattatják továbbra is a londoni közönséget és egy csomó újdonsággal örvendeztetnek meg bennünket, amelyben egy két év múlva bizonyosan nekünk is lesz részünk odahaza.

A *Daly* színház ezidei szezonját még mindig a *San-Toy* foglalja le. *George Edward*snek a legszerencsésebb kezű londoni színházigazgatónak, tümeményes szerencsésje van a színházával és a darabjaival. Egyik színházában a *San-Toy* immár a negyedik szezonját járja, másik színházában, a *Gaiety*ben, e napokban volt az utolsó előadása a *The Messenger* *Boynak* (A postás fiú), amelyvel ugyancsak négy színházi szezonon keresztül mulattatta a londoni közönséget.

Láttam mind a két előadást és egyszeriben konstatalhatom, hogy ugy a *San-Toy*, mint a *postás fiú* tökéletesen más darabok angol előadásban, mint a budapesti előadásokban. Csak sejteti a magyar előadás azt, hogy mi az egy angol operett; annak dacára, hogy a mi kitűnő erőink tehetségük legjavát nyújtják, a *stühsnek* amelyben ezeket a darabokat színpadra kell hozni, — nyoma sincs a magyar előadásokban az angolokéhoz képest. Ez egy külön levegő, amelyet Londonon kívül nem érthetnek meg és nem is fognak megérteni. Ezekhez az operettekhez a speciális rendezőn, színészekben, táncosokon jelmezsabakban, díszletestőkön kívül első sorban pénz kell sok pénz, nagyon sok pénz, oly sok, amennyit csakis londoni színház áldozhat. A *San-Toy* budapesti — a mi színházi viszonyaink szerint elsőrangú — kiállítás nevetésesen szegény és minden sülszerűség nélkül való a *Daly-színház* előadásához képest. Már pedig ezeknek a daraboknak első és legfontosabb feltétele a tökéletes kiállítás.

A *postás fiúnak* second edition-ját adta a *Gaiety-színház*. Ez a második, javított kiadás sokakban különbözik a régi előadástól, az utolsó két kép elmaradt és ezek helyett egy kép van, mely a párisi

világkiállításán játszik. A *San-Toy* szintén erősen megváltoztatott formában adják, ma már a darab középpontja nem a kis kínai fiú-leány, hanem *Osu-Li*, a mandarin vidám szolgálója, akinek szerepében *Huntley Wright* egyszerűen csodákat művel.

Két operett-újdonságról kell megemlékezni; mind a kétőnek az utóbbi napokban volt a premérijé. Az egyik a *Lyric-színház* újdonsága: *The Silver Slipper*, kétfelvonásos operett, amelynek szövegét *Owen Hall* írta, a zenéjét pedig *Leslie Stuart* szerezte. Az új operettnak — magyar címe: *Az ezüst papucs* — tökéletes, nagy sikere volt. Diadalmasan indult neki a néhány száz előadásnak. Teljes és tökéletes angol operett, abban az értelemben, ahogy ezt a meghatározást Budapesten ismer k. *Stella* a *Vénus* csillag egy oszadoszép lakója, elveszti ezüstös papucsát a bolygó női törvényszéke arra itéli őt, hogy keresse meg a földön a papucsot. Az ezüstös jószág egy öreg csillagász tanítványtétébe esik le és a vén asztronómus birtokába kerül. *Stella* ideérkezik, az öreg csillagász beleszeret, sok bolondos kalandon vezet végig — többek között Párisban is játszik egy kép — végre is *Stella*, megtalálva papucsát, távozik a földről. Ennek a mesének a vidám eleme olyan a, mint a *Niobe* című angol bohózaté, amelyet a *Vigszínházban* adtak annak idején. *Stella* a *Vénus*ról — ahoi nem léteznek férfiak — kacérokodik le a földre és e közben veszti el papucsát; mikor pedig a földre ér, itt az egész darabon át csodálattal vesz tudomást az előtte ismeretlen létfelfedésgéről. *Owen Hall*, akár csak *A gésákban*, ebben az új operettjében is csupán keretet készített annak a tömördek ötletnek a belógatására, amelyeket a komponista és a rendező formált aztán csodás valósággá. A *Silver Slipper* kiállítására még iteni fogalmak szerint is mesészerű. *Tízezer fontba* (1-0000 forintba) kerültek az új darab díszletei és jelmezei. A színpadon valóságos iák virágözön és valódi virágok illatoznak, a *Vénus*-beli jelenetben pedig a színpadi technika ezer új csodájával ismertetnek meg bennünket. *Leslie Stuart*, az új operett komponistája, a londoniak becézett kedvence. A muzsikája léha, könnyű, de édes és dallamos, amely első hallásra ott ragad az ember fűtésben.

Ennek a muzsikának és az új operett sok új „truc”jének, azt hiszem, nem is olyan sokára, sokat fog taposni a budapesti közönség.

A másik operett-újdonságnak a *Duke of York* színházban volt a premérijé. A címe: *The Girl from up There*. Ennek a címnek ugyan vajmi kevés értelme van, kacagtat is mindenféle Londonban, miután hű magyar fordításban így hangzik: „A leány onnan lent”. *Hugh Morton* és *Gustave Kerker* kissé elszámították magukat ezzel a különös címmel, valami nagyon is exotikus akartak és valóságos érthetlenné váltak. *Kerkernek* és hűségess szövegírójának különben nem nagy a szerencsése itt Londonban. Tavaly egy *Amerika szépe* (*The American Beauty*) című darabjukkal csutosan megbuktak, most pedig ez az új darabjuk is a csúndes kímulás után van. A sajtó nagyon keményen bánt el az új darabot, amely teljesen oriumi mutatványok láncolatából áll. Gyors estét, légtörő szerződtettek ehhez a darabhoz, akiknek jelenetei minden értelem nélkül ékelődnek be a sovány és unalmas cselekvénybe.

A *Girl from up There* attrakciója a címszerep személyesítője: *Edna May*, a legszebb angol operett-színésznő, akinek nagy szépségén kívül egyéb jó tulajdonsága sincs. Csodálatos szépség, aki azonban, ami a talentumát illeti, minálunk talán még szerződést sem kapna. Itt azonban hetenként 125 font (körülbelül 1500 forint) fizetést húz. És még vannak, akik azt állítják, hogy minálunk virágzik legjobban a primadonna-rendszer!

Erényi Nándor.

MŰVÉSZET.

□ **Tavaszi nemzetközi kiállítás.** A tavaszi képtárlatot tegnap, vasárnap esti hat órákor bezárták. A tárlatot az utolsó napokban is lankadatlan érdeklődéssel látogatta a közönség s a zárószóadások kiderítették, hogy a kiállítás egész tartama alatt mintegy ötvenezer ember nézte meg, ami a képzőművészetek iránt való érdeklődés örvendétes bizonyossága.

□ **Sorsolás a Műcsarnokban.** A Műcsarnok által kibocsátott sorsjegyekből befolyt összeg egy részéért ötszáz koronáért az igazgatóság két nyeregmény ütszáz megvásárlását határozta el. Az igazgatóság *Tull Odön Kaszáló* és *Karvaly József Hal Istennel nincs vendég* című olajfestményeit vásárolta meg. A húsz e hó tizennyolcadikán déntán négy órákor lesz a városligeti Műcsarnok tanácstermében.

□ **Képvásárlás a Nemzeti Múzeum számára.** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat, a Nemzeti Képcsarnok Együttelítő átvett vagyon kamatainak a folyó

évre esedékes kamatai fejében a tavaszi nemzetközi kiállításból *Stettka Gyula Saját archéológiai és Hány Gyula Parasztudvar* című olajfestményét vette meg a Nemzeti Múzeum számára. A vásárlást műveket már a miniszter is elfogadta.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Az Akadémia ülése.** A Tudományos Akadémia III. osztálya ma tartotta a nyári szünet előtt utolsó ülését *Thán Károly* elnökelete alatt. Először *Klein Gyula* rendes tag tartotta meg székfoglalóját „Ujabb adatok a keresztény virág alkáról” címmel. Utána *Tormay Béla* levelező-tag székfoglalója következett. *Tormay* „Magyarország mezőgazdasága” című művéből olvasott fel egy fejezetet. Majd ismét *Klein Gyula* lépett a felolvasás asztalhoz és előterjesztette dr. *Hollós László* kecskeméti főorvosokai tanár A Gasteromy-cetekra vonatkozó adatai című dolgozatát, amely egyik része az Akadémia megbízásából munkában lévő monografiának. *Kétyi Károly* levelező-tag felolvasa *Angesky Aladár* és dr. *Weinhardt Jenő* „Adatok a pestis-bacillus agglutinációhoz” című kísérleti tanulmányát és ugyancsak ő terjesztette elő dr. *Pándy Kálmán* gyulai kórházi főorvos részéről a gerinovelő sorvadás keletkezése című dolgozatát.

○ **A Lackenbacher-alapítvány.** Az alsó-ausztriai helytartóság a Lackenbacher-éle alapítványból 15–20 bibliai versszaknak héber nyelvűről arabra való legjobb fordításáért 2835 korona, vagy esetleg a két legjobb sikerült fordításáért két egyenként 1417 korona 50 fillér összegű jutalomdíjat tűz ki. Pályázhatnak oly magyar vagy osztrák teológusok, akik a theologiai tanulmányok a bécsi, prágai vagy budapesti egyetemen végezték és a római katolikus presbiteriséget elnyerték. A pályázati versenyt a bécsi egyetemen ez év november 22-ikén a prágai és budapesti egyetemen november 25-ikén tartják meg.

○ **Bannok ezredes végezte.** Braddon ily című regényének második, befejező kötete is elnagya a sajtót. A két kötet ezúttal is az ismert és teiszetős két kötésben jelent meg, egy torintért, vagyis kötetenként egy koronáért kapható a Legjobb könyvek kiadóhivatalában (váci-körút 78.).

○ **Az uszora a magyar általános polgári törvénykönyv** tervezetében. *Ira Dr. Csillag Gyula*. Az O. M. G. E. kodifikációs bizottságának kiadványa. Ára egy korona.

○ **Vérem, magyarok!** Felolvasásra és agitációra szánt népies előadást írt *Kiss Mózes* s kézirát gyanánt kiadta munkáját Nyíregyházán. Szónoki formája van a magasított célt szolgáló, jelkes előadásnak, amely Magyarország múltját, jelenét és jövőjét világítja meg. A história nagy igazságaival és értékes tanúságaival a népre ig eskiz hatni a szerző, a megelégedettséget, a békét, a szeretetet s a munka becsülését hirdeti a szocialista apostolok tulkapásaival szemközt. Hasznos dolgot művel, aki ezt az agitációs iratot a nép közt viszi. A munka ára két korona.

○ **Drégely és Palánk.** A honvértmegyei Múzeum-Társulat kiadása a *Drégely és Palánk katonai szerepe a törökök alatt* című értékes monografia. A dolgozat szerzője *Matunák Mihály*, a társulat titkára.

SPORT.

○ **Automobil-kiállítás.** Ma délelőtt 10 órakor nyílt meg a Tattersall fedett vásárcsarnokában az első magyar automobil-kiállítás. A Magyar Automobil Club elnöke, gróf Szapáry Pál írádozott a kiállítás megteremtésén. A kiállítás megnyitására meghívták *Hegedűs Sándor* kereskedelemügyi minisztert is, ki dr. *Hollán* kíséretében érkezett a kiállításra.

A nagyszámú előkelő közönség sorában ott voltak: gróf Szapáry László, Gál Tibor, Gromon Dezső, Rudnay Béla, Bornemissza Boldizsár, a Magyar Automobil Club részéről: gróf Szapáry Pál, gróf Károlyi Mihály, Münnich Aurél és hatvani Deutsch Károly; Az igazgatóság részéről gróf Esterházy Mikály, Gerbeaud Emil, Latinovics Ernő, dr. Pollák Gyula, dr. Payer Imre, Reimann Gyula, Törley József és dr. Venczel Gusztáv, a kiállítási bizottság részéről gróf Andrassy Géza, Grünhut Dezső és Szécsi Kálmán. A minisztert gróf Szapáry Pál elnök üdvözölte.

Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter válaszában hangoztatta, hogy nem szabad kitérniük semminemű hasznos találmány érvényesítése elől. A magyar lötenyésztés ne féljen az automobil használatól s felkarolásától s ha érdekeik talán valamiben összeütközésbe találnak is jönni, mindenkori azon kell lenni, hogy az ellentétek kiegyenlüljenek. Meg van győződve, hogy a praktikus oldalát tekintve is beválik teljesen ez újítás s töse telhetőleg támogatni is fogja.

A jelen voltak zajosan megéljenztek a minisztert, kinek *Reimann Gyula* főtitkár átadta a kiállítás katalógusát. *Hegedűs Sándor* ezután gróf Szapáry Pál kalauzálása mellett megtekintette a kiállítást. Mintegy 70 különféle automobil van kiállítás, igen csinos motociólek, voitürettek, egy-két személyre, valamint 6–8 személyre valók. A miniszter tüzetesen megnézte mindent és érdeklődött az egyes gyártmányok készítése iránt. A kiállítást megdicsérte, aztán a közönség éljenzése közben távozott.

Az igazgató-választmány gróf Szapáry Pál elnökelete alatt ülése jött össze a kiállítás részleteinek megbeszélése végett. A kiállítás minden nap délután 6–8 óráig a külső területen közönséget vonzók a publikum részére, melyet a tribünokról lehet látni.

Csütörtökön délelőtt a kiállítás a délután 5 órakor kezdődő virágkorzó előkészületei miatt zárva marad. Csütörtökön a gyülekezés délután 4 órakor történik.

Vasárnap 12 kilométeres verseny lesz a Tattersallban és pedig négy kategóriába tartozó kocsik számára.

I. 650 kilogrammon felüli kocsik versenye, melynek díját gróf Szapáry Pál adományozta.

II. 650 kilogrammon aluli kocsik versenye Gerbeaud Emil által adományozott tiszteletdíjért.

III. Voitürettek versenye, melynek díját Törley pezsgőbogyáros adományozta.

IV. Motociólek versenye az egyesített Szapáry-Esterházy-megyeri Krausz díjért.

○ **Magyar versenyzők Bécsben.** A Währinger Bicycle Club rendezésében vasárnap folyt le Bécsben Ausztria 300 méteres futás és Ausztria távolugrás bajnokságáért való küzdelem. Mindkét bajnokságot *Gajzágó Tibor*, a *Budapesti Egyetemi Athletikai Club* tagja nyerte. A magyarok közül győzött még *Koppán Pál* (M. A. C.) 260 m. futásban, *Gorka Ágost* (M. U. E.) az 500 m. handicapban s *Vagner Zoltán* a 400 m-es handicapban.

○ **A magyar-óvári verseny.** Szombat délután 4 órakor tartotta a Magyar-Óvári Akadémiai Athletikai Club ez idei országos versenyét, melyre nagyobb számmal rándultak fel a fővárosi sportegyesületek tagjai s főleg a *Budapesti Egyetemi Athletikai Club* több taggal képviseltette magát. A B. E. A. C. a verseny legjobb számaint megnyerte. A versenyeredmény a következők:

I. 100 méteres síkfutás. 1. Gönczy Lajos (B. E. A. C.) 2. Gajzágó Tibor. (B. E. A. C.) 3. Vagner Zoltán. (M. A. C.) II. Diskosvetés. 1. Coray A. (B. T. C.) 34 m. 32 cm. 2. Trojkó Gyula. 31 m. 70 cm. III. Magasugrás. 1. Gönczy L. (B. E. A. C.) 170 cm. 2. Gajzágó Tibor (B. E. A. C.) 165 cm. 3. Trojkó Gy. 150 cm. IV. 1000 méteres juniorfutás. 1. Rösler Gy. (Magyar-Óvár). 2. Kiss Gyula (M. U. E.) V. 100 méteres futás. (Egyl. zárt.) 1. Trojkó Gy. (Magyar Óvár). 2. Maniette E. (Magyar Óvár). 3. Major Gy. VI. 1500 méteres futás. 1. Speidl Zoltán (B. E. A. C.) 4.50 2. Brédl Pál (M. A. C.) VII. Távolugrás: I. Gajzágó T. (B. E. A. C.) 6 m. 30. 2. Gönczy L. (B. E. A. C.) VIII. 400 m. gátfutás handcap: 1. Trojkó Gyula (Magyar-Óvár) 5 m. hátrány. 2. Vargha Pál (B. E. A. C.) 35 m. hátrány. IX. Fűlestábla verseny. Magyar-Óvári Akadémia 2:0 győz a *Budapesti Torna-Club* ellen. A verseny Frigyes hőregec esaiájával s a város egész közönsége elejétől végig élénk érdeklődéssel kísérte.

○ **Krakkói lövészversenyek.** Holnap befejeződik a krakkói háromnapos meeting, mely a régi lengyel versenyternek csak újabb hanyatlásáról tett tanuságot.

Elégge nem méltányolható buzgalommal küzdöttek a krakkói versenyegyesület vezető emberei a mostoha viszonyokkal, lépésről-lépésre le kellett mondaniok nagy tervükről, sorra redukálták a díjakat és mind szerényebb lett a program.

De még a jelenlegi dispozióik is megérdemelnék a nagyobb pártolást és e helyett valóságos szenzációszámba megy nyolc-kilenc ló startolása. A holnap harmadik és utolsó nap programja különben szép sportot ígér. Az államdíjban bizonyára több jobb klaszsisu ló indul, köztük *Mary Diamond*, *Parapluie*, *Kalauer*, *Ex lex*. *Ex lex*nek tegnapi rossz futása után jóslásokba alig lehet bocsátkozni; győztes alighanem *Mary Diamond* lesz *Kalauer* előtt. A nap legjobban dotált futama a krakkói nyári nagy akadályverseny, amelynek finishe *Vendel* és *Redactor* közt dölhet el. Egy 4000 koronás díj jut a lengyel lovagnak is, mely a *Schindler-istállónak* biztos zsákmánya.

A nap többi futamára nézve típjainkre utalunk:

- I. *Grandeur*.
- II. *Schindler-istálló*.
- III. *Nina-Marchioness*.
- IV. *Mary Diamond-Kalauer*.
- V. *Philharmoniker-Alfalpa*.
- VI. *Redactor-Vendel*.

Nyiltér.

Egy szembeteg köszönete.

Hosszu ideig szembeteg voltam. Az V. Mérleg-utca 6. sz. a. levő rendelés-intézetben indiai növényzerekkel való, minden műtét és fájdalom elkerülésével nyolc napig tartó kezelés folytán teljesen felépültem, mely örvendetes körülményt hálásan nyilvánosságra hozom.

Zeisler Sándor,

butorgyár raktár, Budapest, IV. Szerviz-tér 8. sz.

Utolsóelőtti Hét
Concordia Sorsjegyek a 1 kor.
Főnyeremény 30.000 korona ajánl
a kereskedelmi bank váltóüzletét.

PÖSTYÉN európai hírű gyógyhelye a csúsz, kövesny, ischiás, stb. bajoknak.
Modern internacionális jellegű fürdő, szolid árakkal. Prospektus díjmentesen küld.
az igazgatóság.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító-társaság.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága.

Vagyon 1900. december 31-én

1,687,840,168.54 frank.

Biztosítási állomány 1900. december 31-én

5,914,496,829.12 frank.

Magyarországi vezérigazgatóság:

Budapest, IV., Károly-körút 26.

(Az e rovat alatt közöltettek nem tartalmáért, sem alakjéért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Ügyvédi kamarai értekezlet.** Az ügyvédi kamara ma este hat órakor értekezletet tartott dr. *Schreyer* Jakob ügyvéd elnökelete alatt. Az értekezleten dr. *Nagy Dezső* kamarai titkár tett jelentést a perrendtartási aknétan történetéről, amelyen ő és dr. *Papp József* képviselték az ügyvédi kamarát.

Az aknétan nyert benyomásai szerint a miniszter nem az ügyvédi kamara iránt való rosszindulat vezetete. Azoknak a rendelkezéseknek mellőzése — a titkár véleménye szerint remélhető — amelyek az új polgári perrendtartás tervezetében belekerültek s amelyek az ügyvédi karban oly nagy és jogos felháborodást keltettek, inkább csak tévedésen alapuló. A kamara kiküldöttjei az aknétan azt az örvendetes tapasztalatot szerezték, hogy a bírói kar az ügyvédi kar érdekei iránt a legmelegebb érdeklődéssel viseltetik.

Az ügyvédi karnak az új polgári perrendtartás tervezettel szemben való megnyilatkozása, illetőleg ennek módja felől, hogy t. i. kamarai kiküldöttékből alakult ügyvédgyűlés vagy országos ügyvédi értekezlet tartassék, melyen minden ügyvéd részt vehet, a kamara a vidéki társ kamarák véleményének beérkezése után fog határozni. — Titkár ezután az ügyvédi rendtartás és a nyugdíjkérdés állásáról tett jelentést. Jelentette, hogy a kamara kebelében működő hitelbiztosítók, melynek elnöke dr. *Schreyer* Jakob, tárgyalás alá vette a család üzlet-átruházásokról szóló törvényjavaslattervezetet, a katonai büntetőperrendtartást egy másik bizottság tárgyalta.

Dr. *Enyiczkei* Gábor indítványt tett az egy nyelvű ügyvédi táblák iránt s azt kérte, hogy ügyvéd, ügyvédi tábláján csakis a folyosókon függesztesse ki, de az utcai házaira nem. Dr. *Pollák* Ilés pártolta az egy nyelvű ügyvédi táblákat, de azt nem helyeselte, hogy ügyvéd a tábláját az utcára ne függesztesse ki. Végül még dr. *Rózsa* Vilmos szólalt fel, pártolta az indítványt azon részét, mely a magyar nyelvű táblák kötelezővé tételét sürgeti. Ezt még megtoldotta azzal, hogy az ügyvédekre a név-magyarosítás is kötelezővé tétessék. Az értekezlet néhány tagja ellenezte ezt az utóbbi indítványt. A választmány elő terelte az értekezlet *Enyiczkei* indítványát.

§§ **Rajna igazgató pöre.** Ma tárgyalta dr. *Scheermann* István hatodik kerületi járásbíró azt a pört, melyet *Rajna* Ferenc igazgató indított a *Magyar Színház* részvénytársaság ellen. A Wesselényi-utcai színház, mint azt az újságok bőségesen letárgyalták, felegyelműt azon fellégyesztette a volt igazgatót, *Rajna* Ferencet állásától. Holmi kicsinyes szabálytalanságok révén óhajtott menekülni attól a 6000 forint megfizetésétől, mi szerződés szerint *Rajna* Ferencnek járt, miután a színházat bérbeadták. A részvénytársaság fel is ajánlotta az összeget *Rajna* Ferencnek, de ezer forintos kamat nélküli részletekben. Ezt az ajánlatot *Rajna* Ferenc nem fogadta el. Erre következett *Rajna* Ferenc fellégyesztése s 5000 forint havi fizetésének beszüntetése. A mai tárgyaláson *Rajna* Ferenc a júniusi fizetését pörölte, mint hogy a vinkulum csak októberben esedékes. A főpörer dr. *Pichler* Győző országos képviselővel, *Förstner* Gyula ügyvéd helyettesével jelent meg, a színházat *Hegedűs* Béla országos képviselő, a részvénytársaság mostani elnöke képviselte.

A tárgyalás elején Pichler Győző fölmutatta a bírónak a Magyar Színház igazgatójának fegyelmi határozatát, amelyet tegnap este küldtek meg Rajnának. A fegyelmi határozat szerint Rajnát megfosztották az állásától, azzal a megokolással, hogy a színház a Rajna igazgatósága idején két ízben vallott fiaszkót és hogy jogtalanul osztogatta a szabadjegyeket. Előadta továbbá, hogy ezt a fegyelmi határozatot előre bejelentették Rajnának, amikor a részletekben kínált vinkulomót nem akarta elfogadni. Meg is fenyegették, hogy ha nem fogadja el az ajánlatot, akkor majd elcsapják fegyelmi uton és nem kap semmit. Így is történt. Rajnát, ugymond, meg sem hallgatták, hanem az este közbeszítették neki a fegyelmi végzést. Hegedűs Béla a fegyelmi határozatra hivatkozva kérte, hogy Rajnát utasítsák el követelésével. A bíró erre a színházi törvények beszerzése céljából a tárgyalást június 25-ikére halasztotta.

§§ Hilsner kegyelmet kapott. Pisekből táviratozza tudósítónk: Tegnap érkezett ide a király döntése, melylyel Hilsner Lipótnak, a polnai halálraítéltnak megkegyelmez s büntetését életfogytig tartó fegyházra változtatja. Hilsnert ma szállították át a Prága mellett levő Pongrácz-fegyházba.

§§ Rentenola és sztrájk. A szabadkai ügyvédi kamara tegnap tartott népes közgyűlést tárgyalta az új perrendtáris ellen szóló feliratot, melynek legvitásabb pontja volt a dr. Pataj Sándor által az előző ülésen beadott, de szavazás alá nem bocsátott indítványának az a része, hogy a kamara mondja ki a *rentenciát és sztrájkot* arra az esetre, ha a sérelmes javaslatból törvény lesz. Ezt az indítványt a kamara — a zombori ügyvéd-egylet által előterjesztett és módosított szövegben — 38 szóval 36 ellenében elfogadta.

§§ A tüntető séta. Az idei február 15-én tartották a Budapesten élő munkanélküliek a nagy tüntetését. Az impozáns menet eleinte szigorú leigyelemezést mutatott. Szép rendben vonultak végig a körutakon egész a Newyork-kávéházig. Itt megállt a fegyelem. A tüntetők közül néhány ember az erőszak terere lépett. A Newyork-kávéház impozáns ívegtábláit röpülő kövek lyukgatták át. A kövek a tüntetők tömegéből röpültek a kávéház felé. Ez volt a kezdet, de mire a tömeg a Kálvin-terig ért huszonhárom üzletnek 60 nagy ívegtáblája omlott cserepekbe. De ennél is komolyabb természetű rendezettség esett a Múzeum-körút és a Sándor-utca sarkán. A tüntetők egy részének ugyanis az volt a szándéka, hogy az országházat támadják meg. Az országház védelmére Sajó rendőrkapitány és Schmidt Ede rendőrelügyelő voltak megjelölve rendőri erővel kivezényelve. Amint a rakoncátlanok tömeg a Múzeum-kávéház elé ért, hirtelen beletört annak egy pár ívegtábláját s erre, mint egy adott jelre az országházat készült megrohanni. Sajó rendőrkapitány és Schmidt rendőrelügyelő csapataikkal a tüntető tömeg elő mentek, mely közpörrel, botokkal és szitkokkal fogadta őket, mire a rendőrök kardot rántottak s pár pillanat alatt véres utcai harc keletkezett, melynek ugy a rendőrség, mint a tüntetők részéről több sebesülte volt. — A rendőrség szétverte a rakoncátlanok tömegét, miközben egész sereg tüntető munkanélkülit tartóztatott le. Ezek közül a vizsgálat során háromra és pedig Kvaszay János munkanélküli gyári munkásra, Hollig Gyula munkanélküli cipészegédre és Nyilka János asztalossegédre a kihallgatott tanuk vallomásaiból beigazolást nyert, hogy ők verték be a Múzeum-kávéház 3000 korona értékű ívegtábláit, ezenkívül Kvaszayra és Hollig Gyulára még az is beigazolódott, hogy ők verték véresre Pinter Károlyt és Székely Lajos detektívetek, Kántor István rendőrt és Majnai János rendőrfelügyelőt. A kir. ügyészség Kvaszay János és Hollig Gyula ellen magánosok és hatóság ellen való erőszak büntetési. Nyilka János ellen pedig magánosok ellen való erőszak büntetési miatt nyújtott be vádiratot, amelyet ma tárgyal a büntetőtörvényesek vádatánácsa Czárán táblai bíró elnöksége alatt. A tárgyalás az ügy előadójá dr. Langer Jenő bíró volt, a vádhatóságot dr. Geszti Andor kir. ügyész képviselte, a vádlottakat dr. Pollacek Sándor ügyvéd védte. A törvényszék mind a három terheltet vád alá helyezte az ügyési vádirat értelmében. Bünygyűkben a főtárgyalást még a nyári szünetek előtt megtartják.

TÁVIRATOK.

A király Csehországban.

Theresienstadt, június 17. Theresienstadt és környéke, ugyszintén Leitmeritz lakossága lelkesedéssel üdvözölte az uralkodót, aki ma reggel 6 órakor utazott el Prágából, hogy idejőjön. A leitmeritzi polgármester üdvözlőre a királyt ezt válaszolta:

Örömmel lépek újra Leitmeritz ösi, tiszteletreméltó városának földjére. A lakosság megjelenésében annak a meleg érdeklődésnek a bizonyítékát láthatja, amelyet a város és sorsa iránt tanusítok. Fogadja császári köszönetemet a hűség ragaszkodás és dinasztikus érzés kifejezéséért, amely bizonyára megfelel az egész leitmeritzi lakosság érzelmeinek.

A király, mikor több hajóra szállt, azt mondta Funke polgármesternek:

— E nap felejthetetlen lesz életemben.

Aussig, június 17. Leitmeritz és Aussig közt az Elbe partjain mindenütt óriási tömeg lelkesedéssel ünnepelte a királyt. A partok mentén fekvő helységek gazdagon fel voltak lobogozva. A kikötő-helyeken mindenütt diadalkapukat állítottak fel. Ő felsége a Mária Valéria kormánygőzönsön két órakor érkezett Aussigba.

Aussig, június 17. Ő felsége megérkezése és a városba való bevonulása páratlan hódoló tüntetésre adott alkalmat. A dominikánusok előtt a papság üdvözölte ő felségét, aki bement a templomba és ott rövid ideig számozott. Onnan a király a városházára hajtatott ahol számos küldöttség foglalt állást. Onsrók polgármester üdvözöl beszédében halálját fejezte ki, hogy az uralkodó meglátogatta Csehországnak egyik német részét, ami által újból dokumentáltott, hogy a német Csehország nemzeti sajátossága és nemzeti fejlődése bizonyos lehet ő felsége legkegyelmesebb oltalmáról.

Ő felsége legelőször is megköszönte a fogadtatást, amely ékesszóló bizonyítéka a lojalis érzelmeinek és hű ragaszkodásnak, azután így folytatta:

Nincs élelnebb vágyam, minthogy béke álljon be Ausztria népei között. Ezt a célt követi a kormány is szakadatlan fáradozással és számít ebben valamennyi békeszerető s az igazság érzelmeitől áthatott hazafias elemre.

Ő felsége végül örömet fejezte ki Aussig föllendülése felől és biztosította a várost atyai érdeklődéséről.

Aussig, június 17. Az uralkodónak az Elba folyón tett hajózása alatt a Habsburgot több más pompásan díszített hajó követte, amelyek egyikén az aussigi dalegylet és a városi zenekar foglalt helyet, melyek az uralkodónak gyönyörű szerenádót adtak. Az alkony beálltak a körülfekvő magaslatokon hatalmasan lángoló tüzek gyulak fel. A folyó egész szélességét ezer és ezer ledérfényhez hasonló lángok ragyogták be különféle színekben. Néhány percelen kilenc óra után a hajó a kikötőbe futott, ahol ő felsége kocsiira szállott és lassu menetben az aussig-teplitzi vasút pályaudvarára hajtatott. Az elbe-ut alatt a Habsburg udvari ébéd volt, amelyen a többek között Koberer miniszterelnök, Hartel és Rezek miniszterek, Reichenberg, Aussig, Leitmeritz városok és a környék számos előkelősége vett részt. Este a város pompásan ki volt világítva. Az utcákon óriási embertömeg hullámozott, amely az uralkodó kocsiját körülfogva, élő sorfalat alkotott és ujjongva lelkes ovációkban részesítette ő felségét. Az uralkodó utja a kikötőtől, a városon át, a pályaudvarig diadalmenethez hasonlított.

A néphimnusz hangjai közt lépett a király a pályaudvarra, hol először a polgármesterhez fordult, aki előtt legteljesebb megelégedésének adott kifejezést aussigi tartózkodása felett és nevezetesen örömmel emlékezett meg a hazafias tüntetésekről, melyek irányában megnyilvánultak. Azután Coudenhove helytartónak a legmelegebb és legkegyesebb szavakkal köszönetet mondott a király azokért a szép napokért, melyeket Csehországban töltött. Miután Hartel és Rezek miniszterektől melegen búcsút vett, ő felsége az udvari szalonkocsiba szállt. Midőn a vonat elindult, újból szünni nem akaró viharos hoch-kiáltások hangzottak fel. Ő felsége katonásan tisztelegve állott az ablaknál, míg a vonat elrohogott. Ugyanavval a vonattal utazt Bécbe Koberer miniszterelnök. A pályaudvaron egybegyűlt közönségi képviselőt ezután ovációban részesítette a helytartó. Az udvari vonat 9 óra 45 perckor hagyta el a pályaudvart. Rezek miniszter és a helytartó különvonaton Bécbe illetőleg Prágába utaztak. Hír szerint ő felsége a helytartóhoz kegyes kéziratot intézett. Hartel miniszter holnapig Aussigban marad, ahol az iskolákat meglátogatja.

Osztrák tartománygyűlések.

Bécs, január 17. A cseh és az isztriai tartománygyűlések kivételével ma összeültek az összes tartománygyűlések. A megnyitó ülések kevés érdekes mozzanatot mutatnak fel. A lengyel tartománygyűlésen Badeni tartományi marsall megnyitó beszédében a hajózási csatornák építésére vonatkozólag kiemelte, hogy az e téren elért sikereket nem a fenyegetések, az erőszak és a pártütés politikájának köszönheti az ország, hanem annak a hagyományos politikának, amely mindig összeegyeztetni igyekezett a tartomány érdekeit az állam érdekeivel. A tartomány elismeri a kormányt a tartomány érdekei iránt tanusított jóakarát és jóindulatát. Végül annak a reménynek adott kifejezést, hogy a prágai szép övműnnyel egyenjogúságon alapuló nemzetiégi békét fog létrehozni.

A karintiai tartománygyűlésen a jogügyi bizottsághoz utasítottak egy indítványt, mely szerint a be-

ruházási törvény létrejöttét örömmel fogadják és felhívják az érdekelte országok tartományi bizottságait, hogy közös küldöttséggel fejezzék ki köszönetüket ő felségének.

Zárában és Innsbruckban a tartománygyűlés ülésszakát határozatképtelenség következtében nem nyitották meg.

Bülow Bismarokról.

Berlin, június 17. A Bismarck-szobor tegnapi leleplezésén gróf Bülow birodalmi kancellár a többi közt a következőket mondotta:

Csak balgák és fanatikusok mondhatják, hogy Bismarck herceg soha sem tévedett. Abban az értelemben sem, mintha olyan sarkigazságokat állított volna föl, amelyekhez minden körülmények között minden esetben és minden helyzetben vakon kellene alkalmazkodni. Mervé dogmák sem a politikai, sem a gazdasági életben nincsenek. És éppen Bismarck volt az, aki nem sokat tartotta a doktrínákról. De amire bennünk Bismarck herceg megtanított, az hogy nem a személyes vonalom nem a pillanatnyi népszerű áramlatok, nem a szürke elmélet, hanem csakis a népközösség valódi s állandó értéke, a salus publica lehet a józan s erkölcsileg jogosult poliükának zsinórmértéke. Egész működése azt mutatja, hogy az ember tudja igazgatói a hajót, amely a folyamon jár, de nem magát a folyamot, hogy, mint Bismarck herceg mondotta, a nagy dolgokat, nem mi csináljuk, de megfigyelhetjük a dolgok természetes folyását és biztosíthatjuk azt, amit a dolgoknak ez a folyása megérlett. Szóval, hogy a politikában minden azon fordul meg, hogy minden pillanatban világotan fölismérjük az elérhető dolgok határát, az ország javára elérhető dolgok eléréseért pedig mindent megtegyünk. Egy párt sem foglalhatja le magának egészen Bismarck herceget. De mindenkinek szabad és kell az egyik-másik kérdésben fölmerült ellentétet mellett is kardját meghajtania ez előtt a halott előtt. Bismarck nem egy kottériáé, hanem az egész nemzeté. Nemzeti tulajdon ő. A politikában és a tett birodalmában Bismarck az nekünk, ami Goethe a szellemek birodalmában, a művészet és az irodalom terén volt nekünk. Ő is megfojtotta a kigyót, amely géniuszunkat fojtogatta, mint Schiller mondotta Goethe-ről. Goethe megtisztított bennünket a műveltség terén. Bismarck megtanított bennünket politikusan gondolkodni és cselekedni. És amint Goethe örökké csillagként ragyog szellemi egünkön, ugy Bismarck biztosítékunk arra, hogy a nemzet más nemzetekkel való egyenjogúságáról, egy-ségre való jogáról, függetlenségéről és hatalmáról nem mondhat le soha.

Karagyorgyevics.

Róma, június 17. Karagyorgyevics Péter herceg ma ide érkezett. Utazásának állítólag politikai célja van.

A kínai bonyodalom.

Newyork, június 17. A Newyork Herald jelenté Washingtonból, hogy Anglia formaszerezleg értesítette a hatalmakat arról, hogy nem fog hozzájárulni az opium- és rizsbehozatal vámjának Khina részéről való felemeléséhez. A külügyi hivatal utasította Rockhill pekingi amerikai képviselőt, hogy szálljon szembe minden oly kísérlettel, melylyel valamely hatalom egyes behozatali cikkeket a vámemelés alól kivenni szándékoznék. Világos, hogy ha Anglia nem járul hozzá az opium- és rizsvám felemeléséhez, akkor meghiusul a hatalmaknak az a kísérlete, hogy Khinát abba a helyzetbe hozzák, hogy a kártérítés fizetésére szükséges összeget megszerzhesse.

Peking, június 17. Az idegen követek azt mondják, hogy a hadikártérítés megfizetésének módzataira nézve kedvezően folynak a tárgyalások és remélhető, hogy még július előtt be is fejeződnek. A paotingfui vasút igazgatója azt az utasítást kapta, hogy tegyen előkészületeket 3000 kínai katonának Pekingbe szállítására.

Peking, június 17. A diplomáciai kar megegyezésre jutott a kölcsön céljaira létesítendő bevételi forrásokra nézve, miután az Egyesült Államok beleegyezett abba, hogy nem állítanak fel oly feltételeket, melyek a vámoknak 5%-ra való felemelésére irányulnak. A kártérítések fedezésére szolgáló kölcsön módzatát illetőleg a diplomáciai kar egyértelműleg a bondrendszerben egyezett meg.

Macedon tüntetés Szófiában.

Szófia, június 17. A bolgár távirati ügynökség jelenti: A macedonok tegnap itt népgyűlést tartottak, amelyen a berlini szerződés 23. cikkének alkalmazását követelték. A népgyűlés nyugodtan ment végbe. A gyűlés után a résztvevők egy része a gyűlés összehívónak tanácsa ellenére a rendőrbiztonság elé vonult, ahol Szaráfov és társai fogva vannak s ott azt követelték, hogy mutassák meg nekik a foglyokat. A tüntetőket lovas katonaság verte szét. Néhány embert letartóztattak.

Albán lázadás.

Köln, június 17. A *Kölnische Zeitung*nak jelentik megbízható részről Novi-Bazárból, hogy ott valóságos lázadás tört ki, amelyben 1500 löny albán vesz részt. A felkelők elkergették a legutóbb kinevezett kajmakámot, aki Szejnicéba menekült. A lázadókat egy aga vezeti. A szerb lakosság tömegesen menekül Novi-Bazárból s a szerb kormány sürgős intézkedéseket tett a szerbek oltalmára.

Közgazdasági táviratok.

Bécs június 17. *Bilinski*, az osztrák-magyar bank kormányzója a napokban *Pranger* vezértilkárrel meglátogatta a brünni és olmützi bankfőköket. A bankkormányzó szombaton este tért vissza utárról.

Bécs, június 17. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) A magyar földművelésügyi minisztériumuk tegnapelőtti jelentése következtében nyugodt hangulat állott be s így a hét végén hanyatlásnak indult árfolyamok továbbra is estek. Szombat óta nagy esőzések voltak és a hidegre fordult idő is hozzájárult, hogy a realizációs vásárlásokhoz a kínálat nagyobb lett és a gabonaneműek lanya irányzata erősbödött, később azonban az aránylag szilárd berlini hírekre javulás mutatkozott s buza és rozs zárlatok csak 12-13 fillérral, zab és tengeri 4 fillérral állott alacsonyabban.

Köttetek: Buza őszre 8.36-8.37-8.32-8.35, rozs május-júniusra 7.93-7.97, őszre 7.35-7.27-7.29, zab őszre 6.61-6.57-6.61, tengeri május-júniusra 5.64-5.65, július-augusztusra 5.65-5.68, szeptember-októberre 5.84-5.88, buza május-júniusra 8.08-8.13, zab május-júniusra (névleges jegyzés) 8.—8.10, repace augusztus-szeptemberre 13.60-13.70 K.

Felmondottak 500 mm. búzát, 1000 mm. rozst és 5500 mm. tengerit. Zárlatok maradtak: buza őszre 8.32-8.33, rozs őszre 7.30, zab őszre 6.60, tengeri szeptember-októberre 5.87 K.

New York, június 17. (Terménytesede.) (Zárlat.) *Gyapot*: New Yorkban helyben 8.1/2 (8.1/2), júliusra 8.28 (8.19). Októberre 7.38 (7.24). New-Orleansban helyben 8.1/2 (8.—). — *Petroleum*: Stand white New Yorkban 6.90 (6.90). Stand white Philadelphiában 6.85 (6.85). Refined in Cases 7.90 (7.90). Credit Balances at Oil City 1.05 (1.05). — *Zsír*: Western steam 8.85 (8.85). Rohe és Brothers 8.95 (9.10). — *Tengeri* irányzata állandó. — Júliusra 47.1/2 (47.1/2). Auguszt. — (—). — Szeptemberre 48.1/2 (47.1/2). *Buza* irányzata tartott. — Piros ősi helyben 78.7/2 (78.7/2). Júliusra 77.1/2 (76.7/2). Szeptemberre 74.1/2 (74.7/2). Októberre 74.7/2 (74.7/2). Dec-re 76.— (75.9/2) Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.9/2 (1.9/2). — *Kávé*: Iair Rio 7. sz. 6.— (6.—). Júniusra 5.— (6.—). Szeptemberre 5.10 (5.15). — *Liszt*: Spring Wheat cears 2.80 (2.80). — *Cukor*: 3.5/2 (3.5/2). — *Őn*: 27.81 (28.40). — *Réz*: 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 17. (Terménytesede.) (Zárlat.) *Buza* irányzata tartott. — Júliusra 69.9/2 (70.—). Jul-ra 70.1/2 (70.1/2). *Tengeri* irányzata állandó. — Júliusra 42.1/2 (42.1/2). — *Zsír*: Júliusra 8.52 (8.55). — Szeptemberre 8.60 (8.62). — *Szalonna* short clear 8.50 (8.52). — *Sertészsír*: Júliusra 14.67 (14.75). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Anyá. A divat egynémely fölötte veszedelmes hóbortját, köztük a levelében említettet, torzításnak nevezi Thanoffor Lajos egyetemi tanár. A jeles tudós egyik előadásában kemény kritikában részesítette a divat esztelenségeit. A fej és a nyak divatjában a legtöbb a bolondság. Itt van a fejtorzítás divatja, amelyről a panaszosa szól. Megvan ez Európán kívül is. Az indiánok már a bölcsőben préselgetik a gyerek fejét, bekötik fadarabok közé, hogy szépen hátrafelé csuosodjék. Ezt persze csak a hotvolé teszi, hogy megkülönböztesse magát a közönséges indiántól. Lenhossék tanár hagyatékából van egy koponya, mely háznak földjén az őthalmi ásatásokból került ki. Az éppen ilyen csuos es mutatja, hogy ez nálunk is divatban volt valamikor nagyon régen. Csunya divat ez, de van még furosbabb is. Franciaország egyes vidékein a fejet kendővel átkötik, hogy a kendő fönn a fejtető közepét, alul az állat préseli össze; ezt a kendőt aztán mindig jobban összehúzzák, míg végre a fejtető egész behorpadás támad. Hogy milyen veszedelmes ez, mutatja a francia kormány jelentése mely szerint a legtöbb elmebeteg ezen a vidéken fordul elő. Minálunk nem vagyunk még ennyire, de az Alföldön valami jó kéménytele fölkötötte dugják a gyerek fejét, hogy valahogy ne fejlődjék egyik vagy másik irányba, hanem szép kerek legyen, sőt a kerekég okából pántlikával is átkötik jó szorosán. Mert hát azon a

vidéken a kerek fejet tartják szépnek. A fejtorzítás legnagyobb csodáját azonban a legújabb Jesup-féle Nordpacific-expedíció találta: egy torzított és egészen kupalaku fejű élő koszkímó asszonyt.

Az arctorzítás divatja a vadaknál vagy abban nyilvánul, hogy kivág egy darab húst az arcából, vagy abban, hogy a százugából husz-huszonöt bevágást is tesz, kipányvázza dróttal, hogy valahogy be ne engedjen. Ez a seb aztán megfékül-szürkül, hamuval is bekenik és kész a szép legény, akibe bele szeret minden odaváló leány. A másik arctorzító divat a tetoválás; végigszurják a bőrt és a sebet behintik festékporral. Eddigben csak a vadak csinálták, de utjabban Angolországban is divatba hozták a hölgyek, igaz, hogy egyelőre csak a karjukat tetoválják. No de Amerikában ezen is túteltek. Ott a hölgyek a kedvesük, a vőlegényük arcképét tetoválják a karjukra. Szép lesz majd a mi fiatalságunk, ha hozzánk is eljut e divat s egy-egy fiatal embernek tudja Isten hány arckép lesz a karján...

Az arctorzításhoz tartozik az arcfestés is, mely keleti eredetű. Festik az arcot, a szemek alját, a szemöldököt, sokan a fogat is. Az indián asszony vörös sávot fest a szemé alá és akkor szalonképes, mi meg a kék sávot is rüsteljük a szemünk alatt. Az indián vörösre festi a homlokát, ízeketere az arcat, vagy bekeni a testét és kész a toalet. A mi hölgyeink szelenesére ritkán cselekszik ezt a vadaktól eredő szokást, akkor is legfeljebb egy kis karminnal, meg egy kis mást festéssel. De hát ezt a mázást mindjárt meg lehet ismerni, ezért nem szép; és árt a bőrnek, ezért nem hasznos. Eldurvitja a bőrt, úgy hogy ki mennél többször használja, annál kevésbé tud tőle szabadulni. Némelyik testék, kivált a fehér, be-megy e bőr likaiba s mire az ilyen nő megvéntül, kék-, ibolya- és mindenféle tarkaszínű lesz az arca. Ártalmas do ez, meg minden más festés, a szemöldökfestés is.

Egy másik torzítás a fülbevaló. Némelyek olyan nagy fülbevalót viselnek, hogy a súlyától megnyulnak a fülük. A vadaknál meg ezt a fülbevaló számára furt lyukat annyira tájítják, hogy egy ököl is befér. Nehéz a fülbevalót kiküszöbölni, mert sok helyütt az a babona, hogy akinek átúrják a fülecimóját, annak soha életében se lesz — szemgyuladása. Még a nyelvvel is csinálnak divatot. A botokuk ráerősítenek egy fadarabot s azon végig addig húzzák előre az ajkukat, míg egészen elvékonyodik s egészen olyan lesz, mint egy madársőr. Ezzel aztán rémmód imponálnak maguknak és az ellenségeiknek is. Az orrban is szoktak a vadak gyűrűt viselni. Kár, hogy nálunk a többi közt nincs ez is meghonosítva, az emberek jobban vezethetnék egymást az orruknál fogva.

A haj természetes növése a fej bubján egy örvényből indul ki, melyből hátra egyenesen lefelé és előre két oldalt lefelé nő tovább. A hajnak tehát leg-egészségesebb, hogy a természetes növése szerint viseljük. De ha már valaki másképp szokta meg, ne változtassa, mert attól elsorvad és kihullik a haj. Egyáltalán a hajviselés megváltoztatása árt a hajnak. A régi, megszokott fésülködést tehát meg kell tartani s vigyázni kell rá, hogy a hajviselés mindig ugyanolyan maradjon. A haj megkötésére is ügyelni kell. Néha erősen megszorítják, hátrahúzzák a haját s rongálják a hajgyökereket és a körülötte levő finom véredényzetet és idegszálcskákat. Ápolni is kell a haját, de minden modern szer mellőzésével, úgy ahogy a japáni nő teszi. Egyszerű dézsában, tiszta vízben mossa a japáni hölgy a haját mihez legjobb jó magyar szokás szerint még bekenni tojássárgával és vele együtt megszarítani. Egy kevés francia borszeszt még meg lehet engedni de mennél kevesebbet. De semmi higanyt, korrozívot nem szabad használni: ez mérges és veszedelmes. Egy vöröshaju leány, aki fekete szeretett volna lenni, itt Pesten egy izben a javasasszony tanácsára kénesőt tett a fejére. A haja persze nem lett fekete, de kihullott és vele együtt kihullott a foga is.

Mindez azt bizonyítja, hogy a divat valamennyi reformjába nem tanácsos vakon belerohanni. Nagyon helyesen cselekszik, ha a háziorvosától megkérdezi, hogy ez vagy amaz nem-e káros az egészségre. Ami pedig a szertelenségekre vonatkozó panaszait illeti, aláírjuk minden sorát. Igaza van: harcolni kell ezek ellen a családban s a társaságban egyaránt.

Vidéki előzető 87.654. 1. Középiskolai érettségit és államszámveteli vizsgát követelnek. 2. A tolymadványok a pénzügyminiszterhez intézendők. 3. Mint gyakornok 800 koronára segélydíjjal kezd s föl-viheti egész a szertári kezeléséig 2200-2600 korona évi fizetésig. 4. Nyugdijra igénye van.

Bábolna. Múltóztassék Dollinger tanár sebészeti klinikáján (V.II. Üldö-út 26.) megjelenni, ott konzultálhat a tanárral mindennap délelőtt. Magánlakásán (VII. Kerepesi út 52.) de utánokint rendel.

B. Azt az intézeti hatóságilag szüntették be. A volt „tanárok” jelenlegi tartózkodásáról nincs tudomásunk.

L. S. Tisza-Füred. Kilencsig menő terecet csak akkor hagyhat jóvá a játszótárs, ha az átut. Ha nem az, akkor egyikikét sem érvényes, de a bemondás nem számít renongenak.

Uj előzető 8a. Kvalifikáció nélkül legfeljebb irnok, djnok és kezeletisztai állásokra pályázhatik, esetleg magánhivatalok lehet.

Roth. Fa. Fiume. A honvédelmi miniszterhez kell folyamodni nőtülési engedélyért. Melléklendők: a jegyzések születési, illetőségi bizonyítványai és a szülők beleegyezése.

T. P. Béri D. porosz kőszék nagykereskedő. V. József-tér 11. Első es. és kir. szab. Dunagőznavőzási társaság elárustási hivatala. V. Zrinyi-utca 5. Esztergom-Szászvárosi Kőszékbánya-Részvénytársaság, VIII. Józsefvárosi pályaudvar. Magyar Általános Hitelbank kőszéktáráza VI. Podmaniczky utca. Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, V., Aikotmány-utca 31.

M. V. Miskolc. A tolymadóed a kerületi hadkiegészítő parancsnoksághoz kell benyújtani az illetékes közigazgatási hatóság után. Ha meg van az érettségi bizonyítványa, jogait figyelembe fogták venni. De lehetőleg siessen a tolymadóssal.

171.019 sz. előzető. A földművelési miniszterhez kell tolymadni.

Dr. M. Ö. Az a rendelet csak arra vonatkozott, hogy a tartalékosok ezental a lakóhelyükön illetékes hadkiegészítő parancsnokság által lesznek behívandók.

S. S. 1. Igen minden magánvizsgáért külön-külön kell tolymadni. Ez a rendelkezés azonban a már kiadott engedélyekre nem vonatkozik. 2. Minden fényképész megmondja. 3. Minél kevesebbet kell táplálkozni és minél több mozgást tenni.

Kaszinó. Az utolsó mindaddig bemozhat, míg nem vitte haza az ütést. Ebben az esetben a kontra tous les trois is, a kvint is érvényes, de a rekontra meg nem áll, ha a rekontrázó visszavonja, mint-hogy kvint van ellenében.

Felz. 1. A gazda tolymadóedék az ipartestület-hez s ennek után a kereskedelmi miniszterhez. 2. A törvény nem állapítja meg, mennyi ideig, de a kihirdetés ideje alatt a házasságkötésnek föltétlenül ott kell tartózkodnia, különben az anyakönyvvezető nem állapíthatná meg az illetékességét. 3. Ebben az esetben önnök kell a kihirdetési idő tartama alatt Nagy-Mártonban tartózkodnia.

Özvegy. Mutant ön már több mint öt éve beföldön lakik vagyonaival önállóan rendelkezik s adót fizet, tolymadóedék a város polgármesteréhez, akinek után a belügyminiszterhez kerül a dolog s ön aránylag rövid idő alatt visszahozhatatik. A honosítás a leányára is kiterjed, ha a tolymadványában ezt is kéri. A honosítás megtörténtével ugyancsak a törvényhatóság első tisztviselőjének kezébe le kell tenni az állampolgári esküt.

Ada. 1. A tolymadványhoz a születési és illetőségi bizonyítványokat kell mellékelni. 2. A tolymadásra 1 koronás bíjegy, a melléletekre 60 filléres bíjegy ragasztandó. 3. A keresztnevet sem magyarosítani sem hozzá egy másik keresztnevet toldani nem szabad, az ön által kértézet joromban még kevésbé. 4. Magyar, Madár, Maró, Mörö, Mester, Méhes, Mkes, Moger stb. 5. Körülbelül két hónap alatt elintézik.

Miskolci előzető. Mosogassa naponként többször tiszta langyos vízzel és lugmentes názi szappannal ha erre sem mülnek el, forduljon egy bőrgyógyászhoz, mert lehet, hogy a bajnak valamelyes bőrbetegség az oka.

171.068. sz. előzető. Nem okvetlenül szükséges hogy kiszogát katoná legyen. Mint polgári ember is tolymadhatik az állásért, ha négy polgári osztályt végzett.

E. M. Ha politikai jogainak gyakorlatában van, igenis föléptetnető.

Kajszá. Nem tudjuk, hogyan Cleo de Merode mit használt a haja fényesítésére, de annyi bizonyos, hogy a tiszta rózsavaj előmozdítja a haj fényességét.

H. M. Orsova. Szilagyai Béa könyvkereskedésében VII. Károly-kört 16. megkaphatja.

Tengerész. 1. Igen, teheti. Forduljon példánál az Adria tengerhajózási társasághoz. 2. Az Akadémia elvégzése nélkül sonasem tehet tiszti vizsgát. De mint altiszt is megáláhatja ott a jövőjét. 3. 2000 koronától föléül és mértőidilleték. 4. Saját költségén kell beszeresnie.

R. S. Eger. Van igazgatósága Budapestén is, hivatali helyisége: VII. Andrassy-út 6.

S. I. tanítójelölt. 1. Fölveszik, de csak fölvételi vizsgával. 2. A vizsga tárgyai a két tanintézet különbözeti studiumai. 3. Majdnem minden polgári és kereskedelmi iskolával kapcsolatosan van ilyen tanítólyam. 4. Nem egyelő, de az önkéntesi jog tekintetében egyformán jó tekintetbe.

K. I. Budapest. Először gyakornoknak kell magát felvétnie, ha legalább 4 középiskolája van. Mint gyakornok, ha a szükséges ismereteket megszerezte az igazgatóság engedélyével vizsgázhatik s akkor ki-nevezik altiszté 840 korona fizetéssel és 200-600 korona lakpénzzel.

Regőly 165.228. Elvesztette a fogadást, mert a számozás kezdettől fogva tolyik.

Kártérítés. Semmitéle kártérítés nem lehet igénye. Küldött volna az eredeti okmányok helyett hiteles másolatokat. Panaszt azonban emelhet a belügyminiszternél s meg lehet róla győződnie, hogy a hibás közeget meg is torják büntetni.

Hu oivasó. A közös hadsereghoz körülbelül háromszor hívják be 28-25 napra, a honvédséghez pedig egyszer 30-35 napra.

Egy miskolci előzető. A székely cselédek ügyében forduljon László Gyula urhoz, a marosvásárhelyi kereskedelmi kamara másodtitkárához. Másik kérdésére közelebb válaszolunk.

L. S. Budapestén minosen olyan intézet,

KÜLÖNFÉLEK.

Waterloo.*)

— Béranger. —

„Már néked annyi éneket köszönnek, —
Mít eldaltól, mindtül hallhatod,
Ma végső dalt a végső vérözönnek:
Daidó meg azt a végzetes napot!
Midőn vérünk nem használt a hazának,
Eltűnt seregszék, glóriánk soh' sem! —
Pírulva szóltam, könnyeim folyának:
Ne érje gyász e névtől énekeim'!

Hogy ellensége dúlt Chéronéánál,
Göröghon is megért egy ily napot, —
De nemáság borongott dalmokánál,
Athén sötét gyászában hallgatott.
Azon napon, hogy csillagunk leszállott,
S osztoznunk kellett gyászos végzetet,
A nagy világ örömráda állott...
Ne érje gyász e névtől énekeim'!

A fejedelmek unsozóak a népet,
A nagy győztesre szól az unsozás,
Hazudtak ók a népnek: „Veled, érted!
Csak bukjon, veszszen az óriás!”
Bukott a nagy s a törpék, kik hazudtak,
Most munkálkodtak új bilincseken;
E nap' mindkét részről csak sírni tudtak, —
Ne érje gyász nevével énekeim'!

Uj nemzedék van már, mely kérdeve kérdi:
Mi tudja szívem úgy busítani?
Hiába, azt a nagy vihart nem érti,
Hisz bölcséjét ringatták árjai.
Ragyogjon csillagok, mely akkor ébredt,
Midőn napunk kihunytt fön az égen,
Felejték, mint rossz álomot, azt a képet, —
Ne érje gyász nevével énekeim'!

Oh jösztek ifjak, hadd lám jó szemekkel
Homlokotokon jövök fényét, díszét:
Igen, ti győzni fogtok hős sereggel, —
Oh nőj, kis had, becsüld a szent igét!
De míg időttünk el azon nap átka,
Míg nem tör át sugár a felegen,
A míg nem nézhetünk új napvilágba, —
Ne érje gyász nevével énekeim'!

(G-ly.)

*) A waterlooi ütközet (1815. június 18.) évfordulója alkalmából.

+ Az automobil öskora A történelem tanúsága szerint Archimedes-t illeti meg az első automobil készítésének érdeme, ki Krisztus sz. előtt 200 évvel oly jároművet szerkesztett, amelyet nem állati erő vonatolt. A syracusaiakkal folytatott háboruban alkalmazták először a páncélos vonatnak azt az ósét, amelyet a geometria ösátja, Archimedes épített. Ez a páncélos kocsi két kerékpárra tehető hasábalaku kocsiszekrényből állott, amelynek eleje oszban végződött. Alakjárt musculusnak (egérnek) nevezték el. A kerekek között voltak a hajtógóak oly módon elhelyezve, hogy a kocsi belsejében levő harcosok a páncélos kocsit emelőrudakkal előre-hátra mozgathatták, a nélkül, hogy az ellenség nyilvesszői bennük kárt tehettek volna. Az egyiptomiak, akik építészetben a oszadosz piramisok építésére a rabszolgák nagy tömegével rendelkeztek, mechanikailag mozgatót jároművekkel is bírtak.

A renaissancekor közelebb vezette az emberiséget a természet titkainak megismeréséhez. Az emberi szellem ekkor lépett a reális tudományok mezéjére, s az egyre oeltudatosabb s megerősödött irányzat a tudományt bálmutatos előrevitte, az élő nemzedékek jólétét nagyban emelve. Galilei, Torricelli, Huygens az alapvetők. Azután nagy tudósok gazdagítják a műszaki tért halhatatlan fölfedezéseikkel, mint Papin, Newton. Newton készítette 1680-ban az első gőzkocsi tervét.

Cugnot az érdem, írja Fehérvári István a Vasuti és Hajózási Hetilapban, hogy nagynevű elődjének fáradozásain okulva 1769-ben a legelső gőzkocsit megszerkesztette, amelyet faszénnel fűtött és kis kézi fújtatóval élesztett. Ez a kocsi kizárólagosan kőcsija szállítására volt szánva. Cugnot tökéletesített kocsija erős fagerendából készült, melyen elől a kazán és a gőzgép volt elhelyezve. Ez a kocsi Páris utcáin óránkint már tényleg 4 kilométer sebességgel közlekedett. Cugnot szegény volt és így sok küzdelme ellenére sem érthette el álmainak vágyait. De ő volt az automobil megeremítője. Cugnot egyik tanítványa, Murdoch, szintén szerkesztett egy kocsit, amely jelenleg a South Kensington-múzeumban van elhelyezve. A kocsi háromkerékű; az első a kormányzó-kerék, a hátulsó kerékpár a hajtott tengely. A gőzkazán és a kürtő a kocsi hátulján van elhelyezve. A hajtott kerékpár állítólag perceként 250 fordulatot tenetett s így óránként 12 kilométer utat futtatott be. Utána több francia nagy tudós, köztük Séguin, a csöves kazán öltalálója, akinek emlékszóbrát Párisban a vincennesi erdőben múlt évben a kiállítás alatt leplezték le, továbbá Angliában Stephenson, az amerikai Egyesült-Államokban meg Fulton és Olivier Evans nagy elméjük összes munkásságát a jároművek motorikus hajtásának problémájára fordították. Cugnot után nagy ugrás következett be az automobil fejlődésének a korszakai között. Európát csak a háborúk izgatták és nyugtalanították.

Ezek lezajlása után a szellemi élet nyugodt működését csak lassan tudta ismét visszanyerni. 1821-ben Griffith tűnt föl ismét közúti gőzkocsijával. Eanél a hátó kerékpár volt a hajtott, az első volt a kormányzó-kerék. E kocsinak különlegessége volt a gyorsaságváltoztató szerkezete. A kocsi nagy hiányságát a kis gőzkazán képezte. 1824-ben William James szabadalmaztatta gőzkocsiját, amelynél mind a négy kerék szilárdan ült a tengelyen és mind a négy hajtókerék volt, mert mindegyiket egy-egy gőzhenger hajtotta, melyek mozgását a fogaskerekek vitték át a kerékpárokra. Ennek kocsiszekrénye közelítette meg először az akkor divó hintó formáját. Nagy haladásról tett tanúságot Gurney gőzkocsija 1828-ban. Ennek csöves gőzmotora hátul a hintószéri kocsiszekrényébe volt beépítve. A londoni Motor Car Journal múlt évi évfolyama hozza a James Anderson gőzkocsijának rajzát. Ezt a gőzomnibuszt Anderson H. James közreműködésével 1829-ben építette. Az omnibuszon 18 ember fért el. A kocsi különleges festői külsővel bírt és I., II., sőt III. osztálylyal is el volt látva. A kocsivezető elül, a gépész pedig hátul ült.

+ A váltóláz és a szunyogok. Mint ismeretes, újabb tudományos vizsgálatok kétségtelemné tették, hogy a váltóláz terjesztésében óriási szerepe van bizonyos szunyogfajoknak (főleg az etnophleseknek), sőt némelyek állítása szerint a szunyogok egyedüli terjesztői a maláriának. A váltóláz okozója a plazmódium ugyanis bizonyos szunyogfajok testében elősködik s a szunyog csipésével az ember szervezetébe, vérébe jut és elszaporodván, a fertőzött emberen létrehozza a váltólázat. Hogy ez tényleg így van, ma már számos bizonyító kísérlet igazolja. Igen érdekes e tekintetben az újabb tapasztalat, melyet Grassi tanár Olaszországban szerzett. Grassi vezetése és felügyelete alatt a malária egyik hírhedt fészkeben, Capaccio 104 pályán bizonyos területen elhatároltak. E területen 104 különféle koru és nemű lakos él, legnagyobb részt a vasut épületeiben elhelyezett hivatalnokok és családjaik. A tulajdonképpeni maláriás időben, júniustól szeptemberig, e vidék lakosai rendszerint elhagyják lakásaikat, vagy legalább is éjjelre keresnek a távolabb eső dombokon menedéket. 1900-ban azonban e szokástól eltértek és csak azon voltak, hogy az etnophlesek szunyogok behatolását sajátlagos intézkedésekkel megakadályozzák. Ez intézkedések abból álltak, hogy az ablakot, ajtót és a házának egyéb nyílásait finom szunyog-hálóval látták el, az éjjeli szolgálatra kirendelt hivatalnokok pedig erős kezűt és fátyolt hordtak. Azonüül khinnt és khinafőzetet szedettek mindazokkal, akik azelőtt maláriások voltak, vagy a malária utóbaiban szenvedtek. Az eredmény pedig az volt, hogy semmiféle új fertőzés nem történt és a maláriás idő beálltával a recidivák is csekély számban voltak (összesen hat). Ellenben a szomszédos

REGÉNY.
Cine mintye.

— REGÉNY. —

Írta: DÓZSA ENDRE.

(86)

A felgyújtott erdő összes lángjában nem volt annyi fény és az égő erdő összes felvert sötétsége nem volt oly sötét. Es mégis könyörült az Isten; úgy rendelte, hogy még egyszer reaburhasson, közhessze, ápolhassa, visszalehelje talán saját lelkéből újra beléje az életet. Lehunyta szemeit. Látni akarta, újra meg újra látni akarta Bacót... És látta. Ott állott előtte szemrehányó tekintettel, de egész lényében azzal a varázsszal, mely a társlelkűt összeköti. A vasrostly az ablakon megrázkódott, Zoe felnyitotta szemét és ismét Bacót látta éppen úgy, mint esukott szemmel az előbb. Bacó gyorsan ráspolyozta le a vasrácsot, alig pár perc alatt annyira lazult a rács, hogy képes volt egy erős rántással meggömbíteni; az így támadt résen beugrott a szobába.

— Zoe, édes egyetlen Zoem! — sóhajtott inkább, mint beszélt Bacó — átölelte szenvedélyesen a leányt. Zoe odatapadt a szeretett férfhoz és nem tudtak többet semmiről semmit. Szemrehányás, igazolás, kérdés, felelet az eltelt idő összes elveszített édené, minden egybeolvadt, a míg a két háborgó lélek egymás keblén valamennyire lecsillapult.

Zoe gyöngéden kibontakozott az ölelő karok közül. — Miért jöttél ide? kérdezte Bacót, hogy megnehezítsd elhatározásomat?

— Megmenteni jöttem, mert te bűnös nem lehetsz és ha az lennél is, megmentenél, mert nálad nélkül élni nem tudok.

— Az én menekülésem társaidnak, a magyar

uraknak anyagi végrömlését jelentené, én menekülni nem akarok és nem fogok. Tartozom nekik is, magamnak is ezzel és fizetem a tartozást.

— De nekem is tartozol. Tartozol meghallgatni sirig tartó igaz szerelmemet, tartozol elfogadni hálámat és tartozol kiegészíteni az én szenvedélyes lelkemet, melynek eltépett fele vagy. E két lélek amíg külön-külön jár: a villám, amelynek kiszámíthatatlanok utjai; de ha összekerül, szivárvány lesz belőle, mely a mindenséget édes gyönyörrel karolja át. Jőj velem. Minden segítségünkre van. A szomszéd telekről alacsony palánkon jutottam át, az őt, ki a kis udvaron áll, pár aranyért maga hozta a lajtortját az ablak alá. A szürke virradat meg mindig elég lepel.

— Nem! Nem megyek Ferenc; amit elrontottam, meg kell javítanom.

— Tedd azt egyetlenem!... Vétkeztél ellenünk magyarok ellen, azt mondd: Gyere velem Garibaldi táborába, ott küzdenek az olasz szabadsággal. Az a szabadság testvér a magyar szabadsággal. Ott jóvá teheted, ha igaz, hogy vétkeztél és meg is láthatod, amint az én zaklatott lelkem a te fényed körében elég —

Zoenak felesillantak szemei, végigsimogatta tekintetével Bacó kipirult arcát:

— Oh, mily örömmel mennék így és azért, hogy az én lelkem is ott a tizeddel égién el, de... nem, nem mehetek, itt kell maradnom...

Az ajtó előtt zörög hallatszott. Bacó az ajtóra, pillantott a kis benyiló tábla nyitva volt.

— Siess Ferim, siess, legalább te menekülj! Ha itt találunk... Szökött katona vagy és megszokott olmtüzi fogoly... Választanod sem lehetne a kötel és golyó között.

— Veled nem mehetek, nélküléd nem megyek — szölt Bacó és leült a kanapéra.

Az ajtó halkán felnyit, Djerbulesku lépett be, úgy ahogy volt, hálókabátban, kezében egy jelentésszerű irattal.

Zoe megismerte Djerbuleskut. Érezte, hogy szíve megdobban, valami készítette, hogy meg-

ölelje bályját, talán arcára ki is ült valami játéka a vérnek, mely Djerbulesku szívét ragadta meg.

— Szegény kedves kis hugom, így kell, hogy lássalak — szölt Djerbulesku — és azután forrón magához ölelte a fiatal leányt. Majd Bacó felé fordult.

— Djerbulesku vagyok, nem a megyefőnök, mert az kívül maradt, csak Djerbulesku Romulus, a Zoe, nagybátyja. Segélyére jöttem. Magam kérek Zoe menekülj Bacóval. Az, ami ez országban foly, nem a fajok igazságos harca, hanem a salak kapaskodása az uralomért. Látod e jelentést? Már beérkezett, hogy te Bacóval egyetértve felgyújtottad a radnai erdőt. Egész sor tanu igazolja, hogy büntársad Bacó.

— Igen... Igen... Az vagyok — kiáltotta Bacó, felugorva helyéről.

— Nem vagy az, fiatal barátom és leendő rokon, amint Zoe sem az. Kell, hogy maradjanak a szív igaz vonzalma szerint egyesek, akik a szétszakított testvérepek érzeitet legalább a jövő nemzedékben összeköti. Akik együtt éreznek, együtt szerencsétlenek és együtt boldogok. Mi elvesztettük időnket, mert nem értettük egymást; azok talán megértik és összeszedik a kiszórt aprógyöngyöt. Sokat, igen sokat láttam mostanság ilyet, de az én lábam már csak sárba tapossa azt —

Bacó meg volt lepve Djerbulesku borongó kedvétől, Zoe sem ismerte bályja érzeitet, így mind a kettő lelkében bizonyos rokonszenv ébredt Djerbulesku iránt.

Zoe elkérte a feljelentést. Alig pillantott belé, élesen felsikoltott.

— Ezt, ezt az irást kerestem én. Ez volt, ami életem legkeserűbb perceit okozta. Szenczy írása ez?

— Nem, — nyugtatta meg Djerbulesku Zoet.

— Nem, — mondta Bacó is csaknem abban a pereben.

(Folytatása következik.)

kerületen 349 egyén közül csak 7-8 akadt, akit a váltóláz megkímélt.

KÖZGAZDASÁG.

Truck-rendszer Diós-Győrött.

Budapest, június 17.

A diós-győri vas- és acélgyárát súlyos vádakkal illette a kereskedelemügyi miniszter előtt a miskolci kereskedelem legtekintélyesebb képviselőiből alakult küldöttség. A küldöttség memorandumot nyújtott át a miniszternek, amelyben objektívan beszámol a diós-győri vas- és acélgyár fogyasztási szövetezetének visszaéléseiről. A visszaélések gazdag sorozatának ez a summája: A fogyasztási szövetezet nemcsak az engedélyezett fogyasztási cikkeket szolgáltatja ki, de valósággal elárasztja a munkásokat mindenféle cikkevel. Tesszi pedig ezt azért, hogy a munkások középszín-fizetését a lehető minimumra szállítsa le. Ezzel a Truck-rendszerrel kényszeríti a munkásokat, hogy nyakra-főre vásároljanak. A szövetezet raktára így szépen ürül, a középszín-fizetés mind kisebb és kisebb és a munkások, akiknek pénzre van szükségük, háznak, hogy potom áron tudhassanak az árukon, amelyekért nagy levonások jönnek számításba a bérfizetés alkalmával. A gyár nyer az üzletet, a munkás veszít és a kereskedő tönkre megy, hiszen a portékat féláron lehet a diós-győri munkásoknál megvenni. Világos, hogy a diós-győri gyár fogyasztási szövetezetének ilyen irányú vezetése a szövetezeti eszmével való legostabbb és legveszedelmesebb visszaélés. A visszaélés igazságtalanul megrövidíti a munkásokat és alássa a tisztas kereskedelem existenciáját. A munkás nem jut középszínhez, csak raffinált módon szerezhet néhány fillért, aztán, mire a fizetésre kerül a sor, a gyártól mit sem kap hiszen kielégítetett már árukkal. Dolgozott tehát egész héten át és még sincs pénze. Hova vezet mindez? Az elégedetlenséghez, az elkeseredéshez, a sztrájkhoz. Ami pedig nincs a szövetezeti eszme céljai között. A diós-győri gyár szövetezete a munkásokat mind közelebb viszi a reszcaihoz hasonló mozgalmakhoz. A visszaélés szociális jelentősége szembetűnő. A kereskedők küldöttsége tárgyilagosan számot adott a történekről, a kereskedelmi kamara és a közigazgatási hatóság jelentésével igazolta a Janosi-bankóknak veszedelmesebb formájában való életre hívását és Hegedűs Sándor megígérte, hogy a kereskedelem súlyos sérelmét orvosolja. A miniszter beszédében elítélte a diós-győri gyár Truck-rendszerét és az ügy detailjait megdöbbenéssel hallotta. Amilyen kívánatos, éppen olyan bizonyos is immár, hogy a kereskedelmi miniszter véget fog vetni a diós-győri állapotoknak.

A kereskedelemügyi miniszternél tisztelgő küldöttségben a következők képviselték a miskolci kereskedelmet: *Radvány*, királyi tanácsos, a miskolci kereskedelmi és iparkamara elnöke, dr. *Szentpály* kamarai titkár, *Grünfeld* Ödön, a miskolci terménycsarnok elnöke, *Szilbiger* Armin, a csarnok kereskedelmi szakosztályának elnöke, *Braun* Adolf, a kereskedelmi csarnok választmányi tagja, *Bródy* Gyula, a kereskedő ifjak egyesületének elnöke, dr. *Flamm* Dezső, a kereskedelmi csarnok titkára. A küldöttség tagjait *Radvány* kamarai elnök mutatta be a miniszternek. *Grünfeld* Ödön ezután átadta a memorandumot a következő beszédet mondta:

Nagyméltóságú Miniszter Ur! Kegyelmes Urunk! A miskolci kereskedelmi és iparkamara és a miskolci terménycsarnok kereskedelmi estillel együttes küldöttsége, midőn nagyméltóságod előtt hódolat-teljes tisztelettel teszi, egy oly közérdekű ügyben kéri nagyméltóságod hathatós intézkedését, mely az amugy is válságos helyzetű Miskolc és kereskedelmét nagy veszélyvel fenyegeti. A diós-győri vas- és acélgyár fogyasztási szövetezetének hatáskörét túlépő, a kereskedők jogos érdekeit sértő, azok létét fenyegető, alapjában megátáradó üzelmekről van szó. A miskolci kereskedelmi és iparkamara és Borsodvármegye alispánja által e tárgyban felterjesztett iratokra kell utalnunk, melyekben teljes bizonyossággal be van igazolva hogy ez a szövetezet nemcsak az alapszabályai értelmében engedélyezett fogyasztási, hanem mindennemű kereskedelmi cikkeket szolgáltat ki, hogy az által, mivel a munkásoknak hónapokon át ugyiszóván alig adnak középszínt, hanem ugynevezett Truck-rendszerrel fizet, a munkásokat pénz hiányában a szükségletüket jóval meghaladó mennyiségű áru beszerzésére készíti, minek fölött ezek kénytelenek ezeket az árukat potom áron Miskolcon érvényesíteni. Így elárasztják a miskolci piacot különféle árucikkekkal oly árban, amibőlben a legversenyképesebb nagykereskedőnek sincs módjában azt előállítani.

Mi koránsem kívánjuk a szövetezetet az engedélyezett fogyasztási cikkeknél tagjai számára való árusításában korlátoztatni, de kérjük az irant való keresv intézkedését nagyméltóságodnak, hogy a szövetezetet csakis fogyasztási cikke eladására bíró jogosultságot gyakorolhassa és hogy a munkásokat a gyár vezetősége középszínhez és nem a Truck-rend-

szerről fizesse ki. Ügyünket nagyméltóságod kegyességébe és pártolásába ajánljuk.

A miniszter a beszédre röviden válaszolt. Megdöbbenéssel hallgatta, ugymond, a kereskedők sérelmét és a visszaélések detailja alapján konstátálta, hogy a kereskedőknek igazuk van. Megnyugtatta a küldöttséget, hogy a sérelmeket át fogja vizsgálni és gondoskodni fog az orvoslásukról.

A miskolci kereskedők memorandumuma beszámol a diós-győri vasgyár szövetezetének üzelméről. Negyvenhárom miskolci kereskedő tavaly áprilisban iolyamodott már, hogy a miniszter vessen gátat a visszaéléseknek. A miniszter a vármegye alispánjához intézett leiratában elrendelte a vizsgálatot, amelyet a miskolci járás főszolgabírája vezetett és belezetvel elküldte jelentését a miniszterhez. A jelentés szerint kiderült a vizsgálat folyamán, hogy a szövetezet a diós-győri papoknak és tanítóknak is adott árukat, akik műcsenek szolgálati viszonyban a gyárral. Beigazolást nyert, hogy a munkások a szövetezetnél vett árukat Miskolcon el szokták adni, ami a miskolci kereskedelmet existenciális alapban veszélyezteti. Beismerte a vizsgálati jegyzőkönyv tanúsága szerint a fogyasztási szövetezet igazgató-sága, hogy minden szövetezeti tag keresetének 40 százaléka erejéig kap áru hitelbe. A hitelbe kapott áru értékéről egy kimutatás állítatik össze, kézbesítetve a vas- és acélgyár pénztárának és ott a munkás járandóságából hivatalból levonják. De a vizsgálat folyamán kitudt, hogy a szövetezetnél hitelezett áru, adó, társialda-járuléok stb. eimen több munkástól annyit vonnak le, hogy keresetből ugyiszóván semmi sem marad. Igazolja ezt az Arvai, Csomós Pál, Vojvoda J., Kollár Jánosné, Kanyor János, Prettenhofer J. gyári munkások vallomása. A szövetezetet árruk-tárának megtekintése alkalmával megállapított, hogy ott nemcsak élelmi cikkeket, hanem dávtárúkat, mint nyakkendőket, cipőket, gallérokat, késétöket, napernyőket, esernyőket, selyemárukat, blúzok olyan minőségben vannak raktáron, amintől szegény munkások egyáltalában nem viselnek. Mindezeket a sérelmeket a memorandum megtelelőképpen bizonyítja.

A fogyasztási szövetezet működéséről, illetve a kereskedők mozgalmáról a *miskolci kereskedelmi és iparkamara*, amely egytorma igazsággal védi a gyár és a kereskedők érdekét, a miniszterhez intézett fölterjesztéssel kapcsolatban ezt mondta: „A kereskedők folyamodványában felhozottakat mindenben megerősíthetjük és teljes mértékben csatlakozunk kereskedőink kérelméhez, kérve nagyméltóságodat, hogy kérésünket meghallgatni és teljesíteni méltóztassék.”

Ipar és kereskedelem.

Az Adria tengerhajózási részvény-társulat utjonnan kibocsátott részvényeire, melyek a részvényeseknek 2000 korona árfolyamon ajánlottak fel, az elővételi jogot elenyésző kis maradék kivételével, tényleg igénybe vették. A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* és a *Wiener Bankverein*ből e kibocsátásra névze fennállott garancia-konzorcium e szerint át nem vett részvények tekintetében nem vétetett igénybe s így ez az ügylet a nevezett bankokra névze teljesen befejezettek tekinthető.

A Pestmegyei Gazdasági Egyesület tegnap tartotta meg Monoron harmadik aialatdíjazását. A szarvasmarha díjazásnál gróf *Keglevich* Gábor egyesületi elnök, a lódíjazásnál *Beniczky* Adám lötenyésztesí bizottmányi elnök elnökölt. Kiosztott szarvasmarha díjazásra 475 korona, lódíjazásra 240 korona, továbbá két arany és egy ezüst oklevél. Az elővezetett anyag, különösen a növedékállatok, teljesen kielégítő volt, ami igazolja azt, hogy a földmívelésügyi miniszter támogatásával kiosztott tenyészállatok után a nép már jobb anyagot nevel. A díjazás a járási gazdák élénk érdeklődése mellett folyt le. A legközelebbi díjazások Kaloocán lesznek 23-ikán és Püti-Vörösváron 29-ikén.

Gazdasági kiállítás. Gazdasági gép és kisebb gazdasági eszközök, teigazdasági eszközök, permezet gépek kiállítása, továbbá a baromfi-kiállítás, melyet a Pestmegyei Gazdasági-Egyesület a kecskeméti gazdakkal együtt az iparkiallással együttesen rendez, augusztusban lesz Keckeméten. Bejelentési ívek kaphatók a rendező bizottságnál Keckeméten s az egyesületi titkárnál Budapesten (vármegyeház.)

Az Anker élet- és járadékbitosító-társaságnál (Magyarországi vezérképviselet: Budapest, VI., Deák-tér „Anker-udvar”) 1901. májusban benyújtottak 987 ajánlatot 4.810.871 korona biztosított összegre és kiállítottak 905 kötvényt 4.882.739 korona összegre. A befolyt díjak összege 1.130.633 korona, a kifizeltet károké 489.076 korona. A jan.-máj. havi időszakra alatt benyújtottak 4676 ajánlatot 23.388.372 koronára és kiállítottak 4294 kötvényt 21.509.641 koronára. Díjakért befolyt 7.203.976 korona. Károkért kifizettek 1.349.519 koronát. — A haláleseti biztosításoknál az A osztályékterv szerint a nyereményosztalék az elmúlt évben az évi díj 26%-át tette. A vegyes- és takarékpénztári biztosításnál, a B osztályékterv szerint az összes befizetett díjak 3%-át fizettek ki nyereményosztalék gyanánt. A társaság vagyona 1900. december 31-ikén 138 millió korona. Biztosítási állomány 505 millió korona. Eddigi kifizetések összege 225 millió korona.

A Duna Gőzhajózási Társaság vasuti forgalmában érvényes összejelöltött menetjegy-szelvények az alábbi vonalakon a hajózás tartama alatt a társaság személyszállító hajóin is érvényesek, és pedig: Passau—Lincz, Lincz—Bécs, Bécs—Pozsony, Bécs—Marehegg, illetve Bécs—Bruck, Pozsony—Budapest, Budapest—Báziás, Budapest—Zimony, Buda-

pest—Orsova (Vaskapu) között. E menetjegy-szelvények az utazás megkezdése előtt a Duna Gőzhajózási Társaság személypénztáráinál rendes hajójegyekkel kicserélendők. A II. vasuti osztályu (zöld) menetjegyek az I. hajóosztály használatára, a III. vasuti osztályu (barna) menetjegyek pedig a II. hajóosztály használatára jogosítanak. A hajókon egy-egy menetjegyet 15 kg. szabadpudgysz állit.

Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten pénzben 42.— korona, áruban 42.50 korona. Bécsben 40.60 korona pénzben, illetve 40.80 korona áruban.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 1065 darab juh, — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű ürü 42 f-től 44 f-ig, kivételesen 46 f. — kg.-ként, (vagy 34 — k-tól 41. — k-ig páronként), középminőségű ürü 39 f-től 41 f-ig, kivételesen — 1. kg.-ként, vagy 29. — k-tól 33 k-ig páronként, kosokét — 1-től — f-ig, kivételesen — 1-től — f-ig, vagy — k-tól — k-ig, középminőségű gyapjas — 1-től — f-ig, kivételesen — 1. kg.-ként, vagy — k-tól — k-ig páronként, kosok legjobb minőség — fillérek, páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok — fillér, páronként 27-28 korona, szerbiai juhok páronként — korona, romániai juhok páronként — korona, kiselejtezett juhokért 35 — fillér kg-ként (—19— korona páronként) kecskéket — korona páronként. A nagybő felhajtás következtében az árak 2-3 fillérel lgrkint csökkentek.

Budapesti sertés-konzumváros. A ferencvárosi petróleum-rarodónál lévő székess-lővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1901. évi június 17. Készlet 184 darab, Erkezett 40 darab. Összesen 224 darab. Eladatot 112 darab. Maradt 112 darab. Napi árak: 120-180 kilogramm súlyban 84-86 koronáig, 220-280 kilogramm súlyban 84-86 koronáig, 320-380 kgr. súlyban 80-84 k.-ig. Öreg nehéz páronként 400-500 kilós 72-80 koronáig, — Malac 56 — korona. A vásár hangulata lanyha volt.

Bécsi vágómarhavásár. Júnus 17. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st.-mari központi vásárocsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtott: 3627 darab magyar fajtájú, 720 darab galiciai fajtájú, 36 darab bukovinai fajtájú, 839 darab német fajtájú, összesen tehát 5222 darab szarvasmarha.

Dacára annak, hogy 400 darabbal csökkent a felhozatal, előző heti árak tartottak.

Jegyzések: 100 kilogrammonként 60 silyban: magyar hizóökök I. minőségű 62-68 — fillér, kivételesen —72— fillér, II. minőségű 54-61 fillér, III. minőségű 46-53 fillér, galiciai hizóökök I. minőségű 66-72 — fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 58-65 fillér, III. minőségű 52-57 fillér, német hizóökök I. minőségű 70 —76 fillér, kivételesen 78 fillér, II. minőségű 60-69 fillér, III. minőségű 52-59 fillér. Legelő ökök 44-52 fillér bika és tehén 100 kilogrammonként 40-64 korona. Kivételesen — korona.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, június 17.

Hanyatló irányzat mellett 28.000 métermáza buza került forgalomba 5 fillérel olcsóbb árakkal.

Rozs 5 fillérel olcsóbb, zab változatlan.

Eladatot:
Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 795 k. 8 K. 37½ f., 100 mm. 78-1 k. 8 K. 25 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 77 k. 8 K. 20 f.

Pestvidéki: 200 mm. 78 k. 8 K. 25 f., 200 mm. 77 k. 8 K. 20 f., 150 mm. 77 k. 8 K. 10 f., 150 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 76 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 75 k. 8 K. 07½ f.

Hartai: 1200 mm. 75k. 8 K. 05 f.

Bajai: 2000 mm. 73 k. 7 K. 75 f.

Bécskai: 3000 mm. 75 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 75 k. 8 K. 05 f.

Dandói: 1700 mm. 75-8 k. 8 K. 05 f.

B.-Almási: 1000 mm. 73-8 k. 7 K. 82½ f.

Elevőrti: 3800 mm. 76-7 k. 7 K. 90 f.

Raktárból: 2000 mm. 76-2 k. 7 K. 95 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 100 mm. 7 k. 35 f., 250 mm. 7 K. 35 f.

Zab: 100 mm. 7 K. 90 f., 100 mm. 7 K. 85 f., 100 mm. 7 K. 80 f., 100 mm. 7 K. 75 f., 170 mm. 7 K. 55 f.

Árpa: 400 mm. 6 K. 30 f.

Tengeri: 200 mm. 5 K. 38½ f., 300 mm. 5 K. 92½ fillér.

Készpénzfizetés mellett.

A készár hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség heklotizenkint és kilogrammonként.

B u z a	Köde	Kilogramm		Kilogramm			
		ára	ára	ára	ára		
Tiszavidéki	0	76	7,85	7,65	80	8,30	8,40
		77	7,96	8,05	81	0	0
		78	8,10	8,20	82	—	—
		79	8,30	8,50	83	—	—
Felbörnyei		76	7,85	7,65	80	8,20	8,30
		77	7,96	8,05	81	0	0
		78	8,10	8,20	82	—	—
		79	8,30	8,50	83	—	—
Pestvidéki		76	8,10	8,20	—	—	—
		77	7,85	7,65	80	8,20	8,30
		77	7,96	8,05	81	0	0
		78	8,10	8,20	82	—	—
		79	8,30	8,50	83	—	—
Bánági		76	7,85	7,65	80	0	0
		77	7,96	7,65	81	0	0
		78	7,90	7,90	84	—	—
		79	0	0	—	—	—
Bécskai		76	7,90	8,00	80	0	0
		77	0	0	81	—	—
		78	0	0	82	—	—
		79	0	0	—	—	—

Table with columns: Egyéb gabonafajták, Kilo, K.-tól, K.-ig. Lists various grain types and their prices.

A határidőszület folyamán a következő kötések törtek:

Table listing bond maturities: Buza októberre, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri júliusra, Májusi tengeri 1902., Augusztusi repce.

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table showing official closing prices for various goods like Buza, Rozs, Zab, Tengeri júliusra, Májusi tengeri, Repce.

Délután fél 5 órakor zárul:

Table showing closing prices for Buza 1901. októberre, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri júliusra, Májusi tengeri, Repce.

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde a Neue Freie Presse közleményeire és az osztrák felső bíróság legutóbbi döntvényére vonatkozólag kedvezőtlenül nyitott meg.

A déli tőzsde a nyugodtabb irányzatot követve, kedvezőbb áralakulást tüntetett fel. Az értékek megszilárdultak és kedvezőbben zárultak.

A helyi értékek közül Kőzuti vasutban volt élelkebb üzlet, 2-3 korona emelkedés mellett.

Valuták és éremváltók változatlanok. Az előtőzsde laánya. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 668.50-669.50.

A déli tőzsde nyugodtabb irányzatú. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 669.-671.- Osztrák hitelrészvény 665.50-667.75.

Forgalomba került továbbá: Kereskedelmi bank 2435.-2440.- Városi vasut 298.-299.- korona. Utőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 661.25.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzék-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: luerna magyar korona, vörös aprószemű korona, vörös erdélyi korona, vörös bászai korona, közpészemű korona, nagyszemű korona, korona. Dismónózir: budapesti: 49.50-50.

A bécsi értéktőzsde.

A piac kedvezőtlen diszpozíciója a mai előtőzsden is tartott. Déli tőzsde valamivel javult. Zárlat tartott Berlinre.

Bécs, június 17. (Magyar értékek árszáma.) 4%-os aranyjárdék 118.15. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 144.50. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.60.

Magyar hitelbank részvény 668.-. Magyar nyeresémi kölcsön sorsjegye 174.-. Kassa-oderbergi vasuti részvény 550.- Magyar kereskedelmi bank -.-. Magyar cukoripar 1775.-.

Bécs, június 17. (Osztrák értékek árszáma.) 4 2/3%-os papírjárdék 98.40. 4 1/2%-os osztr. aranyjárdék 118.10. 1860-os sorsjegye 140.-. Osztrák hitelrészvény 398.50. Angol-osztrák bank 278.-. Bécsi bankgyűléslet 475.-. Osztrák-magyar bank 1672.-. Déli vasut 104.-. Dunagőzbányászati részvény 82.-. Dohányrészvény 290.50. Császár és királyi arany 11.34. Német bankváltók 117.50. 4 2/3%-os ezüst járdék 98.05. Osztrák koronajárdék 95.75. 1864-iki sorsjegye 206.-. Osztrák hitelintézet részvény 663.-. Unionbank 555.-. Osztrák Länderbank 408.-. Osztrák-magyar államvasut 862.-. Elbavölgyi vasut 490.-. Alpesi bányarészvény 492.-. 20 frank. arany 19.06. Londoni váltóár 240.-. Bécsi Tramway Litt B. 246.-. Bécsi Tramway Litt A. 250.-. Lipót koh' 443.-. Az irányzat bágyadt.

Bécs, június 17. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 661.50. Magyar hitelrészvény 668.-. Angol-Osztrák bank 279.-. Bécsi bankgyűléslet 475.50. Union bank 556.-. Länderbank 409.-. Osztrák-magyar államvasut részvény 861.-. Lombard 104.-. Elbavölgyi vasut 492.-. Északnyugati vasut részvény 477.-. Dohányrészvény 290.50. Rimamurányi vasut 475.-. Alpesi bányarészvény 461.50. Májusi járdék 98.50. Magyar koronajárdék 93.80. Török sorsjegye 106.25. Német birodalmi márká 117.56-53. Napoleon d'or 19.06.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 17. (Tőzsdei tudósítás.) A tőzsde megnyitáskor nem volt egységes irányzatú. Bankok nyomatok. Osztrák hitelrészvények Bécsre gyöngültek. A Schuckert-féle villamossági társaság évi mérlege is kedvezőtlenül hatott a tőzsdére. Ellenben bányártekek szilárdabbak voltak, állítólag arra a hírre, hogy a Slumme-féle bányatársaság megvette az achenbachi tárnajárdékok jól tartották magukat. Vasutakban egyáltalán nem volt vételekv. Transvaali részvények gyöngén állottak. Később bankok javultak. Bányártekek tovább emelkedtek. Magánésszámítolási kamatláb 3/4 százalékos.

Berlin, június 17. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírjárdék -.-. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 100.25. Elbavölgyi vasut -.-. Magyar koronajárdék 93.50. Osztrák-magyar államvasut 12.25. Kassa-oderbergi vasut -.-. Bécsi váltóár 84.95. Magyar vasut beruházási kölcsön 103.-. Alpesi bányarészvény -.-. Disconto-Commandit 179.50. Általános villamossági Edison 194.50. Gelsenkircheni 172.10. Laura-kohó 199.30. 4 2/3%-os ezüstjárdék 98.25. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 99.20. Osztrák hitelrészvény 209.-. Déli vasut 24.75. Károlyi Lajos vasut -.-. Orosz bankjegyek 216.05. 4 1/2%-os új orosz kölcsön 96.20. Török dohányrészvény -.-. Olasz járdék 97.75. Magyar hitelbank -.-. Dynamit Trust 153.-. Harpeni 175.-. Az irányzat meglehetősen szilárd.

Berlin, június 17. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4%-os magyar aranyjárdék -.-. Magyar koronajárdék -.-. Osztrák hitelrészvény 209.90. Osztrák-magyar államvasut 143.90. Déli vasut 24.90. Északnyugati vasut 216.25. Elbavölgyi vasut -.-. Orosz bankjegy középszemű -.-. Buschthradai -.-. Orosz bankjegy -.-. (Ultimo) Lombard -.-.

Hamburg, június 17. (Zárlat.) 4 2/3%-os ezüstjárdék 97.80. 1860. sorsjegye 140.-. Déli vasut 24.75. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 100.65. Osztrák hitelrészvény 207.60. Osztrák-magyar államvasut 142.-. Olasz járdék 96.80. 4 1/2%-os Magyar aranyjárdék 99.80. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, június 17. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árilyamok januára. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 207.50. Német bank 193.50. Discont 178.50. Berlini kereskedelmi bank 143.10. Gelsenkircheni -.-. Harpeni 175.50. Laura-kohó 199.10. Olasz járdék -.-.

Frankfurt, június 17. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírjárdék 98.40. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 100.30. Magyar koronajárdék 93.60. Osztrák-magyar bank 120.40. Déli vasut 24.90. Elbavölgyi vasut 126.50. Londoni váltóár 2039.-. Bécsi bankgyűléslet 120.-. Villamos részvény 125.-. 3%-os magyar aranykölcsön 83.30. 4 2/3%-os ezüstjárdék 98.05. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 99.05. Osztrák hitelrészvény 209.30. Osztrák-magyar államvasut 143.30. Északnyugati vasut 118.-. Bécsi váltóár 849.75. Párisi váltóár 809.75. Unio bank -.-. Alpesi bányarészvény 234.-. Az irányzat nyugodt.

Páris, június 17. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut -.-. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 100.-. Osztrák Länderbank -.-. 3%-os francia járdék 100.10. Ottomanbank 550.-. 3 1/2%-os francia járdék 101.20. Alpesi bányarészvény -.-. Déli vasut -.-. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 101.50. Párisi bankrészvény 1093. Olasz járdék 98.40. Francia törleszt. járdék -.-. Osztrák földhitelintézet részvény -.-. Török dohányrészvény 318.-. Az irányzat bágyadt.

Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

Június 17. A sertésüzlet irányzata csöndes. A) Hízó sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 78-78 fillérg. Öreg közép (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) -.- fillérg. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 82-84 fillérg. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 83-85 fillérg. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) -.- fillérg. - II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) -.- fillérg. Közép (páronként 240-280 kilogramm súlyban) -.- fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) -.- fillérg. - III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) -.- fillérg. Közép (páronként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) -.- fillérg. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban, lérg. fillérg. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) -.- fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) -.- fillérg. - V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 80-82 fillérg. Közép (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 78-80 fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 80-82 fillérg. Sertésleltétel szám 1901. június 15. napján volt készlet 63.764 darab. - 1901. június 18. napján felhajtást 219 darab. 1901. június 16. napján elszállított 1151 darab. 1901. június 17. napjára maradt készletben 53.531 darab.

Napirend.

Napló. Kedd, június 18. - Római katolikus: Markusz vt. - Protestáns: Marcellán. - Görög-orosz: (június 5.) Nikander. - Zsidó: Sivan 1., Tham. R. Ch. Nap két: 3 óra 46 perckor. - Nyugszik 7 óra 43 perckor. - Hold két: reggel 5 óra 56 perckor. - Nyugszik este 9 óra 1 perckor. A földművelésügyi miniszter togad délután 5 órakor. Nemzeti Múzeum. Régiségár. Nyitva délelőtt 9 órá-tól 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődijjal tekint-hetők meg.

Mezőgazdasági kiállítás (Párisból hazahozott tárgyak) az Iparcsarnokban. Délelőtt 10 órá-tól este 7 óráig. Belépődij nincs.

Nemzeti Szalon kiállítása d. e. 9 órá-tól este 7-ig Belépődij 50 fillér.

Országos Keptár az Akadémia épületében. Iparművészeti múzeum kiállítása délelőtt 9 órá-tól 1-ig. Technológiai iparmúzeum d. e. 9-1-ig. Mezőgazdasági Múzeum d. e. 9-1-ig. A földtani intézet múzeuma d. e. 10-1-ig. Belépődij 1 korona.

Közelkedési múzeum zárva. Az Akadémia Goethe-szobája zárva. Múzeum könyvtár nyitva délelőtt 9 órá-tól 1 óráig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 órá-tól 7 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órá-tól 12 óráig és délután 3-8-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereske-delmi szakönyvtár és keleti mintáir: V. kertől Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üz-lelvetétség árusítókát is eszüköz) a városligeti ipar-csarnokban nyitva: délelőtt 9 órá-tól 12 óráig és délután 3 órá-tól 6 óráig. A külföldi kiállítások központi üzlet-vezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körút 32. szám alatt.

Kivonat a hivatalos lapból.

- Június 17. -

Kinevezések. A belügyminiszter a székesfővárosi m. kir. államrendőrséghez Polgár József imrokat segédfogalmazóvá, Dorazil Emil gyakornokt irnokká, végül Dornig Henrik bu-dapesti lakos végzetk joghallgatót segéddijjas gyakornokká, és ntóbbi ideiglenes minőségben: a m. kir. posta, távirada és távbeszélő elnök-igazgatója Suciú György, Seifeirt Márton, Rádi Viktó, Markovics Sámuel, Serényi Ákos, Muszka Jó-zsef, Horváth Béla, Rode József, Fried Benó, Osetzky Miksa, Grünberger Armin, Miklós Hugó, Nagy Imre, Nagy Ignác Árpád, Wurmbrand István, Juricsky Béla, Kiss Sándor, Kor-dos Gyula, Kauten János, Huszar József, Simicz Lajos, Csap-lár János, Bertossi Pál, Ilés Frigyes, Fogarasy Gyula, Jobbágy Lajos Miklós, Zemann Ferenc, Tibolt Jenő, Talrsin Sándor, Horváth Sándor, Marton Aladár, Zeller Árpád, Aczél József, Szemere Simon, Finta József, Miklós Benedek, Pálfi István, Farkas Géza, Tolvaj Zsigmond, Háefner Ferenc, Kemény László, Bienenstock Mihály, Lélek Károly, Miksz Ferenc, Simon Béla, Steinitz Ede, Hegedüs Alajos, Török Béla, Nagy József és Král Részó posta- és távirada-gyakornokokat a X. fizetési osztály 3-dik fokozatú ideiglenes minőségű posta- és táviradistáké: Molnár Sándort, a budapesti posta- és távirada-istáképedig ideiglenes minőségű posta- és táviradgyakornokká nevezte ki: a vallás- és közoktatásügyi miniszter Berky Zoltán Béla győri állami főreáliskolai rendes hitanár, rendes hitanári minőségben véglegesen megerősítette, dr. F. iml Aladár tencseni kir. katolikus főgimnáziumi rendes, és Hubertus Sándor beszteker-ányai kir. katolikus főgimnáziumi helyet-es tanárokat folyó évi szeptember hó 1-én kezdődő hatály-lal saját kérelmükre kölcsönösen, az igazságügyminiszter Kesztnér Antal kassai kir. törvényszéki és Ivancsó István kassai kir. járásbírói irnokokat kölcsönösen áthelyezte. Pályázatok II. oszt. hadseregbeli állásra a közégi katonai aireáliskolánál 10-ig; - adópénztárnoki állásra a soproni adóhivatalnál két hét alatt.

Időjelzés.

- Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. - Budapest, június 17.

A magas nyomás nyugot felől tovább terjeszkedett a kontinensen, míg a depressziók Közép-Oroszországba illetve Kis-Ázsia felé vonultak.

Az európai időjárás szörványosan csapadékos; a hő-mérséklet Közép-Európában alacsony.

Hazánkban tegnap viharosó vált északi szelek mellett az idő hirtelenül és erősen lehült. A szél az ország déli ré-szén romboló erővel lépett fel és több helyütt - így Mo-hácson, N.-Lakon, Versenél, Zomborban, Eszéken, Baján - jégviharokkal kapcsolatban ugy a vetésekben, mint az épüle-tekben tetemes károkat okozott. Az eső különben kevés kivé-tellel kiterjedt az egész országra.

Küldés: Északi-északnyugati légáramlással az eső zűnése és egyelőre még hűvös idő várható.

Viz állás.

Table with columns: Location, Date, Water level. Lists water levels for various locations like Inn, Duna, Tisza, M.-Sziget, etc.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1901. június hó 18-án.

A nürnbergi mesterdalnokok.

Opera 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Wagner Richárd. Fordította dr. Váradi Antal.

Személyek:

Hans Sachs	Ney D	Moser	Kortész
Veit Pogner	Szendrői	Oriel	Ney B.
Vogelsang	Daloki	Schwartz	Kárpát
Nachtigal	Mihályi	Foltz	Kornai
Beckmesser	Hegedüs	Stolzingi Walt.	Broulik
Kotner	Beck	Eva	F. Pewny
Zorn	Kiss B.	Dávid	Déri
Eisslinger	Szabo	Ma-daléna	Váland

Kedzete 7 óraker.

VIGSZINHÁZ.

Kedd, 1901. június hó 18-án.

Csak párosan!

Bóhózat 3 felvonásban. Írták: Georges Feydeau és Maurice Desvallières. Fordította Komor Gyula.

Személyek:

Pinglet	Hegedüs	Marguerite	Nógrády
An. élque	Nikó L.	Paquerette	Gézi
Pailardin	Balassa	Farvenche	Bútkay
Marcelle	Szerényi G.	Maxim	Szerényi Z.
Mathieu	Vendrei	Boucard	Kazaliczky
Violette	Pécsi	Bastien	Rónaszéki

Kedzete 7 1/2 óraker.

NÉPSZINHÁZ.

Kedd, 1901. június hó 18-án.

Milliók a hó alatt.

Régényes színmű 5 képbén. D. Ch. Murray régényéből írta Francis Darlington. Magyarra átdolgozta Bálint Deszö.

Személyek:

Briggs	Szirmai	Gay	Kovács M.
Harding	Horváth	Cunningham	Delli
Edith	Fedák	Davis	Ujvári
Tomkins	Szabó	Kata	Kápolnai
Saylor	Tollagi	Broko	Szerdahelyi

Kedzete 7 1/2 óraker.

URÁNIA SZINHÁZ.

Kedd, 1901. június hó 18-án.

A föld körül.

Írta: Dr. Gáspár Ferenc.

Kedzete 7 1/2 óraker.

FŐVÁROSI NYIRI SZINHÁZ.

Kedd, 1901. június hó 18-án.

Cyrano de Bergerac.

Romantikus dráma 5 felv. Írta Emond Rostand. Franciából fordította Abbrányi Eml.

Személyek:

Cyrano	Pethes	Carbon	Farkas
Roxan	Tóth II.	Lignière	Leővey
A Duenna	Havasi	Valvert	Pázmán
Guiche gróf	Klenovits	Ragueneau	Krémer
Neuvellette	Czakó	Liza	Szentmiklósy
Le Bret	Sebestyén	Montfleury	Faragó

Kedzete 7 óraker.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Kedd, 1901. június hó 18-án.

A gipsz-szobor

vagy: a vén szoknyahős.

Enekes bóhózat 3 felvonásban. Írta Taube Theodor. Magyarosította Komor Gyula. Zenéjét összeállította Donáth Ede.

Kedzete 7 1/2 óraker.

ŐS-BUDAVARA

Ma kedden, fényes kiváltság mellett

remek új Varieté-műsor

Akimeses Royal Ycddo **The 5 Sisters Lorissón**

Világúri japán akrobaták. amerikai énekesnők.

Conu és Conrad tréfás formázók. Pawell Company nagyszerű némajátékosok. Blanes de Roches, Mr. P. Batty medveopertója.

olasz Bersaglieri-zenekar
Gaetano Stella tanár közreműködésével.

A m. kir. budapesti honvédkörletli zenekar hangversenye.

BEN-ALI-BEY varázsszínháza.

A „Folles Caprice” vendéglátója.

Amerikai scating rink. Számos egyéb szórakozás.

Belpolitikai 60 fillér. Gyermeknek 12 Áven alól 20 fillér. Kedvezim. jegyek minden tiszadában. A földalatti villamos éjjeli 1 óráig közlekedik. Tarsaskocsik egész éjjel.

MA

Nyári mosó vásár!

Francia színes batisztok legdivatosabb minták mtrje 24 kr. és feljebb.

Levántin, valódi mosható legjobb minőség, káprázatlan szép mtrje 19 kr. és feljebb.

Zephyr óriási választékban valódi angol minőség, szinponpas minták mtrje 36 kr. és feljebb.

Ruhavászon minden létező színárnyalatban mtrje 55 kr. és feljebb.

WEINER MÁTYÁS

nőldivatárháza

Budapest, Andrássy-út 3. sz.

Minták a vidékre ingyen és bérmentve.

Klimatikus gyógyhely és tengerifürdő

ABBÁZIA

Hôtel és penzió Sziatina

a tengerifürdő közvetlen közelében, pompás árnyas kert.

Kitünő konyha és pince, szolid árak.

Szobák kilátással a tengerre.

GLEICHENBERGBEN

a „Hungária”-szállodában kényelmes és szigorú a szabályok szerinti vendéglő

e hó 10-én megnyit.

Referenciákkal a pápai és kisvárdai rabbik szívesen szolgálnak

kiváló tisztelettel

Eisen Salamon

Hungária szálloda Gleichenberg.

27261. számhoz.

Pályázati hirdetmény.

Kereskedelmiügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságának folyó évi július hó 10-én 35268. sz. a. kelt magas rendelete folytán nyilvános ajánlati versenytárgyalás hirdették a m. kir. posta- és távirányítási hivataloknál 1902. évi január hó 1-től számított három éven át szükséges üvegtollak szállítására.

Az évi szükséglet mennyisége megközelítőleg 18—20,000 darabra tehető, mely negyedévi részletekben fog megrendelni.

A szállítási határidő a megrendelés vételétől számítva 14 nap.

Az ajánlatokhoz 2 dbm minta üvegtollat kell csatolni, melyeknek tartályára az ajánlattevő neve, s a tárgy jelzése felirandó.

Az ajánlatban az egységárú darabszám szerint kell megadni, s meg kell nevezni abban azon bazar gyárat is, honnan ajánlattevő az üvegtollakat beszerezni fogja.

A jelenleg használatban levő üvegtollak az országos posta- és távirányítási hivatal raklárjában (IX. Gyal-ut) d. e. 10—12 óra között megtekinthetők, valamint ott meg tudhatók a szállítási feltételek is.

A használatban levőknel jobb minőségű üvegtollak is ajánlatok.

Az ajánlat biztosítására az egy évi szállítási értékösszeg 5/10-a bányatérz gyanánt az országos posta- és távirányítási hivatal (V. Akadémia-utca 12. sz. a.) letétbe helyezendő s az erről szóló nyugtát az ajánlatához kell mellékelni.

Az ismételt egykoronás okmánybőlyggel s a borítékán kívülről következő feljegyzéssel:

„Ajánlat üvegtollak szállítására”

eliatott ajánlatok lepecsételve az alólírt országos posta- és távirányítási hivatal vezetésénél.

Folyó év július hó 20-ik napjának déli 12 órájáig

Budapest, 1901. június hó 14-én.

A m. kir. országos posta- és távirányítási hivatal.

Prospektus ingyen. E hird. megjel. minden kedden.

Arany-vulkánit-fogsorok.

A legideálisabb foghelyettesítő. Saját legrövidebb idő alatt szerinti gyógy. higién. ósztórészet. Len fogsor, mert keszesség vállalhatik. Egy fog 5 fnt (fogsoroknak 4 fnt.) Kautsuk fogsorban 2 fnt egy fog (fogsoroknak 1-20 fnt.) Foghuzás (occsán) 1-50 fnt. Aranyfogtörés 4 fntől kezdve. Aranykorona 12 fnt. Hídfozok (nyeljeser nélkül) aranyban 5 forint.

PITZYLE fogorvos

Budapest, IV. Kossuth-Lajos-utca 10. főemelet.

(Bel- és külföldi oklevél. Hírneves fogorvosok, mint dr. Chajfetz, Fedotoff stb. volt első assistense. Rendel: 9-6-12.

2-ik műterem Temesvározt. Vezetője: Dr. Schwenk.

A hét színházi műsora.

	Vigszínház	Népszínház	Fővár. nyári színház
Szerda	Az Arany kakas	Milliók a hó alatt	Orpheus a pokolban
Csütörtök	Csak párosan	Hoffmann meséi	Szultán
Péntek	Mozgó fényképek	Miliók a hó alatt	Becsület
Szombat	Csak párosan	Milliók a hó alatt	Lengyel zsidó
d. n.		Vizsgálati-előadás	Egy magyar huszárkapitány Bécsben
Vasárnap este	Ocskay brigadéros	Milliók a hó alatt	Peleskei nótárius

Erzsi néni Szakácskönyvei

A legnépszerűbb és leghasznosabb szakácskönyvek, melyek a székelykéményes egy-egy ágát merítik ki részletesen és ezidő szeglet pártatlanul állanak a szakácsművészet irádomában. **A hal és vadféle készítése** című kötet közel 400 receptet a legkülönbözőbb halak, nemkülönbözőbb rágok, tengeri rágok, csigák, békák elkészítéséről. — Ára köztve 2 korona. **A testvér könyve.** Főtt és sült testvér készítésének gyakorlati kézikönyve. Tartalma: borita való főzések, gombócok, metélek, galuskák és rétesek, pudingok, kochok és kocsonyák, crémek, torták, tea-sütemények, cukor- és gyümölcsök. — Ára köztve 2 kor. **Hogy kell befozni?** A gyümölcs, főzések stb. befőtt készítésének gyakorlati kézikönyve. Ára köztve 2 korona. Megrendelhető: Lampel Róbert (Wodianer F. és Fia) cs. és kir. könyvkereskedésében, Budapest, Andrássy-ut 21. Kaplató minden könyvkereskedésben.

A Gyöngyös-Visontai bortermelők szövetekezte mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja

1899. és 1900. években termelt

borait

a következő árakban szállítja: hektoliter
1900. évi visontai nehez vörös (bikavér) 80 kor
1900. évi visontai vörös 60
1900. évi gyöngyösi sillerbor 40
1900. évi visontai nehez fehér pécsevénybor 40
1900. évi könnyebb asztali fehér 52
1899. évi fehér asztali bor 50
Törkölypálinka, saját főzésük 120
Érve kézzelfogható és utánvétele mellett, a helyteli vasutara szállítva, hordó nélkül. — A hordó felszámitatik, de 30 napon belül visszavetetik.

Gyöngyös-Visontai bortermelők szövetekezte mint az országos központi hitelszövetkezet tagja.

11007/901. ikt. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Békésvármegye alispánja ezennel közhírré teszi, hogy a gyula-gyulavári törvényhatóság közt 42—43 km. szakaszán Gyulavári község batarában a Fehérköröshíd átvezethető 1. számú fahíd mellett és helyette épitendő 2 nyitású vashíd alépitményei és hídépítési berendezési munkáinak valamint a feljáróin szükséges karfák és kerékvetők szállításának és felállításának biztosítására a

folyó évi június hó 30-án d. e. 10 óraker

a vármegyeszékház kistermében zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartani. Az illető munkáknak költségvetési összege 55345 korona 95 fillér.

Felhivatnak a vállalkozni kívánók, hogy az „Általános feltételek”-nek megfelelően kiállítandó zárt ajánlatukat, s melyekben az ajánlott összeg a kiírti összeg 5/10-át kitevő bányatérzök leletéről szóló hivatalos nyugtávalannyal felszerelve az említett alispánnál. „Ajánlat az épitendő gyulavári törvényhatóság köztüti Fehér köröshíd alépitményei és ezekkel kapcsolatos kiírt munkái tárgyában” jelzéssel ellátva a versenytárgyalás napjának d. e. 9 és fél órájáig nyujtsák be.

Ajánlatok csakis az egész munkaoporra tehetők. A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki és kiírtai műveletek a gyulai m. kir. államépitészeti hivatalban a hivatalos órák alatt naponként megtekinthetők, az előmérték és költségvetési másolata darabonként 8 koronáért ugyanott megszerezhető.

Gyulán, 1901. évi június hó 11-ép.

Dr. Fábry alispán.

Forgalmi-kimutatása

a boszniai-hercegovinai államvasutaknak

1901. május havában.

A vasutak hossza 640 km.

Időszak	Szállított		Bevételek	Összehasonlítás az 1900. évvel	
	személyek száma	áru tonna		Bevétel	Különbözet
1901. január 1-től április 30-ig	254.554	282.884	1.035.027	1.764.233	170.704
1901. május 1-től 31-ig	103.411	78.598	580.598	525.280	55.318
Összesen	357.965	361.482	2.515.625	2.289.513	226.112

Sarajevo, 1901. június 13.

Az igazgatóság.

LIPIK

SZLAVONIÁBAN

I. rangú fürdőhely.

Egyetlen jóláratlan alkalkis börtör (64° C) a kontinensen.
Első díjakal kitüntetve: BUDAPEST 1885. és 1896., LONDON 1893., BECS és ROMA 1894., BRÜSSEL 1897.
A lonjvegyi vasút állomása (Dugonell Á.). Azonkívül a déli vaspályai állomása (Pákoz-Lipik-Közvetlen és Barcsan Át. (Zsuzsanna). Indulás Budapestről a m. a. v. fűmelt gyorsvonattal 7 óra 15 p. reggel; érkezés Lipikre 10 óra délután. Romániából, Bulgáriából, Szerbiából, Boszniából, Brod-Novakán át közvetlen kocsiszekkötéssel május-zeptember, Szeptember-Lipik d. u. 434 és vissza Lipik-Szeged d. u. 336.
64° C. hőmérsékletű bő forrás gázgát útriumtartalmánál (magyar és német) és jódvegyületénél forra fürdő- és jókórakra kiválóan alkalmas. Különösen hatásos: gyomor-, bél-, veséltartalmi, hólyagbetegségeknél, köszvény- és csúszos bajnál, ischiásnál, azonkívül vérbetegségeknél, göbvelőkóránál és egyéb mirigy- és csontbajainál. A legkényesebb igényeknek megfelelő berendezés (porcellán-, márvány-, kőszobák- és basszán-fürdők), fényesen berendezett szállók, új szőnyegterem, gyermekgyógyintézet, zongora-, társalgó-, átmeneti, kávéház stb., gyönyörű fedett sétány, remek évszázados park, lawntennis; mindenütt vilamos világítás. Hivatalos fürdőorvos: Jódvis széküldése egyenesen a forrásnál. Főorvok: Edoskut L. Budapest. — Jófürdőszó közvetlen a fürdőigazgatóságnál, Lipikben, rendelkezhető. — Bővebb felvilágosítással és fürdőigazgatósággal szívesen szolgál.

a fürdőigazgatóság.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonatorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

DR. KAJDACSY,

v. es. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Electrotherapial rendelő-intézete

IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klotild-palota

(Átjáróház és lift használat).

A legelhanyagoltabb betegségeket, legsúlyosabb gyógyhatályokat, bajkóros sebeket, syphilist, az onfertőzés utóbjait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban oiyanyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage

vagy Psychrophor

Által, magóméleket, nőknél fenérfolyást befejező, komendés nélkül, a legmakacsabb börtettségeket, valamint ifjokori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményekéül (létezőt hágerincbajokat gyógyít a legújabb gyógy-mód szerint) azonos és biztos, állandó sikerrel. Kencel: délelőtt 9 óráig; este 7—8 óráig. Néznek egy mint férnaknak külön be és kijárak.

Külön váróterem.
Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltak; esetleg gyógyszerkről is gondoskodva lesz.

Helyesbített hajójáratjegyzék.

„Adria“ magy. kir. tengerhajózási részv. társaság

Vezérigénynöksége: HOFFMANN S. és V.

1901. június havában következő gőzösek indulnak:

Fiuméből	Liverpool	Algerian	1—10
„	Antwerpen	Szent István	1—10
„	Bordeaux, St-Servan	Szent László	1—10
„	Hull, Newcastle o/T.	Rosario	1—10
„	Rouen*	Jókai	1—10
„	Barcelona, Valencia*	Jókai	10
„	Tampere, Paramaribo, Bahid	Tybor	10
„	Rio de Janeiro, Santos*	Wm Bailey	5—15
„	London	Cypria (C. L.)	5—15
„	Liverpool	Róma	5—15
„	Hamburgi	Mátyás király	10—20
„	London	Aisattian	10—20
„	Liverpool	Kolpino	20—30
„	Hull, Newcastle o/T.	Venezia	20—30
„	Hamburgi	Petőfi	20—30
„	Oren, Gibraltar, Rouen	Nagy Lajos	20—30
„	Valencia, Lasabon, Glasgow*	Stefania	25/VI—5/VII
„	Antwerpen, Sheerness	Tyria (C. L.)	25/VI—5/VII
„	London	Kálmán király	25/VI—5/VII
„	Rotterdam, Antwerpen		

*) Ha a gőzök indulása előtt 3 nappal elegendő rakomány be nem jelentett, az igazgatóság fentartja magának a jogot, e kikötőt nem érinteni.
A *al megjelölt viszonylatokban a gőzök Triesztet is érinti.

XXII. M. kir. jótékonycélu államsorsjáték

Főnyeremény 150.000 korona.
Az összes nyeremények összege 365.000 kor.
Húzás már e hónap 28-án.

Az ezen sorsjáték után remélhető tiszta jövedelem 6 évszázr. és apostoli királyi Felsége I. é. május 1-én Ghébólta kelt legfőbb elhatározása folytán alként fog foliosítani, hogy: 1. a vasvontatás állami tisztviselői fizetvélyei és árvál engedélyezésére szánt alap, 2. a budapesti VIII. kir. általános jótékonyági egyesület (Budapest, Baross-utca 67. szám), 3. a Nyitra és vidéki szegénysegélyező egyesületi központi központi, 4. a pozsonyi „Stefania” (érve), 5. az Állam- (budapesti) egyetemi segélyjelöl, 6. a katolikus munkások védő egyesület, 7. a budapesti tanítók segélyegylete, 8. a „Szent-Vitus”-ról nevezett horvát vakok-intézet, 9. a budapesti önkéntes mentőegyesület, 10. a budapesti „Fröbel”-nőegylet egy-egy tizedrésze- ben részesítenek.
Egy sorjegy ára 4 koronában van megállapítva.
Sorjegyek kaphatók: a m. kir. lottóigazgatóságnál Budapestben valamennyi posta-, adó-, vám- és színhivatalnál, vasuti állomásokon a legközelebbi dohány-üzletben és váltóüzletben.
Budapestben, 1901. évi május hó 28-án. A m. kir. lottóigazgatóság.

Nincs ember ki a KHINAI

események iránt nem érdeklődnek! Egész Kínát s annak népet ismertető gyönyörű könyv jelent meg a napokban Cholnoky Jenőtől

Sárkányok országa

cím alatt 200 eredeti képpel.
Kapható Köves Béla könyvkiadóhivatalában Veszprémben. — Fűzve 10, díszkötésben 13 kor-ért utánvét vagy az összeg beküldése ellenében.

CRÈME DE FANCHON

a 3 sziv véd-jegyvel.

Rögtön árnóró és szőpítő arc krém. Legjobb a világon! Artalmatlan! Zsirtalan!

Kis Nagy 1 K. Nagy 2 K. Főorvok: „URSITS” gyógyszerár. Budapest, Rákóczi-ter. 5. Vécser 23 szilár. csomag. néki. d. u. 336. d. u. 336. d. u. 336.

Dreyfus Alfred

Öt év életemből

(Szíveskedve az Országújságon el- bűtött rabágon alatti) Dreyfus kapitány sajtóközli raplé és kézirataival. Második kiadás.
Képekkel 220 oldalnyi tartalommal 60 kr. Beküldése ellenében bérmentve, ha azonnal utánvétet ki- váltatik 20 kr.-ral drágább.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP, PAP, PAP

1 összeszajtható vasgőz 8 db	1 asztali szőnyeg	5.—
1 kivethető matrac	1 tengerparti matrac	4.50
1 rouge paplan	1 africque	5.—
1 csomóprím	1 kőszobor	12.—
1 csomóprím paplan	1 ablak köper függöny	8.—
1 asztin	1 tunia	1.50
1 asztal csomóprím	1 gyapjú	5.50
1 selyem átlasz paplan	2 ágyl, 1 asztali terítők	5.50
1 fodros selyem áll. papl.	2 „ 1 „ gyapjú	12.—
1 10 vasson paplan lepedő	1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 „ 4gy	1 „ „ „	1.50
1 csomóprím ágyltakaró pokróc	1 ágylökke	1.—
1 gyapjú	1 tapaszty ágylökke	1.50
1 10 ágylökke	1 min. 10 fűzőszőnyeg	4.—
1 téli pokróc	1 „ „ „	1.—
1 szép fall szőnyeg	1 „ „ „	75

GICHNER JANOS

paplan, matrac és kárpitoskru gyáros, szőnyeg, függöny, vas- butor stb. nagy raktár.
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki meg- rendelések pontosan eszközölnök, nem tesző árak kiserőlet- nek vagy a pénz visszadátik.

BAYER-féle

Magyar turista-tapasz

Tyukszem, bőrkéreg és bőrkeményedés

ellen biztosan és gyorsan ható szer.
1 eredeti tekercs 80 fill.
1 korona beküldése mellett bérmentve.
Kapható a legfőbb gyógytárban és a tapasz gyártójánál
Vöröskereszt gyógytár
Budapest, VI. Andrassy-ut 84.

4 1/2 kgr. Kuba kávé

küld 7 frt 33 kr-ért
Fiuméből vagy Triesztből
elvámoltva és bérmentve
Fratelli Deisinger.

Olesó butor-eladás.

2 szokrény, 2 ajtos fényezett	30 frt	1 ebédlőszék, ó-német stíl	3.50 frt
2 ágyl, fényezett	22 „	1 íróasztal, 3 hókos	16 „
1 éjjeli szekrény, fényezett	8 „	1 hálószoza, matt díofa	100 „
1 mosdó, 2 ajtos, fényezett	14 „	1 hálószoza, faragott	130 „
2 szokrény, 2 ajtos, díofa, matt	30 „	1 garnitúra crépe- vagy bourette-behuzat	55 „
2 ágyl, magas, díofa, matt	26 „	1 garnitúra selyem-behuzat	80 „
1 éjjeli szekrény, díofa, márványtal	8 „	1 garnitúra plüss-behuzat	80 „
1 kredenc, 4 ajt. fülkés, faragott, marv.	46 „	1 szalonnasztal	10 „
1 diván, magas támla szőnyeggel	40 „	1 consol márványtal és tükör	28 „
1 ebédlő-asztal, díofa, matt	12 „		

Nagy válasszék egyszerű, valamint a legdiszesebb kivitelű butorokban.
Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelego
Budapest, Erzsébetter 18 Sas-utca sarok, I. emelet.
Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve.

* Némétül tanítók nélkül! *

Azok számára, a kik magánaton akarnak tökéle-
tezen megtanulni németül, a legjobb nyelvtan a

RODER-féle

Szavelszerinti oktatás a német nyelv megtanulására

40 levél erős vázontokban. — Ára 10 kor.
Egy levél két lecke. — Egy lecke 20 fillér.

Megrendelhető:
LAMPTEL RÖBERT (WÖJANER F. ÉS FIJA)
cs. és kir. udv. könyvkereskedésben
Budapest, Andrassy-ut 21.
Kapható minden könyvkereskedésben.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levéli bel tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válaszra szükséges bélyegzet kell mellékelni. Tudakozásokról a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetések: káspoti iródban és eredeti nyelvi mellett még a következő névokban lehet feladni... Brener nővérek... Engelmann Mór... Franke Pál... Jambriko Károly... Eckstein Bernát... Fischer J. D... Goldberger A. V... Haasenstein és Vogler... Leopold Gyula... Mezei Antal... Schwarz József... Székely Samu... Kernberg Rozália... Ifj. Nagel Ottó... Nemetsch A. J... Rehoczki Ilona... Szánó Mór... Sopronyi V... Schönwald Ferenc... Toldi Lajos... Zipsér és König... Benda Józsefné... Deutch Miksa... Weitzenfeld Jakab... Goldgruber Mór... Géza... Egy 52 éves... Egy fess... Szegény, de becsület... Intelligens... Butor...

Eloven Ördög megkapta levelemet? Félíg kinyílt Margaret, hol közik a válnás? Beszéltem... Kereslet... Társ keresték... Tanulni... Házmesteri... Mely... Utazó... Csapat keresek... Az állatorvosi... Fehérvarróné... Használt... Budapesti... Vezetek... Portált... Kínálát... A ki üzletét eladni... Újlevelek... Nyaraló... Pénzkölcsön... Butor...

Bukott tanulókat... Tanárjelölt... Újves... Zongora... Zongora... Valódi Echo-Phonograph... Szivalaku cseresznye!... Legjobb Szegedi Szakácskönyv... Szegedi Új Szakácskönyv... Szekula Teréz... Földszintes gyári helyiség... Vezetek... Angol tapéta raktarak... Minius Jakob Budapest... Új Petőfi... Szegény legények... FRIED A... Vezetek... Várkonyi Dezső... Szegény legények... FRIED A... Vezetek... Várkonyi Dezső...

A ki hegedűt... Zongora... Zongora... Valódi Echo-Phonograph... Szivalaku cseresznye!... Legjobb Szegedi Szakácskönyv... Szegedi Új Szakácskönyv... Szekula Teréz... Földszintes gyári helyiség... Vezetek... Angol tapéta raktarak... Minius Jakob Budapest... Új Petőfi... Szegény legények... FRIED A... Vezetek... Várkonyi Dezső... Szegény legények... FRIED A... Vezetek... Várkonyi Dezső...

En Csillag Anna! 185 cm. h. óriás Loreleyhajammal, melyet az általam föltalált kenőcsrel 14 havat használt után kaptam. Ezem kenőcs az egyedüli szer, mely hajhullás ellen, növeztetés előmozdítására s a hirtelen erőstelen alkalmasságot keltető károsodás s a gyors szűküléstől legmagasabb korig megőrvi.

Aki lakást keres e vagy kiadó lakása... van e

Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 forint. Széthálas naponta a pénz előleges beklidése vagy utánvételi mellett az egész világba a gyáról, a hova a rendelések címzendők.

Csillag Anna BECS: I. Sellenpassze 5. BERLIN: Friedrichstrasse 56.

T. Csillag Anna urnőnek! Kérem címre ísmt 2 tégelyt kitűnő hajnövesztő kenőcsből küldeni utánvételi alatti címre: Gavian-Auersperg grófné Schloss Gleichenberg-Graz.

T. Csillag Anna urnőnek! Kérem címre ísmt 2 tégelyt kitűnő hajnövesztő kenőcsből postautánvétellel küldeni. Baumgarten Emil Steyer.

T. Csillag Anna urnőnek! Kérem címre egy tégelyt kitűnő kenőcsből küldeni. Lovag Liebig Lajos Reichenberg.

Tek. Csillag Anna urnőnek! A részemre szállított kenőcs kitűnő szolgálatot tett s örömeim szögöl, hogy oly rövid használat után már annak ciónyos hatásáról értesíthetem. Végül megjegyzem, hogy minden barátomnak és ismerősömnek szívesen ajánlom. Sandrock Adeli színésznő.

T. Csillag Anna urnőnek! Tisztelettel kérem nekem egy tégelyt kitűnő hajnövesztő postautánvétellel küldeni. Grót Starhemberg Guidó, Kúpod.

T. Csillag Anna urnőnek! Kérem nekem kiváló kenőcsből 3 tégelyt küldeni. Ebensteini Girardi Jakob.

T. Csillag Anna urnőnek! Kérek egy tégelyt Csillag-léle hajnövesztő, mint már volt címre postautánvétellel küldeni. Hehenlohe hercegnő, szül. Salmhgno, Alt-Aussee

T. Csillag Anna urnőnek! Kérem 2 tégelyt kitűnő kenőcsből postautánvétellel küldeni. Reindorf Schweng L-né, cs. és kapitányneje, Prága.

T. Csillag Anna urnőnek! Hirvenyes kenőcsből kérem egy tégelyt. Gróf Courey Félix.

Aki lakást keres e vagy kiadó lakása... van e

Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 forint. Széthálas naponta a pénz előleges beklidése vagy utánvételi mellett az egész világba a gyáról, a hova a rendelések címzendők.

Csillag Anna BECS: I. Sellenpassze 5. BERLIN: Friedrichstrasse 56.

T. Csillag Anna urnőnek! Kérem címre ísmt 2 tégelyt kitűnő hajnövesztő kenőcsből küldeni utánvételi alatti címre: Gavian-Auersperg grófné Schloss Gleichenberg-Graz.

T. Csillag Anna urnőnek! Kérem címre ísmt 2 tégelyt kitűnő hajnövesztő kenőcsből postautánvétellel küldeni. Baumgarten Emil Steyer.

T. Csillag Anna urnőnek! Kérem címre egy tégelyt kitűnő kenőcsből küldeni. Lovag Liebig Lajos Reichenberg.

Tek. Csillag Anna urnőnek! A részemre szállított kenőcs kitűnő szolgálatot tett s örömeim szögöl, hogy oly rövid használat után már annak ciónyos hatásáról értesíthetem. Végül megjegyzem, hogy minden barátomnak és ismerősömnek szívesen ajánlom. Sandrock Adeli színésznő.

T. Csillag Anna urnőnek! Tisztelettel kérem nekem egy tégelyt kitűnő hajnövesztő postautánvétellel küldeni. Grót Starhemberg Guidó, Kúpod.

T. Csillag Anna urnőnek! Kérem nekem kiváló kenőcsből 3 tégelyt küldeni. Ebensteini Girardi Jakob.

T. Csillag Anna urnőnek! Kérek egy tégelyt Csillag-léle hajnövesztő, mint már volt címre postautánvétellel küldeni. Hehenlohe hercegnő, szül. Salmhgno, Alt-Aussee

T. Csillag Anna urnőnek! Kérem 2 tégelyt kitűnő kenőcsből postautánvétellel küldeni. Reindorf Schweng L-né, cs. és kapitányneje, Prága.

T. Csillag Anna urnőnek! Hirvenyes kenőcsből kérem egy tégelyt. Gróf Courey Félix.

Aki személyzetet e keres vagy hely nélkül van e

valamint venni vagy eladni akar e

„Budapesti Napló” apróhirdetéseit utján.

Főhirdetés-felvétel a „Budapesti Napló” kiadóhivatallal

VIII. József-körút 18. Legolcsóbb árak! Legjobb eredmény!

T. Csillag Anna urnőnek! Kérek egy tégelyt Csillag-léle hajnövesztő, mint már volt címre postautánvétellel küldeni. Hehenlohe hercegnő, szül. Salmhgno, Alt-Aussee

T. Csillag Anna urnőnek! Kérem nekem kiváló kenőcsből 3 tégelyt küldeni. Ebensteini Girardi Jakob.

T. Csillag Anna urnőnek! Kérek egy tégelyt Csillag-léle hajnövesztő, mint már volt címre postautánvétellel küldeni. Hehenlohe hercegnő, szül. Salmhgno, Alt-Aussee

T. Csillag Anna urnőnek! Kérem 2 tégelyt kitűnő kenőcsből postautánvétellel küldeni. Reindorf Schweng L-né, cs. és kapitányneje, Prága.

T. Csillag Anna urnőnek! Hirvenyes kenőcsből kérem egy tégelyt. Gróf Courey Félix.

Aki személyzetet e keres vagy hely nélkül van e

valamint venni vagy eladni akar e

„Budapesti Napló” apróhirdetéseit utján.

Főhirdetés-felvétel a „Budapesti Napló” kiadóhivatallal